

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila nu bara itaxun dɔxɔ firin. Sɛɛti naxan nu na koola ma a nu xili Isirayila, sɛɛti naxan nu na labe ra a nu xili Yudaya. Alatala nu bara a niya Isirayila xa xanin konyiya kui Asiriya bɔxi ma a xa yunubie xa fe ra. Yudaya nu bara ratanga na ma barima mange ndee nu na naxee nu wama birafe Alatala xa sɛriye fɔxɔ ra, e mu kuye batu. Kɔnɔ a dɔnxɔe ra, Yudaya fan bara suxu Sentane xa gantanyi ra, e fa kuye batu folo. Annabi Yeremi nu findixi Ala xa namijnɔnmɛ nan na na temui.

Annabi Yeremi naxa Ala xa sɛriye masen Yudayakae be a fanyi ra, alako e xa a kolon e xa kuye batui findima fe jaaxi nan na e be Alatala mabiri. A naxa e kawandi han, kɔnɔ e mu tin gbilende Ala ma. Na kui Annabi Yeremi xa masenyi bara xɔrɔxɔ. A naxa Ala xa nate tagi raba e be a falafe ra e yaxuie Babilɔnkae fama ne e bɔnbode na yunubi xa fe ra. Hali Yudaya to findixi Ala xa jaama ra, Ala nu bara nate tongo e xa jaxankate jaaxi sɔto Babilɔnkae saabui ra. Annabi Yeremi to na fala Yudaya mange be, a naxa xɔnɔ a ma, a a sa geeli kui.

Yudayakae mu laxi a ra a e findi Babilɔn xa konyie nan na e xa yunubi xa fe ra. E naxa a mapɔxun e nɔma e ratangade na jaxankate

ma Misirakae saabui ra. Annabi Yeremi naxa a masen e xa maḡoxunyi findixi wule nan na naxan mu rafanxi Ala ma. A nu lanma e xa tin Alatala xa ḡaxankate ra, e xa a kolon e na soṭoxi fe naxan ma.

Annabi Yeremi xa kitaabui na kawandi nun na taruxui birin masenma won be. Alatala xa masenyi a naxan fixi a xa namijonme ma, na birin bara kamali. Adamadi birin xa a kolon yunubi mu fan, a findixi ḡaxankate nan na e be. Na nan a ra, fo e xa gbilen yunubi foxo ra, e xa bira Alatala xui foxo ra. Na gbansan nan noma findide soṭoneya ra adama be a xa dunijeigiri kui. Ala xa won mali na kira xon ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be

Annabi Yeremi xa wali

¹ Annabi Yeremi xa masenyi nan ya. A baba xili Xilikiya, serexedube naxan keli Anatoti, Bunyamin boxi ma.

² Yudaya mange Yosiya naxan nu findixi Amon xa di ra, a xa mangeya je fu nun saxan nde, Alatala naxa woyen Annabi Yeremi be.

³ Annabi Yeremi man nu kawandi tima Yudaya mange Yehoyakimi xa waxati, han Yudaya mange Sedekiya xa mangeya je fu nun keren nde, kike suuli nde, Darisalamukae nu xaninma konyiya kui temui naxe. Yehoyakimi nun Sedekiya nan nu na Yosiya xa die ra.

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be yi ki,

⁵ «Beenu n xa i nono i nga tege,
n tan nu i kolon.

Beenu i nga xa i soto,
n nu bara xεεraya ragiri i ma,
i xa findi namijɔnme ra sie birin xun ma.»

⁶ N naxa a yaabi,
«N Marigi Alatala, n mu fata masenyi tide,
barima fonike nan n na.»

⁷ Alatala naxa a masen n be,
«I naxa a fala a fonike nan i ra,
barima i tan nan sigama mixie xɔn ma,
n i xεεma dennaxe.
I xa n ma yaamari birin masen e be.

⁸ I naxa gaaxu e ya ra,
barima won birin nan a ra.
N i makantama ne.»
Alatala xa masenyi nan ya.

⁹ Na temui Alatala naxa a xɔnye itala n de ma,
a fa a masen n be, «I bara a to, n bara n ma
masenyi sa i xaxili ma.

¹⁰ To n bara i sugandi i xa findi n ma xεεra
ra dunija sie tagi. I xunnakanε xa fe falama ne
mangeya ndee be, e fa bira, e kana. I xunnakeli
xa fe falama ne mangeya gbεtεe be, e fa e sanke
sɔrɔn, e sabati a fanyi ra.»

¹¹ Alatala naxa yi wɔyenyi masen n be yi ki,
«Annabi Yereḡi, i munse toxi?» N naxa a yaabi,
«N wuri nan toxi naxan bogima sinnanyi ma.»

¹² Alatala naxa a masen n be, «I bara a to a
fanyi ra, n ma masenyi rakamalife mu kanama.»

¹³ Alatala man naxa yi wɔyenyi masen n be yi
ki, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N tunde
satunxi nan toxi kɔɔla biri.»

¹⁴ Alatala naxa a masen n be, «Naxankate birin kelima koola nan ma, a fa boxi jama birin halaki.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya. N fama ne jama birin xilide kelife koola ma, e xa e xa mange kibanyie doxo Darisalamu sode de ra, e yi tete birin nabilin, e Yudaya taae birin suxu.

¹⁶ N e makiitima ne e xa fe kobi rabaxie ma, barima e bara n finsiriwali, e surayi gan serexe ra kuyee be, e tuubi e be e naxee yailanxi e belexe ra.

¹⁷ I tan xa i tagi ixiri, i xa keli, i xa n ma masenyi birin tagi raba e be. I naxa gaaxu e ya ra, xa na mu a ra n fe nde masenma ne i be naxan dangi nee ra pon.

¹⁸ To n bara i findi xera ra Yudaya mange, kuntigie, serexedubee, nun jama birin xun ma. I luma ne alo tete belebele wure daaxi, alo yire makantaxi.

¹⁹ E i gerema ne, kono e mu xutu sotoma i ma, barima n na i foxo ra i makantafe nan na.» Alatala xa masenyi nan ya.

2

Isirayilakae xa yanfe

- ¹ Alatala naxa yi woyenyi masen n be yi ki,
² «I xa sa a fala Darisalamukae be,
 Alatala bara a masen, <N bara ratu wo xa xanunteya ma,
 a nu na ki naxe singe ra wo fonike temui.
 Wo nu bara bira n foxo ra gbengberen yire,
 xee mu nu saxi dennaxe.
 Wo na raba marafanyi nan kui.
³ Isirayila nu findixi Alatala nan gbe ra,

alɔ sansi bogi singe.

Naxee e tɔɔɔ, nee fan fama ne tɔɔɔde.»»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁴ Yaxuba bɔnsɔɛ, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

Isirayila xabilɛ birin, wo xa wo tuli mati.

⁵ Alatala bara a masen,

«Wo babae n ma fe kobi mundun toxi naxan a niyaxi e xa gbilen n fɔxɔ ra?

Wo bara bira fe fufafu fɔxɔ ra,

awa wo tan fan findima mixi fufafu nan na.

⁶ E mu a falaxi wo bɛ,

«Alatala na minden,

naxan won naminixi Misira bɔxi ra,

naxan won xanin gbengberen yire?

Folee nun bɔxi maxare gbansan nan na menni.

Adamadie mu nɔma balode na bɔxi ma.»

⁷ N bara wo xanin bɔxi fanyi ma,

alako wo xa baloe fanyi sɔɔ.

Kɔnɔ wo to fa, wo bara n ma bɔxi findi yire seniyantare ra,

wo bara fe xɔnxi raba naa n dɛnnaxɛ fixi wo ma kɛ ra.

⁸ Sɛrɛxɛdubɛɛ mu Alatala fenxi.

Karamɔxɔɛ mu n kolon.

Yareratie bara n yanfa.

Namijɔnmɛɛ bara Bala kuye masenyi ti.

E bara bira se fɔxɔ ra naxan mu nɔma e malide.

⁹ Na nan a toxi n wo jaxankatama.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N wo xa mamadie fan makiiti.

¹⁰ Wo sa Kitimi suuri mato,

wo xa mixie xɛɛ Kedari,

wo na birin mato a fanyi ra.

Wo mu yi kuye batufe mooli toma naa.

¹¹ Si nde na na naxan Ala beɓnin,
e fa kuye findi e xa ala ra?

N ma pama bara e xa xunnakeli masara,
e fa e xaxili ti kuye ra naxan mu noma e malide.

¹² Koore bara findi seede ra na fe ma.
Na bara findi kinikini nun kaabanako ra.
A lanma na xa wo xaxili ifu,
a xa wo de ixara.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N ma pama bara fe paaxi firin naba:
E bara n beɓnin,

n tan naxan nu luxi alo ye fanyi e be,
ye naxan mu pɔnma.

E bara feɓɓe yailan, ye ragatama dennaxe,
kɔnɔ e ibɔɔxi, ye birin bara mini a ra.»

¹⁴ «Konyi nan na Isirayila ra,
ka a findixi di lasiri nan na?
Munfe ra a paxankataxi?

¹⁵ A luxi ne alo yete xaape nan na xaapefe e ma.
E xa boxi bara findi gbaloe yire ra.

Mixi yo mu na sonon e xa taa ganxie kui.

¹⁶ Misiraka naxee na Nofi nun Tapanxesi,
e fama ne wo xun nakanade.

¹⁷ Na fatanxi fe naxan ma,
wo gbilenxi wo Marigi Alatala xa kira fanyi foxo
ra.

¹⁸ Yakosi munfe ra wo na Misira kira xon?
Wo wama Nili xure ye nan minfe?

Munfe ra wo na Asiri kira xon?

Wo wama Efirati xure ye nan minfe?

¹⁹ Ala xa wo xa kobina ragbilen wo ma.

Ala xa wo xa finsiriwaliya sare fi wo ma,
 alako wo xa a kolon gbilenfe wo Marigi Alatala
 fɔxɔ ra,
 a findixi fe jaaxi nun fe xɔnɛ nan na.
 Wo jaaxankataxi nɛ barima wo bara tondi gaax-
 ude n ya ra.»
 Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁰ «Kabi tɛmɛi xɔnnakuye n bara wo lu wo yetɛ
 yi.

Wo bara a fala a yanfanteya mu na wo boɲɛ kui,
 kɔnɔ wo bara siga kuye batude geyae fari wuri
 bun ma.

Na bara findi langoɛɲa ra wo bɛ.

²¹ Wo nu luxi nɛ alɔ weni bili fanyi n naxan sixi.
 Munse a niyaxi wo xa n nabolɔ?

Yakɔsi wo luxi nɛ alɔ weni bili jaaxi
 naxan mu bogi fanyi raminima.

²² Hali wo wo maxa soda saafunyi ra,
 wo xa yunubi mu nɔma bade.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²³ «Wo nɔma a falade di,
 <N mu nɔxɔxi. N mu biraxi Bali kuye fɔxɔ ra?»

Wo wo fɔxi mato gulunba yire.

Wo xa wo ɲɔxɔ ti wo xa fe rabaxie ra.

Wo bara lu alɔ ɲɔxɔmɛ ginɛ rabɛɲinxi,

²⁴ alɔ wulai sofale

naxan sofale xɛmɛ fenma a xiri ma gbengberen
 yire.

Nde nɔma a bade na ma?

Mixi naxan katama a suxude, a taganma nɛ.

A mu masɔtɔma fo na waxati dangi.

25 Wo naxa gbata birade kuye fɔxɔ ra.
 Wo wo gima naa wo sanyi igeli ra,
 hali ye xɔli na wo ma.
 Kɔnɔ wo bara n yaabi,
 <Ade, muxu mu nɔma gbilende kuyee fɔxɔ ra.
 E rafan muxu ma, muxu wama kafufe e ra.>»

26 «Isirayilakae fama ne lude yaagi kui
 alo munɛti naxan suxuxi.
 Mangɛɛ, kuntigie, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun
 namijɔnmɛɛ,
 e birin luma ne yaagi kui,

27 naxee a falama wuri masolixi bɛ, <N baba,>
 naxee a falama gɛmɛ masolixi bɛ, <N daa mangɛ.>
 Na mixi mɔɔli bara e kobe ti n na,
 e bara tondi e ya rafindide n ma.

Kɔnɔ e xa tɔɔrɛ kui,
 e man a falama n bɛ, <Keli, i xa muxu rakisi.>
 28 Wo xa kuyee na minden, wo naxee yailanxi,
 naxee bara wuya Yudaya taaɛ kui?

E tan xa keli, e xa wo ratanga wo xa tɔɔrɛ ma,
 xa e fata na rabade.

29 Munfe ra wo tan matandilae wama n maki-
 itife?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «N bara wo xa die bɔnbɔ alako e xa matinxin,
 kɔnɔ e mu matinxinxi.
 Wo bara wo xa namijɔnmɛɛ faxa wo xa san-
 tidɛgɛma ra,
 alo yɛtɛ xaɔnɛxi.

31 To mixie, wo xa la Ala xa masenyi ra.
 N Isirayila luxi gbengberen yire ne, xa na mu a
 ra dimi kui?

Munfe ra n ma jama a falama,
 <Muxu wama lufe muxu yeƳe ra,
 muxu mu birama i Ƴoxo ra sɔnɔn?>

³² Gine dimedi nɔma neemu de a xa konmagore
 ma,

xa na mu a xa demui?

N ma jama bara neemu n tan ma kabi temui
 xɔnnakuye.

³³ Wo bara wo maxiri alako wo xa xanuntenyi
 nde fen.

Wo bara dangi mixi birin na na wali kobi mɔoli
 kui.

³⁴ Wo bara setaree faxa, naxee mu fe jaaxi yo
 rabaxi.

Wo xa dugie nɔxoxi e wuli ra.

³⁵ Kɔnɔ wo a falama,

<Muxu mu fe kobi rabaxi.

Ala xa xɔne xa gbilen muxu Ƴoxo ra.>

N tan nan wo makiitima nɔndi ra,

barima wo bara a fala,

<Muxu mu yunubi rabaxi.>

³⁶ Wo kira masaraxi munfe ra,

wo fa wo xaxili ti Misira ra?

Wo fama ne yaagide e xɔn ma,

alo wo yaagixi Asiriya xɔn ma ki naxe.

³⁷ Wo minima ne e xɔnyi wo belexe igeli ra,

barima wo taxuxi naxee ra, Alatala bara nee
 rabɛpin.

Wo mu xunnakeli yo sɔtɔma e saabui ra.»

3

Isirayila xa danxaniyatareja

¹ «Xa xeme mee a xa gine ra,
 na gine naxa sa doxo xeme gbete xɔn,

a xa xεμε singe man noma gbilende a ma sɔnɔn?
 Yi bɔxi bara lu seniyentareja kui.
 Wo tan naxee bara langoeja raba wo xanuntenyi
 kuyee ra,
 yakɔsi wo man fa wama gbilenfe n ma ne?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

² «Wo wo ya rate, wo xa a mato,
 xa yire nde na wo mu langoeja rabaxi dennaxe.
 Wo nu na wo xanuntenyi alae memefe kira xɔn
 ma,
 alo muɲɛtie naxee e nɔxunma kira de e xa dutun
 mixie ma.

Wo bara yi bɔxi nɔxɔ wo jere ki seniyentare ra.

³ Na nan a ra n mu tune rafaxi,
 n mu jeme tune ragoro wo be.
 Kɔnɔ wo ya xɔrɔxɔ alo langoe ginε,
 wo mu yaagixi fefe ma.

⁴ Han ya wo a falama n be,
 <Muxu baba, naxan meenixi muxu ma muxu
 fonike temui,

⁵ han to i xɔnɔxi muxu ma?
 I mu dijema sɔnɔn?»

Iyo, wo na nan falaxi,
 kɔnɔ wo mu wo baxi na kira jaaxi xɔn fefe ma.»

⁶ Alatala naxa a masen n be mange Yosiya xa
 waxati, «I bara Isirayila xa yanfanteya to? A bara
 yene raba geya birin fari, a nun wuri bili tofanyi
 birin bun ma.

⁷ N bara a maɲɔxun, na dangi xanbi a man
 fama ne gbilende n ma, kɔnɔ a mu fa. A maagine
 tinxintare Yudaya fan a toxi.

⁸ N to mee Isirayila ra, n to fatan keedi so a yi ra
 a xa yene xa fe ra, a maagine Yudaya tinxintare

mu gaaxu n ya ra feo. A fan bara siga yeḡe rabade.

⁹ Isirayila xa kuye batufe, geḡe nun wuri daaxi, na bara boxi findi yire seniyeḡtare ra.

¹⁰ Na birin kui Yudaya tinxintare, Isirayila maagiḡe, a mu janige tongoxi a boḡe kui a xa a yeḡe ragbilen n ma. A na fala a de gbansan nan na.» Alatala xa masenyi nan na ki.

¹¹ Na temui Alatala naxa a masen n be,
«Isirayila tinxintare fisa Yudaya seniyeḡtare be.

¹² I xa sa masenyi ti koala biri ra,
«Isirayila seniyeḡtare, i yeḡe ragbilen n ma.
N mu xonoxi wo ma sonon.
Hinnente nan n na,
n boḡe mu luma xono ra temui birin.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «Wo xa wo ti wo xa wali kobi ra.
Wo bara wo Marigi Alatala matandi,
wo bara bira ala gbeteḡe foxo ra wuri bilie bun
ma.

Wo mu tin wo tuli matide n xui ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo tan kalabantee,
wo gbilen n ma.
N tan nan na wo Marigi ra.
N fama ne wo mayegetide taa nun xabile kui,
n fa wo ragbilen Siyon.

¹⁵ N yareratie tima ne wo be, naxee rafan n ma.
E lonni nun xaxili fanyi masenma ne wo be.»

16 Alatala xa masenyi nan ya.
 «Wo na wuya wo xa bɔxi kui,
 wo fama ne neemude Alatala xa saate kankira
 ma.

Wo mu a xa fe falama,
 wo xa maɔɔxunyi mu sigama a ma.
 Wo mu a kolonma a bara loe,
 wo mu gbete fenma.

17 Kɔnɔ na temui Darisalamu xili fama ne falade
 <Alatala xa kibanyi.>

Si birin sigama naa Alatala xili ra.

E gbilenma ne e xa maɔɔxunyi jaaxi foɔɔ ra.

18 Na waxati Yudayakae fama ne kafude Isirayilakae ma.

E birin kelima bɔxi nan ma naxan na koola ma,
 e fa gbilen bɔxi ma n dennaxe fixi wo babae ma
 ke ra.

19 N tan nu bara a fala,
 <N wama ne wo xa lu alo n ma die,
 n xa bɔxi fi wo ma ke ra,
 naxan tofan bɔxi birin be.>

N bara a maɔɔxun a wo n xili falama ne <N
 Baba.>

N bara a maɔɔxun wo mu gbilenma n foɔɔ ra.

20 Kɔnɔ wo tan Isirayila, wo bara n yanfa
 alo gine naxan a xa mɔri yanfa a yene raba.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

21 Isirayilakae e xui itema geya fari,
 e wama, e Ala maxandima,
 barima e bara kira jaaxi suxu,
 e bara neemu e Marigi Alatala ma.

22 Alatala naxe, «Wo tan matandilae, wo gbilen,

n noma wo rakiside wo xa yanfanteya ma.»
 Isirayilakae naxa a yaabi,
 «Awa, muxu gbilenma ne i ma,
 barima i tan nan na muxu Marigi Alatala ra.
²³ Iyo, xui naxan kelima geya fari, wule na a ra.
 Iyo, muxu Marigi Alatala nan na Isirayila rak-
 isima ra.
²⁴ Kabi muxu dimedi temui,
 kuye ratonxie bara muxu babae xa harige xun
 nakana,
 e xa xurusee nun e xa die.
²⁵ Na yaagi bara muxu soto,
 binye birin bara ba muxu ma,
 barima muxu bara yunubi raba won Marigi
 Alatala ra,
 muxu tan nun won babae,
 kabi muxu dimedi temui han to.
 Muxu mu muxu tuli matixi muxu Marigi Alatala
 xui ra.»

4

Yudaya xa gbaloe

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Isirayila, xa wo wo yete ragbilen n ma,
 xa wo fe ratonxi ba n ya tode ra,
 xa wo mu lintan wo xa kewali ra,
² xa wo wo kali Alatala xili ra tinxinyi nun nondi
 ra,
 sie fama ne baraka nun binye sotode Alatala
 saabui ra.»

³ Alatala xa masenyi nan ya xeme be
 naxee na Yudaya nun Darisalamu:
 «Wo xa xe neene masege,

wo naxa sansi xōri si kungsi tunbe xōra.

⁴ Χεμε naxee na Yudaya nun Darisalamu,
wo xa wo bōpe seniyeñ Alatala be.

Wo xa fe jaaxi ba wo sondonyi kui,
alo fe jaaxi bama wo ma ki naxe wo sunna
temui.

Wo xa na raba alako n bōpe naxa te wo ma,
n ma xōne fa wo gan alo te
naxan mu nōma xubende wo xa fe kobi rabaxie
xa fe ra.

⁵ Wo xa yi masenyi ti Yudayakae be,
wo man xa a fala Darisalamukae be.
Wo xa feri fe Isirayila yire birin,
wo xa a fala wo xui itexi ra,
<Wo xa so taa makantaxie kui.>

⁶ Wo xa a matōnxuma Siyonkae be e xa e gi,
e naxa ti kira xōn ma,
barima n na fafe tōore nun jaxankate ra kelife
kōola ma.

⁷ Sie kanama bara kira suxu, alo yeete naxan
minima sube fende.

A bara keli a xōnyi alako a xa wo xa bōxi kana.
Wo xa taae birin fama ne kanade,
mixi yo mu luma naa.

⁸ Na nan a ra wo lanma wo xa sunnun donma
ragoro wo ma,
wo xa sunnun, wo xa jōnfe raba,
barima Alatala xa xōne mu gbilenma wo fōxo
ra.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na lōxoε limaniya bama ne mange nun kuntigie
yi ra.

Serexedubee nun namijōnmee dee ixarama ne.»

¹⁰ N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala,
munfe ra i bara a fala i xa pama nun Darisalamu
be,

«Wo fama boṅesa sɔtode,>
kɔnɔ santidegema bara ge e faxade?»

¹¹ Na temui a fama ne a falade pama nun
Darisalamu be,

«Foye bara keli gbengberen yire.

A mu fama fe fanyi ra,
a fama n ma pama nan tɔɔɔde.

¹² A findixi foye magaaxuxi nan na,
naxan kelixi n yire.

Yakosi n e paxankatama ne.»

¹³ Yaxuie na fafe alo foye belebele naxan kelife
koore ma.

E xa soori ragisee luma ne alo turunnaade.

E xa soe xulun alo segee.

Gbaloe bara won li, won bara halaki.

¹⁴ Darisalamu, wo wo boṅe raseniyeɛn, alako wo
xa kisi.

Kewali kobi luma wo boṅe ma han temui
mundun?

¹⁵ Danakae bara na gbaloe masenyi ti,

Eframikae fan bara na fala.

¹⁶ Wo xa sie rasi, wo xa Darisalamu fan nasi,
yaxuie na kelife yire makuye ne, e na fafe Yudaya
taae kui.

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara Darisalamu rabilin
alo xe kantamae xe rabilinma ki naxe.

Na fama ne Darisalamu lide
barima e bara n matandi.

¹⁸ Na findixi wo xa wali kobi sare nan na.

Wo naxan nabaxi,
na bara gbilen wo ma a jaaxi ra,
han a wo sondonyi soxo.»

¹⁹ N boje fan na toorofo.
N bara sunnun.
N mu noma madundude,
barima n bara sarae nun gere xui me fa ra.
²⁰ E a falama gbaloe na fafe,
boxi birin bara kana.
N ma kiri banxie bara bira keren na,
lingira yo mu na n yi ra.
²¹ Gere tonxuma a itima han mun temui?
Gere xui minima han mun loxo?

²² Alatala naxe, «N ma pama xaxili mu na,
e mu n kolon,
e luxi ne alo di lonnitaree.
E fe jaaxi nan gbansan kolon,
kono e mu fata fe fanyi rabade.»

²³ N bara laamatunyi to yi boxi xa fe ra.
Sese mu luma yi boxi ma,
hali koore mu yanbama a ma.
²⁴ N bara laamatunyi to geyae xa fe ra.
Geyae fama ne serende, tentenyie ramaxa.
²⁵ N bara laamatunyi to nimase xa fe ra.
Mixi mu luma yi boxi ma sonon,
xonie fan bara e gi.
²⁶ N bara laamatunyi to yi yire xa fe ra.
Karemele geya findima ne gbengberenyi ra,
taa birin fama gande Alatala nun a xa xone xa fe
nan na.

27 Alatala bara a masen,
 «Yi bɔxi birin ɲaxankatama nɛ,
 kɔnɔ n mu a birin xun nakanama.

28 Na nan a ra yi bɔxi na sunnunyi kui, koore
 bara ifɔɔɔ.

N tan nan a ragirixi,
 n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra.

29 Geresoe na fa soe fari, mixi birin e gima nɛ.
 Geresoe na fa tanbɛɛ ra, mixi yo mu luma taa
 kui.

Ndee e gima nɛ wondi yire, ndee e gi geyae fari.
 Mixi birin kelima nɛ taa kui.

30 I tan naxan xun nakanaxi, i na munse rabafe?
 I wama i maxirife dugi fanyi ra,
 i wama kɔnmagore xɛɛma daaxi ragorofe i ma,
 i wama tofan se safe i ya kiri ma?
 I na na birin nabafe i xanuntenyie bɛ fufafu,
 barima i mu rafan e ma sɔnɔn.
 E wama i faxafe tun.

31 N bara wa xui nde mɛ.
 Na wa xui luxi nɛ alɔ furi ginɛ naxan na a xa di
 singe barife.

Darisalamu na saya kira xɔn ma, a na a falafe,
 «A gbe mu luxi sɔnɔn, faxetie xa n nii ba.»

5

Ala xa gbɛɲɔxɔɛ

Annabi Yereḡi xa masenyi Darisalamukaɛ bɛ

1 «Wo xa yire birin mato Darisalamu,
 wo xa maxɔrinyi ti taa kui, alako wo xa tinxintɔɛ
 nde to,
 naxan ɲɛɛma kira fanyi xɔn ma,
 naxan birama nɔndi fɔxɔ ra.
 Xa wo sa na mixi mɔɔli to,

n diɓema ne Darisalamu ma.

² E e kalima ne Alatala xili ra,
kɔnɔ na birin findixi wule nan na.

³ Alatala, n a kolon i wama tinxinyi nan xɔn ma.

I bara Isirayilakae ɲaxankata,
kɔnɔ e mu fahaamui yo sɔtɔxi na kui.

I bara e tɔɔɔ, kɔnɔ e mu lɔnni sɔtɔxi na kui.

E bɔɲe bara xɔɔxɔ alɔ gɛmɛ,
e tondi danxaniyade.

⁴ N bara a fala, setaree gbansan nan yi ɲama ra.

Na nan a ra e mu Alatala xa kira kolon,
e mu e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

⁵ A lanma n xa yi masenyi ti kuntigie nan be,

barima e tan Alatala xa kira kolon,
e e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

Kɔnɔ e birin lan, e sese mu tin birade Ala fɔxɔ
ra.

E birin bara a matandi.

⁶ Na nan a ra burunyi yete e faxama,

wulai bare e ibɔɔ.

Barate e melenma e xa taa sode deɛ ra, a xa e
fafa,

barima e xa kewali kobi bara gbo, han a bara
dangi a i.»

Alatala xa masenyi Darisalamukae be

⁷ «Darisalamu, a lanma n xa diɓe i ma?

I xa die bara n nabolo,
e e kalima kuye nan xili ra.

N nu bara e balo,

kɔnɔ e bara n yanfa, e bira langoeɛ fɔxɔ ra.

⁸ E maniyaxi soe xemɛmae nan na,

kankan fa bira a dɔxɔboore xa gine fɔxɔ ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mɔɔli ɲaxankata?

A mu lanma n xa n gbeɲɔxɔ yi si mɔɔli ma?

¹⁰ Wo te e xa tɛtɛe fari, wo xa e rabira,
kɔnɔ wo naxa pama birin xun nakana.

Wo xa e tɔɔɔ,

barima e mu tinxi birade Alatala fɔxɔ ra.

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila nun Yudaya birin bara n yanfa.

¹² E bara Alatala rabolo,

e fa a fala, «Ala mu na.

Won mu fama gbaloe sɔtɔde santidɛgema nun
kaamɛ ra.»

¹³ E xa namijɔnmɛ mu n xui xa masenma.

E fe paaxi naxan masenma,

na xa gbilen e ma.»

¹⁴ Na nan a ra Mange Alatala bara a masen,

«Wo to na mɔɔli fala,

n bara n ma masenyi lu i dɛ kui.

N ma masenyi luxi nɛ alɔ tɛ

naxan fama yi pama gande alɔ tɛ yege ganma ki
naxɛ.»

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«N xa a fala wo bɛ Isirayila,

n fama nɛ pama nde ra wo xili ma.

Nama sɛnbɛma nan a ra naxan kelima yire
makuye,

naxan bara bu dunɪɲa,

i mu naxan xui kolon,

i mu nɔma naxan fahaamude.

¹⁶ E xa tanbɛ paaxu, e mixi faxama nɛ.

Geresoe gbangbalanxi nan e ra.

¹⁷ E wo xa baloe donma nɛ,

e wo xa di birin tongoma nɛ,

e wo xa xuruse birin muɲama ne,
 e wo xa sansi sixi birin kanama ne,
 e wo xa taa makantaxie rabirama ne e xa
 santidegema ra,
 wo nu laxi taa naxee ra.»

18 Alatala xa masenyi nan ya:

«Kɔnɔ n mu wo birin sɔntɔma.

19 Xa a sa li wo a fala,

‹Munfe ra muxu Marigi Ala bara yi fe mɔoli raba
 muxu ra?›

Ala wo yaabima ne,

‹Wo to n nabolo alako wo xa kuyee batu wo
 xɔnyi,

naxee kelixi ɲamane gbete ma,

wo tan findima na ɲamane xa konyie nan na e
 tan xɔnyi.›

20 Wo xa yi masen Yaxuba xa die be,

wo xa a fala Yudayakae be,

21 ‹Wo wo tuli mati,

wo tan ɲama xaxilitare, ɲama kinikinitare,
 naxan ya mu se toma,

naxan tuli mu fe mema.

22 Alatala xa masenyi nan ya:

Wo mu gaaxuma n ya ra?

Wo mu serɛnma n tofe ra,

n tan naxan baa naaninyi saxi meyeniyi ra,

alako baa naxa dangi yire nde?

Baa mɔrɔnyi kelima ne,

kɔnɔ e mu nɔma dangide naaninyi ra naxan
 saxi.›

23 Yi ɲama sondonyi xɔrɔxɔ.

E bara Ala matandi,

e bara gbilen a foxɔ ra.

- 24 E mu a falama e boɲe kui,
 <Won xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra,
 naxan tunε ye ragoroma ɲeme temui,
 a foλε nun a rapɔnyi,
 alako xe xa xaba a waxati.>
- 25 Wo xa kewali kobi bara na birin kana,
 wo xa yunubie bara a niya baloe xa ba wo yi ra.
- 26 Mixi ɲaaxi ndee masunbuxi n ma ɲama ra,
 naxee gantanyi italama mixi be alo xɔni suxuiε.
- 27 E e xa banxi rafema se mupaxie ra,
 alo tɔxɔε kule naxan nafexi tɔxɔεε ra.
 E bannaxi na naafuli mɔoli nan na.
- 28 Fe ɲaaxie bara e xungbo han a bara dangi a i.
 E mu fe fanyi rabama kiridie be,
 e mu tinxin setaree mabiri.
 E naafuli nan tun fenma.
- 29 Alatala xa masenyi nan ya:
 A mu lanma n xa yi mixi mɔoli ɲaxankata?
 A mu lanma n xa n gbeɲɔxɔ yi si mɔoli ma?
- 30 Fe ratɔnxi naxee mu daxe,
 nee bara so yi boxi kui.
- 31 Namijɔnmεε na wule falafe,
 sεrεxεdubεε na muɲε tife,
 na birin bara rafan n ma ɲama ma.
 Wo munse rabama wo xa boxi munafanyi xa fe
 ra?»

6

Darisalamu xa ɲaxankate

- 1 «Bunyaminkae, wo wo gi, wo keli Darisalamu.
 Sara fe Tekowa, gere tɔnxuma rate Beti Hak-
 eremi,
 barima ɲaxankate na fafe kelife kɔola ma,
 a gbe mu luxi gbaloe xa wo li.

² Siyon, taa tofanyi, n wo xun nakanama ne.

³ Xuruse demadonyie fama ne e xa kiri banxie
 tide yire,
 wo xa taa nu na dennaxe,
 e fa e xa xurusee makanta menni.»

⁴ «Siyon yaxuie, wo keli, wo gere so na taa xili
 ma.

Wo xa siga yanyi ra.
 Soge na goro, wo naxa kontofili,

⁵ wo man xa siga ke ra,
 banxi makantaxie kanade.»

⁶ Mange Alatala bara a masen Siyon yaxuie be,
 «Wo sa wuri bilie xaba,
 wo te se yailan alako wo xa so Darisalamu tete
 kui.

Taa na a ra naxan lanxi a xa raton,
 barima e luma e boore tɔɔɔ ra temui birin.

⁷ Fe jaaxi minima yi taa kui temui birin,
 alo ye minima kolonyi kui ki naxe.
 Kobija nun fe jaaxi gbansan nan na e tagi.
 Na birin luxi ne alo fure n naxan toma temui
 birin.»

⁸ «Darisalamu, i xa i tuli mati n ma marasi ra,
 alako n naxa n makuya i ra,
 i fa lu alo gbengberenyi, mixi mu sabatixi
 dennaxe.»

⁹ Mange Alatala bara a masen,
 «Isirayilaka naxee luxi,
 e birin bama ne boxi ma,
 alo sansi bogi gbilenma ba ra ki naxe.»

10 «Nde n ma masenyi ramema?
 Nde findima na seede ra?
 Wo tuli xoxoxo, wo mu fe mema.
 Wo yoma Alatala xa masenyi ma,
 wo mu wama a xa marasi xon.
 11 Alatala xa xone gbo n boje kui,
 n xa na fala wo be.»

«Ala xa xone Isirayilakae birin lima ne,
 dimedi naxee berema kira ra,
 fonike naxee malanma,
 xeme nun gine naxee moxi a fanyi ra.
 12 N nan n belexe tima e ma temui naxe,
 mixi gbete fama ne e xa banxie tongode,
 e xa xee, a nun e xa ginee.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Kelifé dimedi ma, doxofo xemoxi ra,
 e birin na e yete xa geeni nan fenfe.
 Namiponme nun serexedube fan na mixi madax-
 ufe.

14 E mu fe gbegbe rabama n ma jama malife ra.
 E a falama, «Wo naxa kontofili, wo boje xa sa.»
 Kono bojesa yo mu na.

15 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
 kono e mu yaagima.
 Yaagitare nan lanxi e ma.
 Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Alatala bara a masen,
 «Wo xa kira fanyi fen,
 wo xa a kolon kira forie nu na ki naxe.
 Kira tinxinxi na minden?»

Wo xa lu na kira fari alako wo xa boṛesa soṭo.»

Koṅo ṛama bara a yaabi,
«Muxu mu wama lufe na kira xon ma.»

¹⁷ Ala bara a masen, «N bara wo xa soṛrie ti wo
xa tete fari,
naxee meṣnima wo ma.
Wo xa e xui rame.»

Koṅo ṛama bara a yaabi,
«Muxu mu wama e xui ramefe.»

¹⁸ Ala bara a masen, «Namanε birin, wo wo tuli
mati,
wo xa a mato naxan fama rabade be.
¹⁹ Dunija birin, wo wo tuli mati.
N tan nan fama yi ṛama ṛaxankatade,
n tan nan fama e maṛoxunyi sare ragbilende e
ma,
barima e mu tin e tuli matide n ma masenyi ra,
e bara yo n ma seriye ma.

²⁰ N hayi na e xa surayi seṛexe ma, naxan kelixi
Seeba?

N hayi na e xa labunde seṛexe ma,
naxan kelixi yire makuye?
Wo xa seṛexe gan daaxie mu rafan n ma,
n mu tinma wo xa seṛexe sese rasuxude.

²¹ Na nan a ra Alatala bara a masen,
N fama ne geṃe doṅode yi ṛama ya ra,
e fama e sanyi radinde naxan na.
Babae nun e xa die,
doṅobooree nun defanbooree,
e birin sontoma ne.»

22 Alatala bara a masen,
 «Nama nde na fafe kelife koola ma,
 nama gbegbe naxan na dunija yire birin.

23 Xali nun tanbe na e yi ra.

E jaaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alo mawonyi.

Soe kanyie nan e ra.

E birin malanxi alako e xa Siyon gere.»

24 Isirayila na woyenfe e bore tagi, «Won bara e
 xibaaru me,

limaniya bara ba won yi ra,

kontofili bara won suxu.

Won na tawofe alo gine naxan na di barife.

25 Wo naxa mini daaxa de,

wo naxa jere kira xon ma,

barima won yaxuie won nabilinxi,

santidegema na e yi ra.»

26 N bara e yaabi, «N ma jama, wo sunnun
 donma ragoro wo ma,

wo xa sunnun alo mixi naxan xa di kerenyi bara
 faxa.

Wo xa sunnunyi xa gbo,

barima won yaxuie na fafe keren na.»

27 Alatala bara a masen n be, «N i findixi mixi
 nan na

naxan n ma jama matoma.

I xa e mato alako i xa a kolon xa e jere ki fan.

I luxi ne alo mixi naxan wure nun gbeti rax-
 unuma, a e gbi ba.

28 E birin findixi matandilae nan na naxee yoma
 Ala ma.

E luxi alo wure nun yoxui, naxan gbi mu baxi.

E mu fan.

²⁹ Xabui te radexema a fanyi ra
alako a xa wure nun yoxui raxunu, e gbi xa ba.
Kono fe naaxi mu jonma n ma nama tagi.

E luxi ne alo sunbui naxan mu bama wure kui.

³⁰ E xili falama <gbeti kanaxi>,
barima Alatala bara e rabejin.»

7

Isirayila xa gbaloe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

² «I xa ti Alatala xa hɔrɔmɔbanxi naade ra,
i fa yi woyenyi masen naa,

<Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo tan Yudayaka naxee birin soma yi naade ra
fafe tuubide Alatala be.

³ Isirayila Mange Alatala naxe, xa wo kira
masara,

wo naxa fe fanyi suxu,
n wo luma ne yi boxi ma.

⁴ Wo naxa la yi wule masenyi ra, wo nu fa a fala:

Alatala xa hɔrɔmɔbanxi nan yi ki,
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi, Alatala xa
hɔrɔmɔbanxi.

⁵ Xa wo kira masara,
xa wo fe fanyi suxu,

xa wo tinxin wo booree tagi,

⁶ xa wo mu xɔɛ, kiridi, nun kaape gine tooro,
xa wo mu mixi faxa toopege ra yi boxi ma,
xa wo mu bira ala gbete fɔxo ra,

naxee findima toore ra wo be,

⁷ na temui n wo luma ne yi boxi ma abadan,

n naxan fixi wo babae ma.

⁸ Kɔnɔ wo bara bira wule fɔxɔ ra,
naxan mu sese fanma wo ma.

⁹ Munfe ra wo wama faxe nun yene rabafe,
wo wo kali wule ra,
wo surayi gan serexe ra Bala kuye be,
wo bira ala gbete fɔxɔ ra,
wo mu naxee kolon?

¹⁰ Na xanbi wo fa fa tide n ya i,
n ma banxi kui, n xili matɔxɔma dennaxe.
Wo naxe wo bara kisi,
kɔnɔ wo fe xɔnxi rabama.

¹¹ Wo yi banxi findixi mixi jaaxi banxi nan na,
n xili falama dennaxe?
N tan Alatala bara a birin to.

¹² Wo xa ratu Silo ma,
n ma yire seniye nxi singe nu na dennaxe.
N bara menni fan jaxankata,
n ma Isirayila jama xa jaaxuna xa fe ra.»»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya.

«Yakɔsi, wo to bara yi fe birin naba,
wo to tondi n ma masenyi suxude,
n naxan falaxi wo be temui birin,
wo to tondi n ma xili ratinde,

¹⁴ n fama ne fe rabade yi hɔrɔmɔbanxi ra,
alo n naxan nabaxi Silo ra.

N na mɔoli rabama ne yi banxi ra,
n naxan fixi wo nun wo babae ma, wo laxi naxan
na.

¹⁵ N wo makuyama ne n yire ra,
alo n wo ngaxakerenyie Efirami bonsɔe
makuyaxi n na ki naxe.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

¹⁶ «I tan, hali i mu Ala maxandi yi jama be,

hali i mu i xui ite salide,
 hali i mu n makula,
 barima n mu i danxunma.

17 I mu a toxi fe naxan nabama Yudaya tae nun
 Darisalamu kui?

18 E xa die yege matongoma,
 babae te radexema,
 ginεe fan taami xinde ramulanma, e a ramondo
 kuye be,

wo naxan xilima koore mangε ginε.

E man minse bama serexe ra.

Na kui e bara n naxono,

19 n tan fan fama ne e tooroode.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara e yete tooro,

e bara e yete kan nayaagi.

20 Na nan a toxi n tan Marigi Alatala naxe,

<N ma jaxankate na yi boxi ma,

mixie nun subee nun bogisee ma.

E birin fama ne gande te ra,

naxan mu xubenma.»»

21 Isirayila Mangε Alatala naxa a masen,

«Wo xa wo xa serexe gan daaxi fan don.

22 N mu serexe fe gbansan xa fala wo babae be,

n to e ramini Misira boxi ra.

23 Kono n e yaamari yi nan na,

<Wo bira n xui foxo ra,

alako n xa findi wo Marigi Ala ra,

wo fan xa findi n ma jama ra.

Wo xa jere n ma kira xon ma,

n naxan masenxi wo be,

alako wo xa heeri soto.»

24 Kɔnɔ e mu e tuli mati n na,
e bara bira e xa maɲɔxun kobi fɔxɔ ra,
e bara e kobe ti n na,
e mu biraxi n fɔxɔ ra.

25 Kabi wo babae naxa mini Misira bɔxi ra han
to,
n na n ma konyi namijɔnmɛɛ xɛɛfe wo ma.

26 Kɔnɔ wo mu wo tuli matixi n na.
Wo xaxili xɔɔxɔxi,
wo bara kobi dangife wo babae ra.»

27 «I na yi wɔyɛnyi birin fala e bɛ,
e mu i danxunma.
I na e xili, e mu a ratinma.

28 Na tɛmui i xa a fala e bɛ,
<Si nan ya naxan mu e tuli matima
e Marigi Alatala xa masenyi ra.
E mu marasi mɛma.
Seriye yo mu na e yi ra.>

29 I xunxɛɛ maxaba,
i naxan naluxi i xa kali xa fe ra.
Alatala bara xɔnɔ, a bara yi ɲama rabɛɲin.

30 Yudayakae bara fe raba n mu wama naxan
tofe.

E bara fe xɔnxi dɔxɔ n ma banxi kui,
n xili falama dɛnnaxɛ.
E bara na findi yire sɛniyɛntare ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «E bara kuye batude yailan geya fari Tofeti
nun Hinoma gulunba kui,
alako e xa e xa die gan sɛɛɛɛ ra.
N tan mu e yamarixi na fe mɔɔli ra,
a makuya n ma maɲɔxunyi ra pon.»

32 Alatala xa masenyi nan ya.

«Lɔxɔɛ fama fade Tofeti xili masarama nɛ.
Hinoma gulunba fama nɛ xilide Faxɛ Tide.

Tofeti findima nɛ gaburi yire ra.

33 Xɔnie nun subee fama nɛ na jama binbie
donde.

Mixi yo mu luma naa naxan e kerima.

34 Xulunyi jɔnma nɛ Yudaya nun Darisalamu
bɔxi kui.

Sigi mu sama, yeliba mu wɔyɛnma.

Fuuti mu xirima na gbaloe xa fe ra.»

8

Isirayila nun Annabi Yereimi xa tɔɔɛ

Alatala xa masenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya: «Na waxati
Yudaya mangɛɛ, kuntigie, sɛrɛxɛdubɛɛ,
namijɔnmɛɛ, nun Darisalamukɛɛ, e xɔrie
ratema nɛ gaburi kui,

2 e sa rayensen kɛnɛ ma soɛɛ, kike, nun
tunbuie bun ma, e naxee xanu, e naxee batu, e
bira naxee fɔxɔ ra, e naxee fen, e tuubi naxee
bɛ. Na nan a ra, e xɔrie mu sama gaburi kui, e
xa rayensen bɔxi ma.

3 Mixi naxee mu faxa na jama jaaxi ya ma,
n fama nɛ e rayensende jamanɛ ma, faxɛ xɔli e
suxuma dɛnnaxɛ.» Alatala xa masenyi nan na ki.

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi bɛ

4 I xa a fala e bɛ,

«Alatala bara a masen,

<Mixi nɔma birade, e mu keli?

Mixi nɔma e mafindide, e mu gbilen?>

5 Munfe ra Darisalamu jama n matandima?

Munfe ra e gbilenxi kira fanyi fɔxɔ ra, e bira kira
 ɲaaxi fɔxɔ ra?

Yi mixie luma nɛ e xa yanfɛ kui,
 e tondi gbilende n ma.

⁶ N nan n tuli matima nɛ e xui ra,
 kɔnɔ e xa wɔyɛnyi mu lanma.

Mixi yo mu gbilenma a xa kobija fɔxɔ ra.

A mu a falama, <N na munse rabafe?>

Kankan birama a yetɛ waxɔnfe nan fɔxɔ ra,
 alo soe naxan gbataxi sigafe gere sode.

⁷ Hali gbongboe naxan na koore ma,
 a gbilen waxati kolon.

Ganbɛ, turunna, nun yedɔnmɛ birin
 e e gbilen waxati kolon.

Kɔnɔ n ma ɲama mu Alatala xa seriye kolon.»

Alatala xa masenyi Isirayila bɛ

⁸ «Wo a falama, <Lɔnnilae nan muxu ra,
 muxu Alatala xa seriye kolon.>

Kɔnɔ wo na falama di?

Wo xa diine sebelitie bara Ala xa seriye masara
 wule ra.

⁹ Wo xa lɔnnilae bara yaagi, e xaxili bara ifu,
 barima e bara xanin konyiya kui.

E bara na sɔtɔ barima e yoxi Alatala xa masenyi
 ma.

E findixi lɔnnila mɔɔli mundun na?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bɛ

¹⁰ «Na nan a ra n fama e xa ginɛɛ fide xɛmɛ
 gbɛtɛɛ ma.

Mixi gbɛtɛɛ fama e xa xɛɛ bade e yi ra,
 barima e birin na e yetɛ xa geeni gbansan nan
 fenfe.

A folofe e xa namipɔnmɛɛ ma, a sa dɔxɔ e xa
 sɛrɛxɛdubɛɛ ra,

e birin na wule falafe.

¹¹ E mu fe gbegebe rabama n ma n̄ama malife ra.
E a falama, «Wo naxa k̄ont̄ofili, wo b̄ɔɔɛ xa sa.»
K̄ɔnɔ b̄ɔɔɛsa yo mu na.

¹² A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
k̄ɔnɔ e mu yaagima.
Yaagitare nan lanxi e ma.

Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»
Alatala xa w̄ɔyenyi nan na ki.

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo n xa e rabolo.

N mu weni bogi fima e ma,
n mu x̄ɔɛ bogi raminiima e xa x̄ɔɛ bilie k̄ɔn na.
E bur̄ɛɛ lisima n̄ɛ,
mixi gb̄ɛt̄ɛ fa e bogi bade.»

Isirayila xa masenyi e boore be

¹⁴ «Won na munse rabafe be?

Won xa malan, won xa won gi taa makantaxie
kui,
won xa faxa naa,
barima won Marigi Alatala bara nate tongo
a xa won s̄ont̄ɔ, a xa x̄ɔn̄ɛ d̄ɔx̄ɔ won ma won ma
yunubie xa fe ra.

¹⁵ Won bara wa b̄ɔɔɛsa x̄ɔn, k̄ɔnɔ b̄ɔɔɛsa yo mu
na.

Won bara wa yalanyi x̄ɔn, k̄ɔnɔ gere bara keli.

¹⁶ Won yaxuie xa soe xui m̄ema Dana b̄ɔxi
mabiri,

b̄ɔxi birin na s̄ɛɛnfe na xui ma.
E fama n̄ɛ b̄ɔxi birin xun nakanade,
e fa mixi birin s̄ont̄ɔde.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«N na be. N bara bɔximase jaaxie rasanba wo ma.

Mixi yo mu nɔma e ra, e wo xinma nɛ.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

¹⁸ «Fɛɛɛɛ yo mu na, n bɔɛɛ bara tɔɔɔɔ.

¹⁹ I tuli mati n bɔnsɔɛ wa xui ra naxan kelife yire makuye.

E a falama, <Alatala mu na Siyon?

Siyon mange mu na sɔnɔn?>

Ala e yaabima nɛ,

<Munfe ra e wama n naxɔnɔfe e xa kuyee ra naxee tide yo mu na, naxee kelixi yire makuye?>

²⁰ Xɛ xaba tɛmɛi bara dangi,

sogofure fan bara dangi.

Han ya won mu kisi soto.

²¹ N bɔnsɔɛ xa tɔɔɛɛ bara findi kote ra n bɛ.

N bara kinikini, limaniya bara ba n yi ra.

²² Seri yo mu na Galadi bɔxi ma?

Seriba yo mu naa?

Munfe ra n bɔnsɔɛ mu nɔma yalande?

²³ Ye yo mu na n fate kui sɔnɔn

naxan findima ya ye ra.

N bara wa kɔɛ nun yanyi ra n bɔnsɔɛ bɛ naxan tɔɔɔɔxi.»

9

Wule falafe

Alatala xa masenyi

¹ «Xa a sa li n mixi nde soto naxee na biyaasi kui, n kafuma nee nan ma, n na n ma pama rabɛɛɛɛn.

N wama n makuyafe nɛ e ra, barima yɛnɛlae nun yanfantee nan e ra.

² E dɛ wule falama alo sɔɔri naxan tanbɛ wolima.

Wule senbe gbo e ya ma, e mu nɔndi kolon.
E luma yunubi raba ra, e mu n kolon.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «Wo naxa la wo boore ra,
wo naxa la wo ngaxakerenyi ra,
barima birin luma ne e boore madaxu ra,
e birin bira tɔɔɲeɣe fɔxɔ ra.

⁴ Kankan wule falama e boore be,
yanfanteya gbo e ya ma.
E de bara wule matinkan,
e luma na yunubi kira nan xɔn ma.

⁵ Yanfantee nan e ra,
e mu wama n tan kolonfe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne e matode,
alo xabui naxan wure raxunuma alako a gbi xa
ba.

N fama ne fe nde rabade e xa jaaxupa xa fe ra.

⁷ Wule fale nan e ra, yanfanteya rafan e ma.
E fe fanyi falama e boore be e de nan kui,
kɔnɔ yanfanteya na e bɔɲe ma.

⁸ A mu lanma n xa e paxankata na fe ma?
A mu lanma xe e sare xa fi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N ya ye raminima geyae nun gbengberenyie
xa fe ra.

Na birin ganxi, mixi mu na, xuruse mu na.

¹⁰ N gemɛe malanma ne yire Darisalamu nu na
dennaxe,
menni xa findi wulai baree xɔnyi ra.

N Yudaya taae findima ne gbaloe yire ra, mixi yo
mu lu naa.»

Isirayila xa masenyi

¹¹ «Adamadi mundun noma na fe fahaamude?
Xa Ala bara na tagi raba mixi nde be, a xa a
masen muxu be.

Be boxi findixi gbaloe boxi nan na,
a birin ganxi, mixi mu na.»

Alatala xa masenyi

¹² Alatala bara a masen, «Na gbaloe e lixi ne
barima e bara n ma seriyε rabolo n naxan fixi e
ma. E mu e tuli matixi n ma masenyi ra, e mu n
ma yaamarie rabatuxi.

¹³ E bara bira e yetε waxonfe foxo ra, e nu Bali
kuyee batu e babae naxee masenxi e be.

¹⁴ Na nan a ra n tan Isirayila Marigi Alatala
bara nate tongo yi jama xa pɔsonε gerun.

¹⁵ N e rayensenma ne jamanε ma, e tan nun
e babae mu dennaxε kolon, n e sontoma ne
santidegema ra.»

Alatala xa masenyi

¹⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo tuli mati.
Wo mixie xili naxee fata wade,
e xa e wa xui ramini.

¹⁷ E xa e xulun e wa xui ramide.
Won tan fan xa wa,
ya ye xa mini.»

Isirayila xa masenyi

¹⁸ Wa xui minima Siyon taa kui:

«Won bara gbaloe soto,
won bara lu yaagi kui.
Won bara keli won ma boxi ma,

won ma banxie bara kana.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁹ «Wo tan ginεε, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,

wo wo tuli mati a xa woyenyi ra.

Wo wo xa die nun wo booree matinkan wa ra,

²⁰ barima faxε bara so won xonyi.

Won ma die bara faxa kira ra,

won ma fonikee bara faxa taa kui.»

Alatala xa masenyi

²¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«A fala pama be mixie na faxafe,

e luxi bɔxi ma alɔ maale xiri naxee xabaxi,

kɔnɔ mixi mu na naxan e malanma.»

²² Alatala xa masenyi nan ya:

«Lɔnnila naxa a yetε matɔxɔ a xa lɔnni xa fe ra.

Senbema naxa a yetε matɔxɔ a senbe xa fe ra.

Banna mixi naxa a yetε matɔxɔ a xa bannaya xa fe ra.

²³ Xa mixi wama a yetε matɔxɔfe fe nde ma,

a xa a yetε matɔxɔ a xa danxaniya nan ma fe ra.

Alatala nan n na,

hinnente naxan tinxinyi nun seriye rawalima dunija ma.

Na fe mɔoli rafan n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Lɔxɔε fama fade, n mixi halakima ne,

naxan sunnaxi kɔnɔ a bɔpe mu seniyeɛ,

²⁵ alɔ Misirakae, Yudayakae, Edonkae,

Amonikae, Mowabakae,

naxee birin e xunsexe maxabama

naxan na e xunyi sɛɛtie ma.
 Yi si birin naxee na gbengberenyi ma,
 e sunnaxi, kɔnɔ e mu sunna wali rabama.
 Hali Isirayilakae mu sunna wali rabama,
 e bɔɲɛ mu sɛniyɛn.»

10

Kuyee

Alatala xa masenyi

¹ Isirayila bɔnsɔɛ, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo naxa bira si gbɛtɛɛ ɲɛɛ ki foxɔ ra.

Wo naxa gaaxu tɔnxumae ya ra naxee na koore ma.

Si gbɛtɛɛ gaaxuma na fe mɔoli nan ya ra.

³ E xa diine mu findixi nɔndi ra.

E wuri sɛgɛma wula i,

mixi nde a masoli beera ra.

⁴ E a raxunma gbeti nun xɛɛma ra,

e lantuma mabanban dɛɛɛma ra alako a naxa bira.

⁵ Na kuyee mu nɔma wɔyɛnde.

A luxi nɛ alo wuri naxan tixi laakɔɛ yire xɔnie magaaxu se.

A mu nɔma ɲɛɛɛde, fo mixi a xanin.

Wo naxa gaaxu na kuye mɔoli ya ra,

barima a mu nɔma fe ɲaaxi xa na mu a fanyi rabade.

⁶ Alatala, i maniyɛ mu na.

I sɛnɛ gbo, i xili magaaxu.

⁷ Dunija mangɛ, nde na naxan mu gaaxuma i ya ra?

A lanma dunija birin xa gaaxu i ya ra,

barima i maniye yo mu na dunija lɔnnilae tagi,
xa na mu a ra dunija mangɛe ya ma.

⁸ Dunija mixi findixi lɔnnitare nun xaxilitare
nan na.

Na kolonma e xa wuri batui nan kui.

⁹ Kuyee findixi gbeti nan na Tarasisi daaxi,
a findixi xɛɛma ra Ufasi daaxi.

Xabui nan a yailanma.

Dugi gbeeli ragoroxi a ma.

Walikɛɛ nan kuye yailanma.

¹⁰ Kɔnɔ Alatala nan findixi Ala ra nɔndi ki ma.

Ala nɔnɛ nan Mangɛ ra abadan.

Dunija sɛrɛnma a xa xɔnɛ nan ya ra,

sie mu nɔma tide a ya ra.

¹¹ Wo xa a masen e bɛ,

«Yi kuyee xa mu dunija nun koore daaxi,

e mu nɔma bude dunija bɛndɛ fupi fari.»»

¹² Alatala nan bɔxi daa a sɛnbɛ ra,

a dunija ti a xa lɔnni ra,

a koore walaxɛ itala a xaxili ra.

¹³ A na yaamari fi, ye xa malan koore ma, a
malanma nɛ,

a findi nuxui ra dunija xun ma,

ye nun foye na mini, galanyi fan a xui ramini.

¹⁴ Adamadi xaxili mu na.

Kuye yailanma fama nɛ yaagide a xa wali xa fe
ra,

barima kuyee findixi wule nan na,

e mu nɛngima fefe ma.

¹⁵ Se fufafu nan e ra,

e findixi mixi xa wali nan na naxee tide yo mu
na,

naxee dangima dunija naxankatama lɔxɔɛ naxɛ.

¹⁶ Yaxuba Marigi mu maniyama kuye ra.

Yaxuba Marigi nan birin daaxi,
a Isirayila sugandi a xa pama ra.
A xili falama ne Mangε Alatala.

¹⁷ Wo wo harige malan,
wo tan naxee na taa suxuxi kui,
¹⁸ barima Alatala bara a masen,
«N bekae kerima ne
alo mixi naxan gεme wolima laati ra.
N e halakima ne, e mu kisima.»

Isirayila xa masenyi

¹⁹ «Naxankate birin na n be, n ma tōre gbo.
Kōnō n a falama ne n yete be,
tōre nan a ra n naxan soto,
n xa tin na ra.

²⁰ N ma kiri banxi bara bira,
a luutie bara bolon.
N ma die bara keli n xun ma,
mixi yo mu na naxan n malima banxi tide.

²¹ Isirayila yareratīe xaxili mu na,
e mu Alatala fenxi.
E xaxilitarepa toma na kui.
E foxirabirēe yensenxi na nan ma.

²² Won xui magaaxuxi mema ne naxan kelixi
kōla ma,
naxan fama Yudaya xa taae kanade,
e xa findi wulai baree xōnyi ra.

²³ Alatala, n a kolon adamadi mu fefe ragirima,
a mu a yete raperepa dunipeigiri kui.

²⁴ Alatala, n matinxin i xa seriye ra,
kōnō i naxa xōnō n ma,
xa na mu a ra n faxama ne.

²⁵ I xa xōnō si gbeteē nan ma naxee mu i kolon,
i xa xōnō pamae nan ma naxee mu i xili falama,
barima e wama Yaxuba bōnsōe nan faxafe,

e wama e xun nakanafe ne, e xa e sonto,
e wa e xonyi xa findi gbaloe yire ra.»

11

Alatala xa saate kanafe

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi be,

² «A fala Yudayakae nun Darisalamukae be,
«Wo wo tuli mati yi saate ra.

³ Isirayila Marigi Ala bara a masen,
danke na tuli xori be naxan mu yi saate ramema,

⁴ saate n naxan masenxi wo babae be
e mini loxe kelife ra Misira boxi ma.

E to keli naa fe xoxoxe kui,
n naxa a fala e be,

Wo xa wo tuli mati n na,
wo xa n ma yaamari rabatu.

Na kui wo findima ne n ma pama ra,
n fan findi wo Marigi Ala ra.

⁵ N na n kali wo babae be naxan na,
boxi fanyi fife ra wo ma xije nun kumi na
dennaxe,

n bara na rakamali to loxe.

Wo na na boxi nan ma to.»»

Annabi Yereimi xa masenyi

N naxa a yaabi, «Amina Marigi Alatala.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala naxa a masen n be,
«Yi masenyi ti i xui itexi ra Yudaya tae kui,
a nun Darisalamu kirae xon ma.

A fala, «Wo wo tuli mati yi saate ra, wo xa a
rabatu.

⁷ Kabi n naxa wo babae ramini Misira boxi ra,
n bara e yaamari, e xa e tuli mati n na.»

8 Kɔnɔ e mu tin n xui ramede.
 Kankan bara bira a bɔɔɛ ɲaaxi fɔxɔ ra.
 Na nan a ra n fama n ma saate rakamalide,
 n e yamarixi naxan na, e naxan matandixi.»

9 Alatala bara a masen n bɛ,
 «Yudayakae nun Darisalamukae wama n yan-
 fafe.

10 E bara e babae xa ɲere ki ɲaaxɔɲa tongo,
 e tondi n ma masenyi ra,
 e fa bira ala gbete fɔxɔ ra, e e batu.
 Isirayila bɔnsɔɛ nun Yuda bɔnsɔɛ bara n ma
 saate matandi,
 n naxan tongo e babae bɛ.

11 Na kui Alatala xa masenyi nan ya:
 <N fama nɛ e ɲaxankatade han e mu nɔ minide.
 E fama nɛ e mawade n bɛ, kɔnɔ n mu e xui
 suxuma.

12 Yudaya xa taaɛ nun Darisalamukae fama nɛ
 ala gbete maxandide,
 e surayi ba sɛrɛxɛ ra naxee bɛ.

Kɔnɔ na kuyee mu fama e rakiside e xa tɔɔɛ kui.

13 Yudayakae, wo kuyee batuma wo xa taaɛ kui.
 Na sɛrɛxɛbadee findixi yaagi nan na wo bɛ.
 Darisalamukae, kuye sɛrɛxɛbade na wo xa kira
 birin xɔn ma,

wo surayi bama sɛrɛxɛ ra Bali kuye bɛ dɛnnaxɛ.»

14 I naxa duba yi ɲama bɛ,
 i naxa i mawa n tan Ala bɛ, i naxa n maxandi,
 barima n mu e wa xui suxuma.»

15 «Munfe ra n xanuntenyi fama n ma banxi kui,
 a lu fe kobi raba ra temui birin?»

Wo a maṛoxunxi ne wo xa seṛexe noma wo
rakiside,

hali fe naaxi to fa rafa wo ma?

¹⁶ Alatala nu bara wo xili

⟨Oliwi wuri xinde, naxan bogi tofan.⟩

Koṅo yakosi wo fama ne gbelegbelede

barima te sama ne wo salonyie ma.

¹⁷ Mange Alatala naxan wo tixi,

a bara yaamari fi wo xa naṅankata

Isirayila boṅsoe nun Yudaya boṅsoe xa yunubi
xa fe ra.

E bara n naṅoṅo e xa seṛexe ra,

e naxee baxi Bali kuye be.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁸ «Alatala bara e waxoṅfe masen n be.

N bara a kolon e nu wama naxan nabafe n na.

¹⁹ N nu luxi ne alo yexeyore e naxan xaninma a
faxade.

N mu nu a kolon e nu wama naxan nabafe n na.

E nu bara a fala n ma fe ra,

⟨Won xa yi wuri bili nun a bogi kana.

Won xa a nii ba dunija bendε fupi fari,

alako mixi yo naxa ratu a xili ma.⟩

²⁰ Koṅo Mange Alatala findixi kiitisa tinxinxi nan
na,

naxan mixi boṅe nun a sondonyi ma fe kolon.

N na n gbeṅoxoṅfe luxi i tan nan ma,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

²¹ Na nan a ra Alatala bara nate tongo Anatotikae
xa fe ra,

naxee wama n faxafe, naxee n yamari,

⟨I naxa namijonme masenyi ti Alatala xili ra,

xa na mu a ra muxu i faxama ne.⟩

²² Mange Alatala bara a masen,

<N e paaxankatama ne.
 E xa fonikee fama ne faxade santidegema ra,
 e xa die faxa kaame ra.
²³ E xa mixi yo mu luma dunija ma,
 barima n fa temui n Anatotikae halakima ne.>»

12

Ala xa nate mixi paaxie xa fe ra
Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

¹ «Alatala, i tinxin,
 kono n wama i maxorinfe i xa nate nde xa fe ra.
 Munfe ra mixi paaxie xa fe luma sooneya ra?
 Munfe ra bojesa na yanfantee be?

² I tan nan e daaxi, i tan nan e baloxi.
 E sigama yare, e fe rabama e xa dunijsigiri kui.
 E i xili falama e de ra,
 kono i xa fe mu na e boje kui.

³ Alatala, i n sondonyi ma fe kolon.
 I xa nate tongo mixi paaxie faxafe ra,
 alo yexee naxee xaninma e kon naxaba yire.

⁴ Boxi luma sunnunyi kui han mun loxo?
 Tunde tondima fade han mun temui?
 Subee nun xonie na faxafe mixi xa paaxupa
 saabui ra,

barima e naxe, <Ala mu muxu toma.>»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

⁵ «Xa i tagan i gide adamadie ya ma,
 i fa i gima di soe ya ma?
 Xa i bira taa kui, i jereama Yuruden wula kui di?

⁶ I ngaxakerenyi naxee kelixi i baba xonyi,
 e fama ne i yanfade, e sonxo rate i ma.
 I naxa la e xa woyen joxunme ra.

⁷ N nan n ma banxi bepinma ne,

n nan n ma jama raboloma ne,
n xanuntenyie fi e yaxuie ma.

⁸ N na rabama ne barima n ma jama bara lu
alo yete xaape wulai.

N bara e xon.

⁹ N ma jama bara lu
alo xoni maxonoxi segee birama naxan foxo ra.
«Wulai subee, wo xa fa n ma jama sontode.»

¹⁰ Xuruse demadonyie bara n ma laakoe kana,
e n ma xe fanyi maboron, a findi yire xaraxi ra.

¹¹ N ma boxi bara findi gbaloe yire ra.

A na sunnunyi kui n ya xori,
sese mu fanma menni, mixi yo mu kinikinima a
ma.

¹² Sori jaaxie na fafe kelife gbengberen yire,
barima Alatala bara a ragiri santidegema xa boxi
birin li,
mixi yo naxa lu bojesa kui.

¹³ E bara sansi xori si,
kono e tunbe gbansan nan sotoma.
E e yete rataganma ne fufafu.

Alatala bara xono wo ma,
na birin xa findi yaagi ra wo be.»

Alatala xa masenyi Isirayila yaxuie be

¹⁴ Alatala bara a masen,
«Si naxee sabatixi Isirayila rabilinyi,
si naxee n ma Isirayila jama xa boxi xun
nakanama,
n naxan fixi e ma,

wo xa a kolon n fama ne wo fan keride wo xonyi,
n fa n ma jama ba wo yi ra.

¹⁵ N na ge e bade wo yi ra,
n man kinikinima ne e ma,

n fa e ragbilen e xa bɔxi ma naxan findixi e ke
ra.

16 Xa na sie n ma pama xa seriye matinkan,
e fa e rakali n xili ra, <Alatala ɲiɲɛ,>
n e rasoma ne n ma pama ya ma.

E nu bara n ma pama matinkan e kalide Bali xili
ra,

n ma pama fan nɔma ne e matinkande kali ra n
xili ra.

17 Kɔɔ xa a sa li na sie mu e tuli mati n ma
masenyi ra,

n e xun nakanama ne, n fa e sɔntɔ.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

13

Annabi Yeremi xa beleti

1 Alatala naxa a masen n be, «Sa beleti dugi
daaxi sara, i tagi xiri. I naxa a bunda ye ra.»

2 N naxa siga beleti sarade alɔ Alatala a fala n
be ki naxe. N naxa n tagi xiri.

3 Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen n
be,

4 «Beleti tongo i naxan saraxi, i naxan xirixi i
tagi. Keli, i siga Efirati xure mabiri. Menni i xa
na beleti nɔxun gema longori ra.»

5 N naxa siga, n naxa beleti nɔxun Efirati
mabiri alɔ Alatala a masenxi n be ki naxe.

6 Kike wuyaxi dangi xanbi, Alatala man naxa
a masen n be, «Keli, i siga Efirati i beleti tongo i
naxan nɔxunxi.»

7 N naxa siga Efirati xure beleti nɔxunxi
tongode. N naxa a to a bara nu bɔrɔ, n mu nɔma
a rawalide sɔnɔn.

Alatala xa masenyi

8 Alatala naxa yi masenyi ti n be,

9 «Alatala bara a masen,
a na na ki ne Yudaya nun Darisalamu xa yete
igboja xa fe ra.

10 Nama jaaxi nan e ra naxan tondi n ma
masenyi suxude,
naxan boje xoxo,
E birama ala gbete nan foxo ra, e tuubi e be.
E fama ne lude alo na beleti
naxan kanaxi, naxan mu fanxi sonon.»

11 Alatala xa masenyi nan ya:

«N nu bara Isirayila nun Yudaya bonsae xiri n
tagi,
alo mixi beleti xirima a tagi ki naxe.
N nu wama ne e xa findi n ma jama ra,
e xa fe xa findi binye nun matoxe ra n be,
konon e mu tin n ma masenyi ra.»

12 «Na kui i xa a fala e be,

Isirayila Marigi Alatala bara a masen,

<Weni feje birin nafe weni ra.>

E fama ne i yaabide,

<Muxu a kolon a lanma weni feje xa rafe weni
ra.>

13 I man xa e yaabi,

Alatala bara a masen,

<Mange birin naxee na Dawuda xa kibanyi kui,

a nun serexedube, nun namionmee, nun
Darisalamukae,

n fama ne e birin lude alo siisilae.»

14 Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne gere sode jama ya ma,

n die nun e babae tagi iso.

N mu kinikinima, n mu dijɛma.

N fama nɛ e birin xun nakanade.

¹⁵ Wo xa wo tuli mati n na,

wo naxa wo yete igbo,

barima Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁶ Wo xa wo Marigi Alatala matɔɔ, beenu a xa dimi rasin boxi ma,

beenu wo xa bira geyae fari kɔe ra.

Wo wama naiyalanyi xɔn ma,

kɔnɔ Alatala dimi naaxi nan nagoroma wo ma.

A luxi nɛ alɔ nuxui naxan fɔɔɔxi

a findi faxe ra wo be.

¹⁷ Xa wo mu wo tuli matima yi masenyi ra,

n fama nɛ wade n kerenyi ma wo xa yete igboja xa fe ra.

Ya ye fama nɛ minide n yae ra,

barima Alatala xa naama bara xanin konyiya kui.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereṃi be

¹⁸ «A fala mange nun a xa gine be,

wo goro boxi ma,

barima mangeya bara ba wo yi ra.

Mange tɔnxuma mu luma wo xun ma sɔnɔn.

¹⁹ Negewi xa taae balanxi,

mixi yo mu nɔma e naadɛe rabide.

Yudaya bɔnsɔe birin bara xanin namane ma.

²⁰ Wo a mato, naama nde na fafe kelife kɔola ma.

Nama na minden, n naxan taxuxi i ra,

naxee luxi alɔ i xa xurusee gali i jɛlexinxi naxee ra?

²¹ Wo munse falama

wo defanbooree tima wo xun ma temui naxe yanfanteya ra?

Na tɔɔre mu luma xe alɔ di bari xa tɔɔre?

22 Xa wo wo yeεε maxorin,
munfe ra yi bara muxu li,
wo xa a kolon wo yaagi nun fe jaaxi sotoma ne
wo xa yunubi wuyaxi xa fe ra.

23 Mixi foorε kiri noma fiixede?
Barate xa makatunyi noma masarade?
Wo tan go, wo tan naxee darixi fe jaaxi ra?
Wo noma lude kira fanyi xon ma?

24 N fama ne wo rayensende
alo maale lagi naxan loema gbengberenyi foye
kui.»

25 Alatala xa masenyi nan ya:
«N bara na naxankate mooli nate wo be,
barima wo bara neemu n ma,
wo bara la wule ra.

26 N fama ne wo rayaagide a jaaxi ra.

27 N bara wo xa yeεε nun wo xa langoεna to,
wo birama naxan foxo ra geyae fari nun daaxae
kui.

N bara wo xa fe jaaxie to.

Naxankate na wo be Darisalamuka seniyentaree.
Wo luma na kira xon ma han mun temui?»

14

*Kaame ragorofe Isirayila boxi ma
Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya
a naxan tixi Annabi Yereimi be,
kaame to sin Isirayila boxi ma.

² «Yudaya na sunnunyi kui,
a xa taa kanaxie na gbelegbelefe boxi ma.

³ Denbaya kanyie e xa walikεe xεema ye fende,

kɔnɔ ye mu na kɔlɔnyie kui,
 e fa gbilen feɲe igelixi ra.
 E sunnun donma ragoroma e ma yaagi xa fe ra.

⁴ Bɔxi bara ibɔɔ fɔlɔ,
 barima tune yo mu faxi a ma.
 Walikɛe fan luxi na yaagi nan kui,
 e fa sunnun donma ragoro e ma.
⁵ Tɔɔke a xa di raboloma wula i,
 barima ɲooge mu na e naxan donma.

⁶ Sofale tixi geyae fari,
 e foye mamɛma alɔ wulai baree.
 E ɲooge fenma

kɔnɔ e mu sese toma.»

Isirayila xa masenyi Alatala be

⁷ «Alatala, hali muxu xa yunubi gbo,
 i xa muxu rakisi i xili xa fe ra.
 Muxu bara fe ɲaaxi gbegbe raba,
 muxu bara yunubi raba i ra.

⁸ Isirayila xaxili tixi i tan nan na,
 i findixi muxu rakisima nan na muxu xa tɔɔre
 kui.

Munfe ra i bara lu alɔ xɔɲe muxu xɔnyɪ?
 Munfe ra i bara lu alɔ biyaasila naxan na dangife
 tun?

⁹ Munfe ra i bara lu alɔ sɔɔri senbetare
 naxan mu nɔma muxu rakiside?
 Alatala, i na muxu ya ma,
 i xili na muxu xun ma.
 I naxa muxu rabolo.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

¹⁰ Alatala bara a masen yi ɲama be,
 «Neretie nan lanxi wo ma,
 wo mu nɔma wo yete suxude.»

Annabi Yereimi xa masenyi

«E mu rafan Alatala ma.

A e xa yunubie kolon,

a fama e ɲaxankatade na nan ma.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be,

¹¹ Alatala bara a masen n be,

«I naxa Ala maxandi fe fanyi ra yi ɲama be.

¹² Xa e sunyi suxu, n ma tongoma.

Xa e sɛrɛxɛɛ ba, n mu e suxuma,

barima n wama e xun nakanafe nɛ

santidegema, kaame, nun fure ɲaaxi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

¹³ N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala, namijɔnmɛɛ bara a fala e be,

«Wo mu santidegema toma,

wo mu kaame kolonma.

Wo boɲɛsa nan tun sɔtɔma be.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

¹⁴ Alatala bara a masen n be,

«Na namijɔnmɛɛ na wule nan falafe n xili ra.

N tan mu e xɛɛxi,

n tan mu yaamari fixi e ma,

n tan mu wɔyɛnxi e be.

E xa wule masenyi fatanxi laamatunyie nan na

naxee mu findixi nɔndi ra,

a fatanxi se matoe nun kuyee xa wali nan ma,

a fatanxi e yetɛ xaxili madaxuxi nan na.

¹⁵ Na nan a ra, Alatala bara a masen,

«Namijɔnmɛɛ naxan masenyi tima n xili ra

n mu naxan fixi a ma,

a fa a fala «Santidegema nun kaame mu yi boxi
lima,»

na namijɔnmɛɛ mɔoli sɔntɔma nɛ santidegema

nun kaame ra.

¹⁶ A masenyi tima ɲama naxan be,

e fama ne faxade Darisalamu kirae xon ma santidegema nun kaame ra.

Mixi yo mu luma naa naxee e ragatama,
mixi yo mu na naxee e xa ginεe nun e xa die
ragatama.

N fa e xa fe jaaxi sare ragbilende e ma.>

¹⁷ I xa a fala e be,

<Ya ye minima n ya ra koe nun yanyi temui birin,
barima n ma jama seniyenxi bara toore belebele
soto,

gbaloe bara e li.

¹⁸ Xeme na daaxa naxee faxaxi santidegema ra.

Furema kaamexie na taa kui.

Namijonmee nun serexedubee fan boxi
ijerema,

kono e xaxili mu na sonon.>>

Isirayila xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, i bara Yudaya rabolo kerenyi ra?

Siyon mu rafanxi i boje ma sonon?

Munfe ra i muxu jaxankatama,

i tondi muxu rayalande?

Muxu bara wa bojesa xon, kono muxu mu a
sotoxi.

Muxu bara wa yalanyi xon, kono wa xui gbansan
nan minixi.

²⁰ Alatala, muxu bara muxu xa jaaxupa kolon,

muxu bara muxu babae xa yunubie to.

Muxu bara yunubi raba i ra.

²¹ Kono i naxa xono i xili xa fe ra.

I naxa a lu nde xa ba i xa binye nun i xa
yaragaaxui ra.

I xa ratu saate ma naxan na won tagi.

²² Wule kuye nde na dunija naxan tune
ragoroma? Ade.

Koore noma tunε rafade? Ade.
 Muxu xaxili tixi i tan nan na,
 barima i tan nan gbansan noma na fe mooli
 rabade.»

15

Ala xa nate

Alatala xa masenyi Annabi Yereḡi be

¹ Alatala bara a masen n be,
 «Hali Annabi Munsa nun Annabi Samuweli
 n maxandi ne yi jama xa fe ra,
 n bope mu tin na duba suxude.
 E xa e makuya n na, e xa siga.

² Xa yi jama i maxorin, <Muxu xa siga minden>,
 i xa e yaabi, <Alatala nan a masenxi,
 naxan lanma a xa faxa, na kanyi xa faxa,
 naxan lanma a xa faxa santidegema ra,
 na kanyi xa faxa santidegema ra,
 naxan lanma a xa faxa kaame ra,
 na kanyi xa faxa kaame ra,
 naxan lanma a xa xanin konyiya kui,
 na kanyi xa xanin konyiya kui.>

³ Alatala xa masenyi nan ya:
 <N fama ne e jaxankatade toore naani ra.
 Santidegemaε fama ne ndee faxade.
 Baree fa ndee ibode.
 Xoni naxee na koore ma nun wulai sube naxee
 na boxi,
 e fama ne ndee sontode, e e don.

⁴ Dunija mangeya birin na na fe to, e luma
 gaaxui nan kui.
 E fama ne a kolonde Yudaya mange Xesekiya xa
 di Manasi,
 a fe paaxi naxan nabaxi Darisalamu,

na bara a niya Alatala xa e ɲaxankata.

⁵ Darisalamu, nde kinikinima i ma?

Nde noma diɲede i xa fe ra?

Nde i xa fe maxɔrinma?>

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

<Wo bara n nablo,

wo bara gbilen n fɔxɔ ra.

Na fe na a ra n fama wo suxude, n mu kinikini
wo ma.

⁷ N fama nɛ e rayensende alo maale lagi,

n fa e xa die bade e yi ra,

n fa n ma ɲama xun nakanade

barima e mu gbilenxi e xa wali kobi fɔxɔ ra.

⁸ E xa kaɲɛ ginɛ wuyama nɛ

alo mɛyɛnyi naxan na baa dɛ ra.

Kasara ti fama nɛ dingɛ ma yanyi ra,

a fa fe magaaxuxi raba e ra.

⁹ Nga naxan bara di solofere bari,

a fama nɛ tagande,

a faya yaagi kui a xa waxati mu a lixi.

Isirayila yaxuie fama nɛ e sontode santidegema
ra.>

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁰ «N nga, ɲaxankate na n bɛ.

I bara n naso dunɲa

kɔnɔ n ma fe mu rafanxi beka yo ma.

N mu doni tongoma, n mu doni fima,

kɔnɔ mixi birin luma n dankara.»

Alatala xa masenyi

¹¹ Alatala bara a masen,

«N mu wo rakisixi xɛ?

N mu yaxuie bonbo xɛ wo xa fe ra wo tɔɔɔ
temui?

12 Wure nun yoxui bolonma? Ade.

Mixi naxan kelima koola ma go?

13 N bara wo xa harige nun wo xa naafuli birin
fi mixi ma
wo xa yunubie xa fe ra wo naxee rabaxi yi boxi
ma.

14 N wo sama ne wo yaxuie sagoe,
e xa wo xanin boxi ma wo mu dennaxe kolon,
barima n bara xonox wo ma a jaaxi ra.»

Annabi Yereṃi xa masenyi Alatala be

15 «Alatala, i bara a birin kolon.
I xa ratu n ma, n mali, n gbejoxox n yaxuie ma.
I naxa n faxa, i tan kinikininte,
barima n na toorofe i xili xa fe ra.

16 N to i xa masenyi me, n bara a suxu.
I xa seriye rafan n ma,
barima n findixi i gbe nan na, i tan Mange
Alatala.

17 N mu lu mixi ya ma naxee nu yoma i ma,
barima i xa fe nu na n boje kui.

N nu bara lu n keren,
n nu xonoxi yi jama ma alo i tan.

18 Munfe ra n luma toore kui?
Munfe ra n mu yalanyi sotoma?
I naxa i xa laayidi kana
alo kolonyi naxan mu ye raminima sonon.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereṃi be

19 Na nan a ra Alatala bara a masen,
«Xa i gbilen n ma,
n i ragbilenma ne i walide.
Xa i ba woyen jaaxi falafe,
n man i findima ne n ma xera ra.
Nama xa bira i foxox ra,
i tan naxa bira e foxox ra de.

20 Yi ꞓama fama ne i gereḁe,
 kɔnɔ e mu nɔma i ra,
 barima n i luma ne alo tete xɔrɔxɔe e ya ra.
 N na i seeti ma, alako n xa i rakisi, n xa i ratanga.
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 21 N i bama ne mixi ꞓaaxi belexe,
 n i ratanga mange senbema ma.»

16

*Gbaloe Isirayila bɔxi ma
 Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be*

1 Alatala bara yi masenyi ti n be,
 2 «I naxa gine dɔxɔ, i naxa die sɔtɔ,
 3 barima Alatala bara a masen die xa fe ra
 naxee fama baride yi bɔxi ma,
 a nun e nga naxee e barixi,
 a nun e baba naxee e sɔtɔxi,
 4 e fama ne faxade fure ma,
 kɔnɔ ꞓɔnfe mu rabama e be, e mu ragatama bɔxi
 ma.
 E findima ꞓape nan na bendɛ fuꞓi fari.
 E na faxa santidɛgema nun kaame ra,
 xɔnie nun wulai subee fa e binbie donde.»

5 Alatala bara a masen n be,
 «I naxa so banxi kui mixi na sunnunyi kui
 dennaxe,
 i naxa siga ꞓɔn yire, i naxa mixi kunfa ba,
 barima n bara bɔꞓesa ba n ma ꞓama yi ra,
 n bara tondi hinne nun kinikini ma e be.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

6 «Mixi xungbee nun mixi lanmae faxama ne yi
 bɔxi ma.

E mu ragatama, e ɲonfe mu rabama.

E xa mixie mu e yete maxabama sunnunyi kui,
e mu e xunyi bima faxa mixie be.

⁷ E mu taami dɔxɔma sunnun mixie be alako e
xa madundu.

E mu minse dɔxɔma sunnun mixie be,
naxee baba xa na mu a ra e nga bara faxa.

⁸ I naxa ɲon fe bande don,

i naxa lu sunnun mixie fe ma e madundufe ra,

⁹ barima Isirayila Mange Alatala bara a masen,

<N bara fa yi waxati wo tagi

alako ɲelɛxinyi sigie xa dan,

xulunye xa ɲon futi xirimae tagi.>»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

¹⁰ «N na ge yi masenyi tide ɲama be,

e fama ne n maxorinde,

<Munfe ra Alatala bara a masen a xa muxu
ɲaxankata?

Munse findixi muxu xa yunubi ra?

Muxu fe ɲaaxi mundun nabaxi muxu Marigi
Alatala ra?>»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

¹¹ «I xa e yaabi,

<Alatala xa masenyi nan ya:

Wo babae bara n nabolo,

e bara bira ala gbeteɛ fɔxɔ ra,

e bara e batu, e bara tuubi e be.

E bara n tan nabɛɲin, e mu n ma seriye suxu.

¹² Wo tan bara fe ɲaaxi raba dangife wo babae
ra.

Wo bara bira wo sondonyi ɲaaxi waxɔnfe fɔxɔ
ra,

wo mu wo tuli mati n na.

¹³ N xa wo kerɪ yi bɔxi ma,

wo xa siga yire nde wo nun wo babae mu
 dennaxe kolon.
 Menni wo noma ne ala gbetee batude kee nun
 yanyi ra,
 barima n mu kinikinima wo ma sonon.»»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Looxe fama fade, mixi mu a falama sonon,
 <Alatala nje bara Isirayilakae ramini Misira
 boxi ra.>
 15 Mixie fama ne a falade,
 <Alatala nje bara Isirayilakae ramini kola boxi
 ma,
 a nun boxi birin ma e rayensenxi dennaxe.
 N fama ne e ragbilende e xa boxi ma,
 n naxan fi e babae ma.»»

16 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fama ne mixi suxue xeede e yire,
 e xa e suxu.
 N fama ne koyinmae xeede e yire, e xa e fen
 geyae fari gemee longori ra,
 17 barima n bara e jere ki to.
 E rabafe mu noxunxi n ma,
 n e xa yunubie birin toma.
 18 N fama ne e xa yunubi sare ragbilende e ma
 doxo firin,
 barima e bara n ma boxi findi boxi seniyentare
 ra,
 n naxan fixi e ma ke ra.
 E bara na boxi rafe fe naaxi nun fe ratonxi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi

19 «Alatala findixi n senbe nan na,
 a findixi n kantama nan na,
 a findixi n ma kantari nan na n ma toore kui.

Sie fama ne fade i yire kelife dunijna tuxui birin.
E fama ne a falade, <Muxu babae biraxi wule nan
foxo ra,

wule naxan mu findixi munafanyi ra e be.>

²⁰ Adamadi noma alae yailande?

E naxan yailanma, Ala mu a ra.»

Alatala xa masenyi

²¹ «Na nan a ra,

yi biyaasi n fama ne n senbe magaxuxi masende
e be,

alako e xa a kolon Alatala nan n na.»

17

Sondonyi seniyentare

Alatala xa masenyi

¹ «Yudaya xa yunubi sebexi wure sebeli ti se
xoroxoe nan na.

A sebexi e sondonyi ma,

a sebexi e xa serexebade ferie ma,

alo sebeli tima walaxe ma ki naxe.

² E xa die fan natuma e xa serexebadee ma na ki
ne,

a nun e xa Aseri wuri masolixie ma
naxee luxi sansi bun ma geyae fari.

³ N ma geya naxan na wo xa boxi ma,

a nun wo harige, nun wo xa naafuli birin,

nun wo xa kuye batude naxee na geyae fari,

n na birin soma ne wo yaxuie yi ra wo xa yunubi
xa fe ra,

wo naxan nabaxi wo xa boxi birin ma.

⁴ Wo yete yati fama ne wo ke bejinde,

n naxan fixi wo ma.

N wo findima ne wo yaxui xa konyie ra boxi nde
ma,

wo mu naxan kolon,
barima wo bara n naxɔnɔ a ɲaaxi ra,
n ma xɔnɛ luxi nɛ alɔ tɛ xubentare.»

⁵ Alatala bara a masen,
«Danke na mixi be naxan xaxili tixi adamadi ra,
naxan a yetɛ taxuma mixi nde ra,
naxan boɲɛ bara Alatala beɲin.

⁶ A luma nɛ alɔ kungsi naxan tixi gbengberenyi
ma.

A xa fe mu soɔnɛyama na boxi xare ma,
mixi mu sabatixi dennaxe.

⁷ Nelexinyi na mixi be naxan xaxili tixi Alatala
ra,

naxan a yetɛ taxuma Ala ra.

⁸ A tan luxi nɛ alɔ sansi naxan sixi xure fe ma,
naxan sanke ye soɔoma a fanyira.

Wuyenyi mu a lima menni,
a burexe fanma nɛ tun.

Hali sogofure temui, a burexe mu lisima,
a bogima nɛ temui birin.»

⁹ «Adama xa tinxintareya kobi fe birin be.

A mu noɲa matinxinde.

Nde na fahaamuma?

¹⁰ N tan Alatala, n mixi boɲɛ nan matoma,

n adama sondonyi kui nan fenma,

alako n xa kankan xa fe rabaxi sare ragbilen a
ma.

¹¹ Naafuli tinxintare kanyi luxi nɛ

alɔ doɲme naxan xelee rasegema a gbe mu na
naxee ra.

A xa naafuli loɲema a xa duniɲɛigiri nan kui,

a faxa temui a fa kolonde a lonnitare nan a ra.»

Annabi Yereḡi xa masenyi

12 «Won Marigi Alatala xa kibanyi na nɔɔɛ kui,
a xa hɔɔɔmɔlingira itexi na na kabi fɔɔɛ.

13 Alatala, Isirayila xaxili tixi i tan nan na.
Mixi naxan i bɛɛɛnma, e luma yaagi nan kui.»

Alatala xa masenyi

«Mixi naxan n bɛɛɛnma, e lɔɔɔma nɛ bɛndɛ fuɛɛ
fari,

barima e bara tondi Alatala ra,
naxan maniyaxi ye ra mixi baloma naxan na.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala bɛ

14 «Alatala, n nayalan, n nakisi.

N lama nɛ i ra, tantui na i bɛ.

15 Alatala a falama n bɛ,

«Alatala xa masenyi mu kamalima xɛ? A xa
kamali.»

16 N mu tondima findide ɲama yarerati ra.

I a kolon n mu wama gbaloe xa muxu li.

I n ma masenyi birin kolon.

17 I naxa n magaaxu,

barima n ma kantari nan i ra gbaloe kui.

18 I xa n yaxuie rayaagi,

kɔɔɔɔ i naxa n tan lu yaagi kui.

I xa n yaxuie raserɛn,

kɔɔɔɔ i naxa n lu gaaxui kui.

I xa gbaloe rasanba e ma,

i xa e halaki a ɲaaxi ra.»

19 Alatala bara a masen n bɛ, «Siga, i sa
ti naadɛ sɛɛti ma naxan xili falama, «ɲama
xa naadɛ,» Yudaya mangɛɛ soma dɛnnaxɛ, e
minima dɛnnaxɛ ra. I man xa siga Darisalamu
sode dɛ birin na,

20 a fala ɲama bɛ, «Yudaya mangɛ, Yudayakae,
nun Darisalamukae, wo tan naxee birin soma yi

naadɛe ra, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»»

²¹ Alatala bara a masen,

«Wo xa a mato a fanyi ra,

wo naxa kote xanin malabui loxoɛ,

wo naxa kote raso Darisalamu taa kui.

²² Wo naxa kote ramini wo xa banxi kui malabui loxoɛ,

wo naxa wali yo raba na loxoɛ.

Wo xa malabui loxoɛ binya

alo n wo babae yamarixi ki naxe.

²³ E mu n xui ramexi, e mu e tuli matixi n na.

E e kobe rasoxi n na, e tondi n ma seriye ra.»

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya,

«Xa wo wo tuli mati n na,

xa wo mu kote yo raso taa kui malabui loxoɛ,

xa wo malabui loxoɛ binya,

xa wo mu wali yo raba na loxoɛ,

²⁵ mangɛe nun mangɛdie soma nɛ taa sode dɛe
kui soe nun soori ragisee fari,

e fa doxo Dawuda xa kibanyi kui.

Yudayakae nun Darisalamukae fan soma nɛ taa
kui,

Darisalamu fa sabati abadan.

²⁶ Mixi fama nɛ kelife Yudaya taaɛe kui,

kelife Darisalamu rabilinyi,

kelife Bunyamin boxi ma,

kelife Sefela boxi ma,

kelife geyae nun Negewi gbengberenyi ma.

E fama nɛ alako e xa serɛɛɛ mooli birin ba
Alatala xa hoɔmɔbanxi kui,

alo serɛɛɛ gan daaxi, xanunteya serɛɛɛ,

surayi serɛɛɛ, nun tantui serɛɛɛ.

27 Kɔnɔ xa wo mu wo tuli mati n na,
 xa wo tondi malabui lɔxɔɛ binyade,
 xa wo kote xanin na lɔxɔɛ,
 wo e raso Darisalamu taa kui malabui lɔxɔɛ,
 n wo xa taa sode dɛɛ ganma nɛ tɛ ra naxan mu
     xubenma,
 a fa Darisalamu yire makantaxi birin kana.»

18

Fɛɲɛ yailanyi

Alatala xa masenyi

1 Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi bɛ,

2 «Keli, i xa siga fɛɲɛ yailanyi xɔnyi.

Menni i fama nɛ n ma masenyi mɛdɛ.»

Annabi Yereimi xa masenyi

3 «Awa, n naxa siga fɛɲɛ yailanyi xɔnyi.

A nu na fɛɲɛ yailanfe,

4 kɔnɔ na fɛɲɛ to bɔɔ yire nde,

a man naxa gbilen a yailan na,

alako a xa lu alɔ a nu wama a xɔn ma ki naxɛ.»

5 «Alatala naxa a masen n bɛ,

6 «Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila bɔnsɔɛ, n tan fan fe rabama nɛ wo ra,

naxan maniyaxi yi fɛɲɛ yailanyi xa wali ra.

Isirayila bɔnsɔɛ, wo na n belexɛ kui

alɔ boora na fɛɲɛ yailanyi belexɛ ki naxɛ.

7 Xa n natɛ tongo si, xa na mu a ra mangɛya,

rabirafe ra,

n xa e halaki, n xa e xun nakana,

8 kɔnɔ e fa gbilen e xa fe ɲaaxi fɔxɔ ra,

na tɛmɛi n fan gbilenma nɛ n ma natɛ fɔxɔ ra,

n mu e ɲaxankatama sɔnɔn.

9 Xa n nate tongo si, xa na mu a ra mangeya, tife ra,

10 kɔnɔ e fa fe ɲaaxi raba n na,
e gbilen n xui fɔxɔ ra,
na temui n fan gbilenma ne fe fanyi fɔxɔ ra
n nu wama naxan nabafe e be.»

11 «A fala Yudayakae nun Darisalamukae be,
Alatala bara a masen,
<N bara nate tongo wo xili ma,
n xa wo ɲaxankata.

Wo xa gbilen wo xa kira ɲaaxi fɔxɔ ra,
wo xa wo ɲere ki masara.>

12 Kɔnɔ e naxa a yaabi,
<Na mu fama sooneyade,
barima muxu tan birama muxu xaxili nan fɔxɔ
ra.

Muxu tan birama muxu waxɔnfe nan fɔxɔ ra,
hali a ɲaaxu.»

13 «Alatala man bara e yaabi,
<Wo xa a mato xa yi mɔoli nu bara raba sie tagi.
Nde bara na fe mɔoli me sinden?
Isirayila seniyeɲxi bara fe xɔnxi raba.

14 Xinbeli noma kelide Liban geya fari?
Xure xunxuri naxee ye goroma naa, e noma
xɔride?>

15 Kɔnɔ n ma ɲama tan bara neemu n ma fe ra,
e surayi gan serexe ra kuyee be,
e bira kira gbete yailantaree fɔxɔ ra,
e kira fori lu na.

16 E bara a niya e xa boxi xa gbaloe soto.
Dangi mixie na na to, e de ixarama ne, e fa e
mabere.

17 N fama ne e rayensende e yaxuie ya ra,
alo foye naxan kelima sogetede.
N nan n kobe rasoma e ra gbaloe lɔxɔe.»

Annabi Yereimi yaxuie xa masenyi

18 Mixi ndee bara a fala,
«Won xa Annabi Yereimi xa fe mabere barima
serexedubee mu jɔnma naxee Ala xa seriye
masenma,
lɔnnilae mu jɔnma naxee mixi rasima,
namijɔnmee mu jɔnma naxee masenyi tima.
Won xa wule sa a xun ma, won tondi a xa
masenyi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

19 «Alatala, n mali, i tuli mati n yaxuie wɔyen
xui ra.

20 E lanma e xa fe fanyi masara fe paaxi ra?

E wama n faxafe ne.

I xa ratu a ma n findixi i xa xɛera nan na,
alako e xa ratanga i xa xɔne ma.

21 Na kui i xa e xa die faxa kaame ra,
i xa e faxa santidɛgema ra.

E xa ginɛe xa findi dibaritaree ra,
xa na mu a ra kaape ginɛe.

I xa a lu e xa mɔrie xa faxa,
e xa fonikee xa bira santidɛgema ra.

22 I na e yaxuie xɛe e yire,
wa xui xa mini e xa banxie kui,
barima e bara wa n nabirafe yili kui,
e bara wa n suxufe gantanyi ra.

23 I tan Alatala, i e xa maɔxunyi kobi birin
kolon,

e wama naxan nabafe n na.

I naxa e xa yunubi xafari.

I naxa diɛe e xa yunubi ma.

I xa e rabira i ya tode ra, i xa xono e ma a jaaxi ra.»

19

Tofeti xa gbaloe Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa a masen, «Siga, i sa feje sara feje yailanyi xonyi. Nama forie nun serexedube forie xa i mati.

² I na ge na sarade, wo xa mini Beti Hinoma biri ra, <Feje naade> na dennaxe biri. Menni i xa yi masenyi ti,

³ <Yudaya mange nun Darisalamukae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»

«Isirayila Mange Alatala bara a masen,
<N fama ne bekae jaxankatade a jaaxi ra.

N naxan nabama e ra, mixi yo mu na fe mooli mexi sinden.

⁴ N na rabama ne barima e bara n nabepin,
e bara yi boxi findi yire seniyentare ra,
surayi ganma serexe ra kuyee be dennaxe.
A singe e mu nu darixi na mooli ra.

E babae nun Yudaya mangee mu nu na mooli rabama,

kono yakosi e bara mixie nii ba,
naxee mu fe jaaxi yo rabaxi.

⁵ E bara batudee ti Bali kuye be geyae fari,
e e xa die bama serexe gan daaxi ra dennaxe.

N tan mu e yamarixi na mooli ra,
n mu na mooli falaxi,

na mooli mu luxi n ma mapoxunyi ya ma.»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya:

Na nan a ra loxoε fama a lide
 yi boxi xili mu falama Tofeti nun Ben Hinoma
 sonon,

a fama falade ne <Gbaloe gulunba.>

⁷ Be n Yudaya nun Darisalamu waxonfe kanama
 ne,

n e rabira e yaxuie xa santidegema ra,
 naxee wama e sontofe.

N e binbie luma xonie nun wulai subee nan be.

⁸ N yi taa kanama ne,

a fa findi yaagi ra bekae be.

Dangi mixie na yi taa kanaxi to,

e de ixarama ne, e fa yo wo ma.

⁹ E yaxui naxee wama e sontofe,

e fama ne e toorode taa kui

han bekae e yete xa die nun e doxobooree don.»

¹⁰ «I na ge na masenyi tide, i xa fepe iboo forie
 ya xori naxee i matixi. I xa a fala e be,

¹¹ <Mange Alatala xa masenyi nan ya:

N yi nama nun e xa taa xun nakanama na ki ne,
 alo fepe ibooxi ki naxe.

Na fepe mu yailanma sonon.

Tofeti findima mixi faxaxie ragatade nan na.»»

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi yire nun a xa mixie luma ne alo Tofeti.

¹³ Darisalamu banxie nun Yudaya mange xa
 banxie,

e birin findima yire seniyentare nan na alo
 Tofeti.

Singe ra, mixie bara surayi gan serexe ra banxie
 fari,

e bara tunbuie batu,

e bara minse ba serexe ra ala gbeteε be.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa fa kelife Tofeti, Alatala masenyi soxi a yi ra δennaxe. A naxa ti Alatala xa banxi naade ra, a a fala pama be,

¹⁵ «Isirayila Mange Alatala bara a masen, <N yi taa nun a rabilinyi naxankatama ne. N fama ne gbaloe ra e be barima e bara e kobe raso n na, e tondi n ma seriye ra.>»

20

Annabi Yeremi xa tōore

¹ Serexedube Pasura, Imeri xa di, naxan findixi hōrōmōbanxi yarerati ra, a to Annabi Yeremi xa kawandi me,

² a naxa a suxu, a a bōnbō, a a sa kutunyi ra hōrōmōbanxi seeti ma Bunyamin sode de ra.

³ Kuye to iba, Pasura naxa a ramini, kōnō Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Alatala bara i xili masara. A mu falama sōnōn Pasura, a falama ne fa <Magori Misabiba,> <Naxankate yire.>

⁴ Alatala naxa a masen, <N gaaxui luma ne i tan nun i booree bōpe ma. I yaxuie i booree faxama ne santidegema ra i ya xōri. N Yudaya bōxi fan sama ne Babilōn mange belexe, a e bōnbō santidegema ra, a fa e xanin Babilōn.

⁵ Harige nun naafuli naxan birin na yi taa kui, a nun naxan na Yudaya mangēe yi ra, n na birin soma ne wo yaxuie yi ra yi gere kui, e xa a xanin Babilōn.

⁶ I tan Pasura, nun i xa mixie, wo fan sigama ne konyiya kui Babilōn bōxi ma. I faxama menni ne, i ragata naa, i tan nun i booree i naxee kawandixi wule ra.>»

Annabi Yeremi xa masenyi

7 «Alatala, i bara n natantan,
n fan bara n yete lu na tantanyi kui.

I bara n suxu, i bara nɔ n na.

Lɔxɔe yo lɔxɔe e n maberema, e birin yoma n
ma.

8 N ma masenyi birin findima jaxankate nun
gbaloe nan na.

N na Alatala xa masenyi ti, jama birin yo n ma.

9 Xa n na a fala,

«N mu a xa fe kawandima sɔnɔn,
n mu wɔyɛnma a xili ra sɔnɔn,»

Alatala xa masenyi luma ne alo te n boje kui.

N mu nɔma na te raxubende,
fo n xa Alatala xa masenyi ti.

10 N bara tɔɔɔɛge gbege me.

Xa n a fala, «Gbaloe na fafe,»

mixi ndee a fala, «Won xa a masen mangasanyi
be.»

N boore birin na n matofe,
alako e xa n suxu tantanyi kui.

E a falama, «Temunde won nɔma ne a suxude
gantanyi ra,

won xa nɔ a ra, won xa won gbejɔxɔ a ma.»

11 Kɔnɔ Alatala Senbema na n seeti ma.

N yaxuie fama ne birade, e mu nɔma n na.

Na findima ne yaagi ra e be, e xaxili ifu.

12 Mange Alatala tinxintɔee kolon,

a e boje nun e sondonyi matoma.

N a kolon Alatala fama ne n gbejɔxɔde e ma,
n xaxili tixi a tan nan na.

13 Wo Alatala matɔxɔ, wo beeti ba a be,

barima a setaree rakisima ne e yaxuie belexe.

14 N bari lɔxɔe dankaxi.

N nga n barixi lɔxɔe naxe, lɔxɔe fanyi mu a ra.

- 15 Xεεra naxan n bari fe fala n baba βε,
 mixi dankaxi nan nu a ra.
 N baba nu bara σεεwa na xibaaru ra,
 16 κονο na xεεra xa lu alo yi taae,
 Alatala naxee halakixi kinikinitarepa kui.
 A xa e gbelegbele xui με γεεσεγε nun yanyi ra.
 17 A nu lan νε a xa n faxa n nga τεεγε,
 n xa ragata menni abadan.
 18 Munfe ra n fa minixi dunija ma,
 n xa yi τοορε nun yi fe xονε σοτο,
 n ma dunijeigiri xa findi yaagi ra n βε?»

21

Darisalamu xa gbaloe masenyi

1 Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi βε,
 mange Sedekiya to Malakiya xa di Pasura nun
 Maaseya xa di Sefaniya σερεxedube xεε a yire. E
 naxa a fala a βε,

2 «I xa Alatala maxandi muxu βε barima
 Babilon mange Nebukadansari na won gerefe.
 Temunde Alatala no ma kaabanako nde rabade
 won βε alako Nebukadansari xa makuya won
 na.»

3 Annabi Yeremi naxa e yaabi, «Wo xa a fala
 Sedekiya βε,

4 Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <Wo
 Babilon mange nun a xa soorie gere geresose
 naxan na, n a niyama νε e xa findi wo xun
 nakanama ra. Naxee na wo gerefe taa fari ma, e
 fama νε sode taa kui.

5 N tan yati gere tima νε wo βε senβε ra,
 barima n xonoxi wo ma a paaxi ra. N bope bara
 te.

6 N fama ne yi taakae bonbode, xeme nun xurusee, alako e xa faxa fure jaaxi ma.

7 Na dangi xanbi, Yudaya mange Sedekiya, a xa mixie, nun pama naxan mu fama faxade fure, santidegema, nun kaame ra yi taa kui, n fama ne e sode e yaxui Babilon mange Nebukadansari yi ra, naxan wama e nii bafe. A fama ne e bonbode santidegema ra, a mu kinikinima e ma fefe ma. Alatala xa masenyi nan na ki.»

8 «I xa a fala pama be, Alatala bara a masen, <N wo tima ne kira firin xon ma. Keren findi kisi kira ra, boore findi faxe kira ra.

9 Naxan luma yi taa kui, a fama ne faxade santidegema, kaame, nun fure ra, konon naxan a yete fima Babilonkae ma naxee bara wo xa taa rabilin, na kanyi kisima ne.

10 N bara nate tongo n xa fe jaaxi raba yi taa ra. N mu hinnema a ra. N a soma ne Babilon mange yi ra, a fa a gan te ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

11 «I xa a fala Yudaya mange bonsoe be, Wo wo tuli mati Alatala ra.

12 Dawuda bonsoe, Alatala bara a masen, wo xa kiiti tinxinxi sa geesege yo geesege, wo xa tcoromixi ratanga mixi kobi ma, alako n naxa xonon wo ma, a fa lu alo te naxan mu xubenma wo xa kobija xa fe ra.

13 N bara xonon wo ma, wo tan naxee sabatixi yi gulunba yire, wo tan naxee luxi alo gemee fili ma, wo tan naxee a falama, <Nde noma won na? Nde noma sode won xonyi?>»

Alatala xa masenyi nan na ki.

14 «N fama ne wo jaxankatade wo xa yunubie xa fe ra,
n te so wo xonyi ra naxan wo birin ganma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

22

Yudaya mange xa gbaloe

¹ Alatala bara a masen, «Siga Yudaya mange xonyi yi masenyi ra.

² I xa a fala a be, <Yudaya mange, i tan naxan na Dawuda xa kibanyi kui, i tan, i xa mixie, nun i xa jama naxan soma yi naade ra, wo wo tuli mati Alatala ra.

³ Alatala bara a masen, wo xa tinxin, wo xa seriye rabatu. Wo xa tɔɔɔmixi ratanga mixi kobi ma. Wo naxa xɔɔɔ, kiridi, nun kaɔɔɔ gine tɔɔɔ. Wo naxa fe jaaxi raba, wo naxa kobi, wo naxa mixi nii ba yi bɔxi ma.

⁴ Xa a sa li wo naxa bira yi seriye fɔxɔ ra, mange naxee dɔxɔma Dawuda xa kibanyi kui, e fama ne sode taa kui soe nun sɔɔri ragisee fari, e tan nun e xa mixie, nun e xa jama.

⁵ Kɔnɔ xa wo mu yi seriye rabatu, n bara n kali n yeɔe ra, yi bɔnsɔe xun nakanama ne. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala bara a masen Yudaya mange be a bɔnsɔe xa fe ra,
«I bara lu alɔ Galadi n be, i bara lu alɔ Liban geya,

ƙoṅo n bekae ƙerima nɛ, n be findi gbengberenyi
ra.

⁷ N soorie xɛɛma nɛ geresosee ra,
e xa sɛdiri wurie xaba, e xa e gan.

⁸ Si gbegbe dangima nɛ naa, e fa a fala e boore
bɛ,

‹Munfe ra Alatala yi mɔɔli rabaxi yi taa xungbe
ra?›

⁹ Nde e yaabima nɛ, ‹E Marigi Alatala na rabaxi
nɛ

barima e bara a xa saate rabɛpin,
e fa ala gbɛtɛɛ batu, e tuubi e bɛ.›»

Annabi Yereḡi xa masenyi

¹⁰ ‹Wo naxa ɲɔnfe raba mixi faxaxie bɛ,
wo naxa sunnun.

Wo xa wa mixie bɛ naxee xaninma ɲamane ma,
barima e mu gbilenma e xɔnyi abadan.

¹¹ Alatala bara a masen Yosiya xa di Salumu xa
fe ra,

naxan nu bara ti mange ra a baba ɲɔxɔɛ ra,
‹A mu gbilenma abadan.

¹² A faxama ɲamane nan ma e a xaninma
dennaxe.

A mu yi bɔxi toma sɔnɔn.›»

Alatala xa masenyi

¹³ ‹Naxankate na mixi be
naxan banxi tima tinxintareya kui,
naxan a fari idɔxɔma muɲɛ saabui ra,
naxan mixi rawalima tɔɔɛ kui,
a tondi sare sode a xa walike yi ra.

¹⁴ Naxankate na mixi bɛ naxan a falama,
‹N xa banxi belebele ti n yeɛɛ bɛ,
naxan kui gbo, wunderi wuya naxan ma,
naxan xunmasaxi sɛdiri wuri ra,

naxan masoxi se gbeeli ra.›

¹⁵ I findixi mange ra sediri wuri nan ma fe ra?

I baba mu baloe nun minse sotoxi xe?

Kɔnɔ a naxa tinxinyi nun fe fanyi raba,
na nan findixi sooneya ra a be.

¹⁶ A naxa setare nun tɔɔromixi ratanga,
na nan findixi sooneya ra a be.

Na birin a masenxi ne a bara n kolon.›

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ «Kɔnɔ i tan birama i yete xa geeni nan tun foxɔ
ra,

hali na fa findi faxe tife ra,

hali na fa findi mixi tɔɔrofe ra.

¹⁸ Na nan a toxi Alatala masenyi tixi

Yosiya xa di Yehoyakimi xa fe ra, Yudaya mange,

‹E mu noma a binyade jonfe ra,

e mu a falama, N taara, N marigi.›

¹⁹ E mu a ragatama,

a luma ne alo sofale faxaxi naxan wolema
Darisalamu fari ma.»

²⁰ «Wo xa te Liban,

wo xa wo xui ite Basan boxi ma,

wo xa gbelegbele Abarimi,

barima wo defanboore birin bara bira.

²¹ Beenun tɔɔre xa wo suxu,

n nu bara masenyi ti wo be,

kɔnɔ wo mu tin na ramede.

Wo na na ki ne kabi wo dimedi temui,

wo mu wama n ma seriye rabatufe.

²² Wo xa yareratie bara loe alo foye,

wo meenimae bara siga konyiya kui.

Wo tan bara yaagi, wo xaxili bara ifu wo xa
kobiya xa fe ra.

²³ Wo tan naxee na Liban,
naxee luxi alo xonie e tee kui sediri wuri kon na,
wo fama ne toorde a naaxi ra gbaloe xa fe ra.
Wo fama ne lude toore kui alo gine naxan na di
barife.»

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali,
hali Yehoyakimi xa di Yekoyakini, Yudaya
mange,
sa fatu n ma alo n ma xurunde fanyi,
n mu tondima na bade n belexe ra.

²⁵ N i soma i yaxuie nan yi ra naxee wama i
sontofe,
i gaaxuma naxee ya ra,
Nebukadansari, Babilon mange, nun Babilonkae.

²⁶ N wo kerima ne jama ne ma, i tan nun i nga,
wo mu barixi dennaxe.
Wo faxama naa ne.

²⁷ Wo mu gbilenma wo xonyi sonon, wo wama
lufe dennaxe.
Wo mu gbilenma naa abadan.»

²⁸ «Yehoyakini bara lu alo feje iboxi,
mixi mu wama naxan xon?
Munfe ra e a tan nun a xa die kerima jama ne
ma, e mu dennaxe kolon?

²⁹ N ma jama naxan sabatixi n ma boxi ma,
wo xa wo tuli mati Alatala ra.

³⁰ Alatala bara a masen,
<Wo xa sebeli ti yi mixi xa fe ra,
a mu di sotoma,
a xa dunijeigiri mu sooneyama,

a xa di yo mu luma Dawuda xa kibanyi kui,
a xa di yo mu Yudaya yamarima sōnōn.»»

23

Alatala xa xεεra tinxinxi
Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Naxankate na n ma pama yareratie be
naxee bara n ma pama ralōe, e bara e rayensen.

² Isirayila Marigi Alatala bara a masen a xa pama
yareratie xa fe ra,

wo bara n ma pama rayensen ne, wo bara e kerī.
Wo mu mēnixi e ma.

N fama wo paxankatade wo xa kobija nan ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «N fama ne n ma pama birin na,
n nu bara naxan xanin pamanē ma.

N fama ne e ragbilende e xōnyi
alako e man xa wuya, e xa fe man xa sōnēya.

⁴ N yareratie tima ne e be naxee mēnima e ma.
E mu gaaxuma sōnōn, e mu sērenma.

N e hayi birin fanma ne e be.»

Alatala bara na masen.

⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«Lōxōe fama ne fade n Dawuda xa di tinxinxi
rakelima lōxōe naxe.

A pama yamarima ne lōnni, tinxinyi, nun seriye
ra bōxi kui.

⁶ Na waxati Yudaya kisima ne,

Isirayila bōpēsa sōto,

mixie a fala, «Alatala findixi won ma tinxinyi nan
na.»»

7 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Lɔxɔɛ fama fade mixi mu a falama,
 <Alatala njɛ naxan Isirayilakae raminixi Misira
 bɔxi ra.>

8 E a falama nɛ, <Won bara won kali Alatala xili
 ra,
 naxan Isirayila bɔnsɔɛ rakelixi,
 a e ramini jamanɛ ra naxan na kɔɔla ma
 a nun yire birin a e kerixi dennaxe.
 E man fama nɛ e xa bɔxi rasabatide.>»

Annabi Yereimi xa masenyi

9 «Masenyie nan ya namijɔnmɛ xa fe ra:
 N bɔjɛ bara kinikini.
 N xɔri birin na sɛrɛnfe,
 n luxi nɛ alɔ siisila barima Alatala xa masenyi
 seniyɛnxi xɔrɔxɔ.»

Alatala xa masenyi

10 «Yi bɔxi rafexi yɛnɛlae nan na.
 Bɔxi yati yati na danke kui na nan ma,
 fili bara xara,
 jooɛ bara jɔn.

Mixi mafura tinxintareya rabade.

E suusama na ra a fanyi ra.

11 Namijɔnmɛ nun sɛrɛxɛdubɛ mu tinxin.

N bara kobija to n ma banxi kui.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

12 «Na nan a ra e xa kira xɔrɔxɔ.

Dimi bara sin e xun ma.

E luma nɛ bira ra,

barima n bara natɛ tongo n xa e jaxankata.

Na waxati na fafe.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «N bara fe ꝓaaxie to namijɔnmɛ Samarikae ya ma.

E na masenyi tife Bali xili ra,
e bara n ma ꝓama Isirayila ralɔɛ.

14 N man bara fe ratɔnxie to namijɔnmɛ Darisalamukae ya ma.

E findixi yɛnelae nan na, e ꝓɛɛma wule ra,
e tinxintaree malima alako e naxa gbilen e xa
wali kobi fɔxɔ ra.

E bara lu n bɛ alɔ Sodomakae,
e xa mixie maniyaxi Gomorakae nan na.»

15 Na nan a ra Mangɛ Alatala a masenxi
namijɔnmɛɛ xa fe ra,

«N fe xɔnɛ soma nɛ i yi ra baloe ra,
n ye ꝓaaxi so i yi ra minse ra,
barima Darisalamu namijɔnmɛɛ bara a niya
n ma bɔxi birin xa findi bɔxi seniɛntare ra.»

16 Alatala bara a masen,

«Wo naxa wo tuli mati namijɔnmɛɛ xa masenyi
ra.

E naxan masenma wo bɛ a findixi wule nan na.
E laamatunyie xa fe falama wo bɛ
naxee fatanxi e yɛɛ xaxili ma.

Alatala xa mu a masenxi.

17 E bara suusa a falade n matandilae bɛ,
<Alatala naxɛ wo bɔꝓɛsa sɔtɔma nɛ.>

E man nu a fala mixie bɛ,
naxee birama e yɛɛ waxɔnfe fɔxɔ ra,
<Fe ꝓaaxi yo mu wo sɔtɔma.>

18 Nde bara ti Alatala sɛɛti ma, a xa a xa masenyi
rame?

Nde bara a tuli mati a xa masenyi ra?

Nde bara na me?

¹⁹ Alatala bara xonɔ mixi jaaxi ma.

Na luxi ne alo foye xungbe naxan dangima e xun ma.

²⁰ Alatala xa xone mu gbilenma,

fo a xa kamali,

fo a xa nate birin xa raba.

Na birin na non, wo xaxili sotoma ne.

²¹ N tan xa mu yi namihonmee xexi, e e yete xaxili nan nawalife.

N mu masenyi tixi e be, e masenyi tixi e yete nan na.

²² Xa a sa a li e nu na n tan nan seeti ma,

e n ma masenyi nan masenma n ma jama be,

alako e xa gbilen e xa kira jaaxi foxo ra,

e xa kobija lu na.»

²³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Ala nan n na naxan makore wo ra,

n mu na yire makuye.

²⁴ Adamadi noma a noxunde n ma?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N mu na koore nun boxi birin ma xe?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁵ «N bara na namihonmee xui me.

E wule nan falama,

e naxe, «N bara laamatunyi to, n bara laamatunyi to.»»

²⁶ «Namihonmee luma wule fala ra han mun temui?

E e yete madaxuma han mun temui?

²⁷ E mapoxunxi ne a jama noma neemude n xili ra

e xa laamatunyeie saabui ra, e naxan falama e
boore be,
alo e babae neemuxi n xili ma ki naxe e fa Bali
batu.

28 Naxan bara xiye sa, a xa na nan fala.

Naxan bara n ma masenyi soto, a xa na fala
nondi ra.

Munse na maale xori nun maale lagi tagi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «N ma masenyi mu luxi xe alo te?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N ma masenyi mu luxi xe alo derema naxan
gemε iboma?»

30 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmεe mu rafanxi n ma.

E masenyi mujama e boore ma,

e fa a fala Ala xa masenyi na a ra.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmεe mu rafanxi n ma.

E a falama, «Ala xa masenyi nan ya,»

kono e de nan tun wuyaxi.»

32 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmεe mu rafanxi n ma,

naxee laamatunyi wule falama,

naxee n ma jama raloma e xa wule fufafue ra.

N mu e xexi, n mu yaamari yo fixi e ma,

jama hayi mu na e ma feo.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

33 «Xa jama i maxorin,

xa na mu a ra namijonmε, xa na mu a ra

serexedube,

⟨Munse findixi Alatala xa nate ra,⟩
i xa yi nate fala e be,

⟨Alatala bara wo rabejin.⟩

³⁴ Xa namijonme, xa na mu a ra serexedube,
xa na mu a ra mixi nde a fala pama be,

⟨Alatala xa masenyi nan ya,⟩

n fama ne na kanyi nun a bonsoe jaxankatade.

³⁵ Wo wo boore maxorinma,

⟨Alatala munse yaabixi? Alatala munse
masenxi?⟩

³⁶ Konɔ a mu lanma wo xa a fala,

⟨Alatala xa masenyi nan ya,⟩

barima na findixi wo yete xa masenyi nan na.

Wo wama Mange Alatala xa masenyi nan
masarafe.

³⁷ Wo namijonme maxorinma,

⟨Alatala munse yaabixi? Alatala munse
masenxi?⟩

³⁸ Xa wo man a falama,

⟨Alatala xa masenyi nan ya,⟩

n to a fala wo be a wo naxa na mooli fala,

³⁹ n wo rabejinma ne kerenyi ra,

n wo makuya n na,

wo tan nun wo xa taa n naxan fixi wo nun wo
babae ma.

⁴⁰ N wo rayaagima ne abadan.

Na yaagi mu bama wo ma, mixi mu nesumuma a
ra.»

24

Xore paani firin

¹ Babilon mange Nebukadansari to ge Yudaya
mange Yehoyakini, Yehoyakimi xa di, a xa
kuntigie, Yudaya kamuderie nun xabuie xaninde

konyiya kui Babilon bɔxi ma, Alatala naxa laa-matunyi nde masen n be. Paani firin nu na Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ya ra. E nu rafexi xɔre ra.

² Xɔre bogi fanyie, naxee luxi alo xɔre bogi ba singee, e nu saxi paani keren kui. Xɔre bogi jaaxie, naxee kanaxi, nee fan nu saxi paani boore kui.

³ Alatala naxa a masen n be, «Annabi Yereimi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N xɔre nan toxi. Ndee fan han, ndee fan kanaxi. Xɔre naxee kanaxi, e mu nɔma donde.»

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

⁵ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I xɔre bogi fanyie toxi ki naxe, n tan fan Isirayilakae toxi na ki ne, naxee xaninxi konyiya kui Babilon bɔxi ma.

⁶ N nan n jɛngi sama ne e xɔn ma a fanyi ra. N e ragbilenma ne yi bɔxi ma, n e xa fe sɔɔneyama ne. N mu e halakima sɔɔnɔn.

⁷ N xaxili fanyi fima ne e ma alako e xa a kolon n tan nan na Alatala ra. Xa e yete ragbilen n ma e bɔɔe birin na, e tan nan findima n ma jama ra, n tan fan findi e Marigi Ala ra.»

⁸ Alatala naxa a masen, «Yi xɔre bogi jaaxi naxee mu donma, e misaalixi Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie nan na, a nun Darisalamukae naxee birin luxi yi bɔxi ma, nun naxee sabatixi Misira bɔxi ma.

⁹ N e findima jama xɔnxi nan na dunija birin. E luma yaagi kui. Mixi yoma ne e ma, e e danka yire birin n e xaninma dennaxe.

¹⁰ N e rapɔnma ne santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. E mu luma yi bɔxi ma, n dennaxe

fixi e nun e babae ma.»

25

Isirayila xa konyiya

¹ Alatala naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi be, Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya je naani nde kui Yudaya boxi ma. Na nu findixi Nebukadansari xa mangeya je singe nan na Babilon boxi ma.

² Annabi Yeremi naxa yi masenyi ti Yudayakae nun Darisalamukae be,

³ «Kabi Amon xa di Yosiya xa mangeya je fu nun saxan nde Yudaya boxi ma, han to, na je moxoɽen nun saxan nan ya. Na waxati Alatala nu bara masenyi nde ti n be. N bara na fala wo be temui birin, kono wo mu tinxi wo tuli matide n na.

⁴ Alatala bara a xa konyi namijonmee xee wo ma waxati birin, kono wo mu e xui ramexi, wo mu e xa masenyi suxuxi.

⁵ E naxa a masen wo be wo xa gbilen wo xa jere ki jaaxi foxo ra, alako wo xa bu yi boxi ma, Alatala naxan fixi wo nun wo babae ma, a xa findi wo gbe ra abadan.»

⁶ «Wo naxa bira ala gbete foxo ra, wo naxa e batu, wo naxa tuubi e be. Wo naxa n naxono, alako n naxa wo paxankata.

⁷ Kono wo mu n xui suxuxi. Wo jere ki bara n naxono, n xa wo paxankata. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ Na nan a ra Mange Alatala naxa a masen, «Wo to tondi n ma masenyi ra,

⁹ n gali fenma ne koola ma, naxan na n ma konyi Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N e xεema ne wo nun wo dɔxoboore sontode. Mixi de ixarama ne wo xa fe ra, e fa yo wo ma. Wo luma naa xunnakane nan kui abadan.

¹⁰ Sigi mu sama wo xonyi sonon, xulunyi mu rabama. Mixi mu maale din xui mema, e mu lanpui xa naiyalanyi toma.

¹¹ Gbaloe yi boxi lima ne, se birin kana. Wo nun wo dɔxobooree luma konyiya nan kui Babilon mange xa nεe bun ma je tongo solofere.»

¹² «Alatala xa masenyi nan ya: Kono na je tongo solofere na kamali, n Babilon mange nun a xa jama jaxankatama ne e xa fe jaaxi xa fe ra. N e xa boxi xun nakanama ne abadan.

¹³ N fe naxan birin falaxi yi jamae xili ma yi kitaabui kui Annabi Yereimi saabui ra, n fama ne na birin nakamalide.

¹⁴ Babilonkae fama ne lude si senbema wuyaxie xa yaamari bun ma. N e xa wali sare ragbilenma ne e ma.»

Alatala xa masenyi

¹⁵ Isirayila Marigi Ala bara a masen n be,

«N ma xone xa fe fala si birin be
n i xεema dennaxe.

¹⁶ E na n ma xone to,
e luma ne alo siisilae santidegema ya ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁷ «N bara Alatala xa xone masen si birin be,
a n xεexi dennaxe.

¹⁸ N bara a masen Darisalamu nun Yudaya taee
kui,
e xa mangεe nun kuntigie be.

Mixie de fama ne ixarade e xa gbaloe sotoxie xa
fe ra,
e fa yo e ma, e e danka alo a rabafe ki naxe to
loxoe.

19 N bara a masen Misira mange firawuna be,
a xa konyie, a xa kuntigie, nun a xa pama birin
be.

20 N bara a masen sie be
naxee na sogegorode mabiri.
N bara a masen Usi mange be, a nun Filisita
mange be,
naxee na Asikalon, Gasa, Ekiron, nun Asidodi.

21 N bara a masen Edon, Mowaba, nun Amoni
mange be.

22 N bara a masen Tire nun Sidon mange be,
naxee na baa de ra.

23 N bara a masen Dedan, Tema, nun Busi
mange be,
naxee na yire makuye.

24 N bara a masen Arabu mange be,
naxee na gbengberen yire.

25 N bara a masen Sabidi, Elama, nun Mediya
mange be,

26 a nun mange birin naxee na koola ma,
naxee makore nun naxee makuya dunija yire
birin.

Nee birin dangi xanbi,
n man bara a masen Seesaki mange be.»

Alatala xa masenyi

27 «I xa a masen e be,
<Isirayila Mange Alatala bara a masen,
wo xa a xa xone kolon,
wo xa lu na xone kui han santidegema xa ge wo
sontode

n naxan xεεma wo tagi.>

²⁸ Xa e tondi n ma xone kolonde, a fala e be,
Alatala bara nate xoxoxe tongo,
e xa n ma xone kolon.»

²⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo
n xa n ma taa sugandixi naxankata,
n xili falama naxan xun ma.
Wo naxe a wo mu fe naaxi yo rabaxi
konon wo bara fe naaxi raba.
Na nan a ra n bara nate tongo,
wo xa sonton santidegema ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁰ «I xa yi birin fala e be.

I xa a fala e be Alatala xui magaaxuxi bara mini
a xa hoxomolingira kui koore ma a xa boxi xili
ma.

A bara a xui ramini a naaxi ra dunija xili ma.

³¹ Na xui bara dunija birin li.

Alatala na kiiti safe si birin ma naxee na dunija.
Naxan naaxu, a sontoma ne santidegema ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³² Alatala bara a masen,

«Alatala xa xone bara keli
alo foye xungbe naxan sigama si birin ma dunija
bende fupi fari.

³³ Alatala naxee sontoma dunija ma na loxoxe,
non fe mu rabama e be, e mu gaburi sotoma,
e findima nape nan na bende fupi fari.

³⁴ Nama yareratie, wo xa gbelegbele,
wo xa wo wa xui ramini,

barima gbaloe loxoε bara wo li.

Wo fama ne yensende, wo bira,
alo se xunxuri naxan tide mu na.

³⁵ Wo xa yareratie mu kisima sonon,
wo mu yigiya sotoma.

³⁶ Wo wo xa yareratie wa xui mema ne,
wo e gbelegbele xui me,

barima Alatala na e xa boxi kanafe.

³⁷ Alatala xa xone magaaxuxi bara a niya
xui yo mu minima sonon e xa boxi ma.

³⁸ Alatala bara lu alo yete naxan bara a yire
masara.

A bara boxi kana a xa xone xa fe ra.»

26

Annabi Yereimi makitife

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fole
Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
Yereimi be, a naxe,

² «I xa ti n ma hromobanxi tete kui, i sa woyen
nama be naxan kelixi Yudaya taae kui fafe ra
Alatala batude a xa hromobanxi kui. I xa fe
birin masen e be n naxan falama i be. I naxa
sese lu.

³ Temunde e e tuli matima ne na ra, e gbilen
e xa wali kobie foxo ra. Na temui n fan gbilen n
ma nate foxo ra e xa fe paaxi xa fe ra.

⁴ I xa a fala e be, «Alatala bara a masen, xa wo
mu wo tuli mati n ma seriye ra n wo yamarixi
naxan na,

⁵ xa wo mu wo tuli mati n ma konyi
namijonmee ra, n naxee xexi wo ma, wo
tondixi naxee xa masenyi ra,

⁶ na temui n fe rabama ne wo ra alo n naxan nabaxi Silo ra. Yi taa findima ne taa dankaxi ra dunija si birin tagi.»»

⁷ Σερεχεδυβее, namijonmee, nun nama birin naxa Annabi Yeremi xa masenyi me Alatala xa banxi kui.

⁸ Annabi Yeremi to ge Alatala xa masenyi tide nama be, σερεχεδυβее, namijonmee, nun nama birin naxa a suxu, e fa a fala, «Won xa a faxa, won xa a faxa!»

⁹ E naxa a maxorin, «Munfe ra i a masenxi Alatala xili ra a falafe, yi banxi fama ne lude alo banxi naxan na Silo, yi taa fan fa kana, mixi yo mu lu a kui?» Gali birin nu bara Annabi Yeremi rabilin Alatala xa banxi kui.

¹⁰ Yudaya kuntigie to na fe me, e naxa keli mange xonyi, e siga Alatala xa banxi, e sa doxo Naade Neene seeti ma Marigi xa banxi sode de ra.

¹¹ Σερεχεδυβее nun namijonmee naxa a fala kuntigie nun nama be, «A lanma yi xeme xa faxa, barima a bara yi taa xa fe jaaxi fala. Wo bara na me wo yete ra.»

¹² Annabi Yeremi naxa a fala kuntigie nun nama be, «Alatala nan n xexi yi masenyi tide yi banxi nun yi taa xa fe ra.

¹³ Yakosi wo tan xa wo jere ki masara, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra, alako a xa gbilen a xa nate foxo ra wo xa fe ra.

¹⁴ N na wo sagoe. Wo xa wo waxonfe raba n na.

¹⁵ Konoo wo xa a kolon, xa wo n faxa, wo tan nun Darisalamukae bara yunubi soto n ma faxe xa fe ra, barima n tan mu fe jaaxi yo rabaxi. Alatala nan n xexi yi masenyi falade wo be.»

16 Kuntigie nun pama naxa a fala serexedubee nun xerae be, «Wo mu noma yi xeme faxade, barima a woyenxi won be Alatala nan xili ra.»

17 Fori ndee naxa keli, e fa a fala pama be,

18 «Mika Moresetika fan nu namiponme masenyi tima ne Yudaya mange Xesekiya xa waxati. A nu bara a fala,

«Mange Alatala bara a masen,

Siyon fama ne lude alo xe naxan buxaxi,

Darisalamu findi geme malanxie ra,

Alatala xa horomobanxi findi fotonyi ra.»»

19 «Yudaya mange Xesekiya bara faxes? A mu Alatala maxandixi xe? Na temui Alatala naxa gbilen a xa nate foxo ra. Yakosi, won naxa won yete yo toro.»

20 Mixi gbete fan nu na, naxan nu bara yi masenyi mooli ti Alatala xili ra Darisalamu nun Yudaya xili ma, alo Annabi Yereimi a rabaxi ki naxe. A nu xili Uriya Semaya xa di Kiriyati Yeyarimi.

21 Mange Yehoyakimi nun a xa kuntigie nun a xa soorie to na masenyi me, e naxa kata a faxade, kono Uriya to a me, a naxa gaaxu, a gi sigafe ra Misira boxi ma.

22 Mange Yehoyakimi naxa Akibori xa di Elnatan nun mixi ndee xee a foxo ra Misira.

23 E naxa fa Uriya ra kelifa Misira, e a xanin mange Yehoyakimi yire. Yehoyakimi naxa a faxes santidegema ra, a fa a ragata setaree xa gaburi yire.

24 Na kui Safan xa di Axikama naxa Annabi Yereimi mali, alako pama naxa a faxes.

27

Annabi Yeremi xa karafœ

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fœle Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bœ, a naxœ,

² «I xa karafœ ragoro i kœn ma.

³ I xa xœera xœe Edon, Mowaba, Amon, Tire, nun Sidœn mangœe xœn e xa mixie saabui ra, naxee faxi Darisalamu, Yudaya mangœ Sedekiya yire.

⁴ E xa a fala mangœe bœ, «Isirayila Mangœ Alatala bara yi masenyi ti mangœe bœ,

⁵ n tan nan bœxi, adamadie, nun daalise birin daaxi naxan na dunjina bœnde fupni fari. N e daaxi n senbœ magaaxuxi nan na. N a birin fima mixi nan ma n wama naxan xœn.»

⁶ «Yakœsi n bara yi bœxi birin so Babilœn mangœ Nebukadansari yi ra. A tan nan findixi n ma konyi ra. N bara wulai subee fan lu a sagœ.

⁷ Namane birin fama lude a tan nan ma yaamari bun ma. E man luma nœ a xa di nun a xa mamadi fan ma yaamari bun ma, beenun a xa waxati xa kamali. Na temui pamane senbœmae nun mangœ xungbee fama nœ dusude a xun na.»

⁸ «Xa pamane mangœ nde tondi Babilœn mangœ Nebukadansari rabatude, n tan nan fama santidœgema, kaame, nun fure jaaxi ra na kanyi ma, han a xa pamane jœn Nebukadansari saabui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ Wo naxa wo tuli mati wo xa namijœnmœe, wo xa sematoe, wo xa duuree, nun wo xa mandurulae ra, naxee a falama wo bœ, «Wo mu luma Babilœn mangœ sagœ.»

10 E na wule nan falafe wo be, alako wo xa makuya wo xa boxi ra, wo xa lu konyiya kui, han wo xa jon.

11 Konɔ pama naxan na a yete magoro Babilon mange be, a a rabatu, n na pama xun nafanma ne a xa boxi ma, a xa wali menni, a sabati naa. Alatala xa masenyi nan na ki.»

12 N naxa yi masenyi ti Yudaya mange Sedekiya be, «Wo xa lu Babilon mange xa yaamari bun ma, wo xa wo magoro a tan nun a xa pama be alako wo xa kisi.

13 Munfe ra i nun i xa pama wama faxafe santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra, alo Alatala a masenxi ki naxe pama birin be naxan mu tin a magorode Babilon mange be?

14 Wo naxa wo tuli mati namijonmee ra naxee a falama, <Wo mu luma Babilon mange xa yaamari bun ma.> E wule nan tun falafe.

15 Alatala xa masenyi nan ya: <N tan xa mu e xexi. E wule nan tun falafe wo be n xili ra, alako n xa wo keru, n man xa wo xun nakana, wo tan nun namijonmee naxee woyenfe wo be.>»

16 N bara yi masenyi ti serexedubee nun pama be, «Alatala naxa a masen, <Wo naxa wo tuli mati wo xa namijonmee ra naxee a falama wo be a Alatala xa banxi yirabasee fama ne ragbilende wo yire kelifa ra Babilon boxi ma. E na wule nan tun falafe.

17 Wo naxa wo tuli mati e ra, wo wo magoro Babilon mange be, alako wo xa kisi. Munfe ra wo wama yi taa xa kana?

18 Xa namijonmee nan e ra, xa e na Alatala xa masenyi nan tife, e xa Mange Alatala maxandi

alako yirabase naxee luxi Alatala xa banxi kui, Yudaya mange xa banxi kui, nun Darisalamu kui, e naxa e xanin Babilon boxi ma.

¹⁹ Mange Alatala bara fe nde fala a xa banxi sanyie xa fe ra, na ye ragatade xungbe, nun na ye ragatade xunxurie, nun se gbete xa fe ra naxee na taa kui,

²⁰ Babilon mange Nebukadansari mu naxee xanin, a to nu Yehoyakimi xa di Yudaya mange Yehoyakini, Yudaya kuntigie, nun Darisalamukae xaninfe a xonyi.

²¹ Isirayila mange Alatala naxa masenyi ti yirabasee xa fe ra naxee nu luxi a xa banxi kui, Yudaya mange xa banxi kui, nun Darisalamu kui,

²² e birin xaninma ne Babilon boxi ma. E luma ne naa han a nate tongoma temui naxe, a man xa e ragbilen Darisalamu.»»

28

Annabi Xananiya xa masenyi

¹ Yudaya mange Sedekiya xa mangeya je naani, kike suuli nde ra, Asuru xa di Annabi Xananiya Gabayonka naxa woyen Alatala xa hromobanxi kui serexedubee nun nama ya xori.

² A naxe, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «N fama ne Babilon mange xa yaamari kanade.

³ Beenun je firin xa kamali, n man fama ne Alatala xa hromolingira xunmase birin nagbilende be, Babilon mange Nebukadansari naxan tongo, a e xanin Babilon boxi ma.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya, n man fama ne Yehoyakimi xa di, Yudaya mange Yehoyakini

ragbilende, a nun mixi birin naxee nu xaninxi Babilon. N Babilon mange xa yaamari kanama ne.>»

⁵ Annabi Yeremi naxa Annabi Xananiya yaabi serexedubee nun jama ya xori Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Amina, Alatala xa a raba na ki. Alatala xa i xa masenyi rakamali. A xa a xa hɔrɔmɔbanxi xunmasee ragbilen be kelife Babilon bɔxi ma, a nun Isirayila jama naxee na konyiya kui menni.

⁷ Kɔnɔ n xa a fala i be, a nun jama birin be, wo xa wo tuli mati n na.

⁸ Kabi temui xɔnnakuye beenun won ma waxati, namijɔnmee bara masenyi ti jamanee nun mangeyae xili ma, a falafe ra e xa gere soto, tɔre, nun fure jaaxi.

⁹ Kɔnɔ xa a sa li namijɔnmee nde masenyi ti bɔresa xa fe ra, fo na masenyi xa kamali ne beenun mixie xa a kolon Alatala nan na namijɔnmee xeexi.»

¹⁰ Annabi Xananiya naxa karafœ ba Annabi Yeremi kɔn ma, a naxa a igira.

¹¹ Na kui a naxa a fala jama be, «Alatala xa masenyi nan ya. Beenun je firin, n fama ne Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bade jamanɛ birin ma.» Annabi Yeremi naxa siga.

¹² Annabi Xananiya to ge Annabi Yeremi xa karafœ igirade, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

¹³ «Siga, i sa a fala Xananiya be, <Alatala bara a masen i be, i bara karafœ wuri daaxi igira, kɔn n fama karafœ wure daaxi nan nagorode i kɔn ma.>

¹⁴ Isirayila Mangε Alatala xa masenyi nan ya, <N fama karafœ wure daaxi nan sade pamane birin kœn ma, alako e xa lu Babilœn mangε Nebukadansari xa yaamari bun ma. N man bara wulai sube birin sa a sagœ.>»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa a fala Xananiya bε, «I tuli mati Xananiya. Alatala xa mu i xεεxi. I xaxilisa wœyenyi naxan falafe pama bε, a findixi wule nan na.

¹⁶ Alatala naxa a masen, <N xa a fala i bε, n i kerima nε yi bœxi ma, i fa faxa toofare, barima i bara Alatala xa masenyi matandi.>»

¹⁷ Annabi Xananiya naxa faxa na jε kui, kike solofere nde.

29

Annabi Yeremi xa bataaxe

¹ Bataaxe nan ya, Annabi Yeremi naxan nasanba kelife Darisalamu, sigafe Babilœn. A a sεbe forie, sεrεxεdubεε, namijœnmεε, nun Isirayila pama birin nan ma, Nebukadansari nu bara naxee xanin Babilœn kelife Darisalamu.

² Singe nu, mangε Yehoyakini, a nga, mangε batulae, Yudaya nun Darisalamu kuntigie, nun walike fanyie nu bara keli Darisalamu sigafe ra Babilœn.

³ Annabi Yeremi naxa yi bataaxe taxu Safan xa di Elaasa ra, a nun Xilikiya xa di Gemaraya ra. Yudaya mangε Sedekiya nu bara Xilikiya singe xεε mangε Nebukadansari xœn Babilœn bœxi ma.

⁴ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, katarabi mixi ma naxee xaninxi konyiya kui Babilœn bœxi ma:

⁵ «Wo xa banxie ti, wo xa sabati naa. Wo xa laakɔɛ sa, wo xa balo a bogi xun na.

⁶ Wo xa ginɛɛ dɔxɔ, wo xa die soto. Wo xa ginɛɛ fen wo xa die bɛ, wo xa wo xa di ginɛɛ fi xɛmɛɛ ma futi ra, alako nee fan xa die soto. Wo xa wuya naa, wo naxa xurun.

⁷ Wo xa xunnafanyi fen na taa bɛ n wo xaninxi dennaxɛ. Wo man xa Alatala maxandi e bɛ, barima wo xa hɛeri fatanxi e xa hɛeri nan na.»

⁸ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Wo naxa tin wo xa namijɔnmɛɛ xa wo madaxu. Wo naxa wo tuli mati se matoe ra, wo naxa la wo yɛtɛ xa xiye ra.

⁹ Wo xa namijɔnmɛɛ xa masenyi findixi wule nan na. E wɔyɛnma n xili nan na, kɔnɔ n tan xa mu e xɛxi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ Alatala tan naxan masenxi na nan ya, «Wo na gɛ jɛ tongo solofere rabade Babilɔn, n nan n ma laayidi rakamalima nɛ wo ragbilɛnfe ra be.

¹¹ N a kolon n fe naxan janigexi wo bɛ, fe fanyi na a ra, tɔɔrɛ mu na naxan kui. N a ragirima nɛ wo ma alako wo xa hɛeri soto yare. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² Wo na n xili, n fama nɛ wo ragbilɛnde. Wo na n maxandi, n fama nɛ wo xa duba suxude.

¹³ Wo na n fen, wo fama nɛ n tode, barima wo n fenma wo bɔjɛ birin nan na.

¹⁴ N mu tinma n nɔxunde wo ma. N fama nɛ wo xa mixie raminide konyiya kui, n fa e ragbilɛnde be kelife jamanɛ birin ma, n e xanin dennaxɛ. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁵ Wo a falama, «Ala bara namijɔnmɛɛ ndee ramini won ya ma Babilɔn bɔxi ma.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi mangε be naxan dɔxɔxi Dawuda xa kibanyi kui, a nun ɲama naxan sabatixi yi taa kui, wo ngaxakerenyi naxee mu xaninxi konyiya kui.

¹⁷ Mangε Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne santidegema, kaame, nun fure ɲaaxi ra e xili ma. N e luma ne alo xɔre kanaxi naxan mu nɔma donde.

¹⁸ N birama ne e fɔxɔ ra santidegema, kaame, nun fure ɲaaxi ra. N e findima ne mixi dankaxie ra dunɲa birin ma. Mixie de ixarama ne e xa fe ra, e yo e ma. E yaagima ne si birin tagi n nee rayensenxi dennaxe.

¹⁹ Alatala xa masenyi nan ya. N na birin nabaxi ne barima e mu n ma masenyi suxuxi. N bara n ma konyi namipɔnmee xee e yire kabi folε, kɔnɔ e mu e tuli matixi e xui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁰ «Kɔnɔ wo tan, n naxee xeexi Babilɔn, kelife Darisalamu, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

²¹ Isirayila Mangε Alatala xa masenyi nan ya Kolaya xa di Akabu, a nun Maaseya xa di Sedekiya xa fe ra, naxee namipɔnmee masenyi wule daaxi falaxi wo be n xili ra. N e sama ne Babilɔn mangε Nebukadansari sagoe, a e faxa wo ya xɔri.

²² Yudayakae naxee xaninxi konyiya kui Babilɔn bɔxi ma, e fama danke tide yi ki ne: <Alatala xa i xa fe raba alo a Sedekiya nun Akabu xa fe raba ki naxe.> Babilɔn mangε naxa e gan te ra,

²³ barima e nu bara fe ɲaaxi raba Isirayila bɔxi ma. E nu yene raba e dɔxɔbooree xa ginεe ra, e

man nu wule fala n xili ra, hali n mu yaamari naxan soxi e yi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ I xa a masen Semaya Nexelamika be,

²⁵ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <I bara bataaxe rasanba i xili ra Darisalamu jama birin ma, a nun serexedube Maaseya xa di Sefaniya, nun serexedube birin ma. Yi nan sebexi e kui:

²⁶ «Alatala bara i findi serexedube ra Yehoyada joxoe ra, alako i xa mixie mato Alatala xa banxi kui naxee wama e yete findife namijonme ra. A lanma na kanyie xa xiri wuri ma, xa na mu a ra yolonxonni xa sa e ma.

²⁷ Munfe ra i mu Annabi Yereimi Anatotika tan suxu, naxan bara a yete findi namijonme ra wo tagi,

²⁸ naxan bara bataaxe rasanba won ma Babilon a falafe ra won buma ne, a lanma won xa banxie ti, won xa sabati be, won xa laakoe sa, won xa e bogi don.»»»

²⁹ Serexedube Sefaniya naxa na bataaxe xaran Annabi Yereimi ya xori.

³⁰ Alatala naxa yi masenyi so Annabi Yereimi yi ra:

³¹ «A masen Isirayilakae birin be naxee na konyiya kui Babilon boxi ma, <Alatala xa masenyi Semaya Nexelamika xa fe ra, na nan ya: Semaya to bara a yete findi namijonme ra, hali n tan xa mu a xexi, a nu fa wo madaxu wule ra,

³² n tan Alatala bara nate tongo n xa Semaya Nexelamika nun a bonsoe jaxankata. N e birin bama ne yi jama ya ma. A mu fama n ma fe fanyi tode n naxan nabama yi jama be, barima

a xa masenyi bara a niya mixie xa n matandi.
Alatala xa masenyi nan na ki.»»

30

Ala xa laayidi Isirayila be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi
Annabi Yereimi be.

² Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:
«N ma masenyi sebe kitaabui.

³ Alatala xa masenyi nan ya: N xa a fala wo be,
loxoe fama a lide n nan n ma nama raminima
konyiya kui temui naxe. N Isirayila nun Yudaya
ragbilenma ne boxi ma n dennaxe fixi e benbae
ma. Na boxi man xa findi e gbe ra.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya Isirayila nun
Yudaya xa fe ra:

⁵ Alatala bara a masen,
«Won bara sonxoe xoxoe me,
a magaaxu, bonesa yo mu na.

⁶ Wo a kolon xeme mu di barima,
konon yi waxati xeme e furi suxuma e belexe ra
alo gine e furi suxuma ki naxe e di bari temui.
Munfe ra e yatagi masaraxi?

⁷ Gbaloe loxoe na a ra naxan dangima a birin na.
A xoxoxo Yaxuba bonsoe be, konon e kisima ne.»

⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati na li,
n fama ne Babilon xa noe bade wo fari.
N wo xa yolonxonyi bolonma ne,
wo mu luma namane gbete sagoe sonon.

⁹ Wo fama ne wo Marigi Alatala batude,
a nun wo xa mange Dawuda n naxan nakelima.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:

«N ma konyi Yaxuba, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo naxa serɛn.

N fama nɛ wo xɔrɛyade,

n wo bɔnsɔɛ ramini konyiya kui yire makuye,

Yaxuba fa sabati bɔɲɛsa kui yi bɔxi ma.

Mixi yo mu i tɔɔrɔma sɔnɔn,

11 barima won birin na a ra.

N wo tan nakisima nɛ,

kɔnɔ n si gbɛtɛɛ tan ɲaxankata,

n wo rayensen ye dennaxɛ.

N wo ɲaxankatama nɛ tinxinyi kui,

alo a lan a xa raba ki naxɛ,

kɔnɔ n mu fama wo sɔntɔde.

12 Alatala naxa a masen:

Wo xa gbaloe mu kanama, fo wo xa tɔɔrɔ.

13 Mixi mu na naxan wo malima,

naxan wo xa tɔɔrɛ dandanma.

Seri mu na wo bɛ.

14 Wo xanuntenyie bara nɛɛmu wo ma,

e mu wo fenma sɔnɔn,

barima n tan bara wo bɔnbɔ a ɲaaxi ra,

n bara ɲaxankate xɔrɔxɔɛ dɔxɔ wo ma,

wo xa yunubi wuyaxie nun wo xa kobɲa xa fe
ra.

15 Munfe ra wo na wafe na gbaloe xa fe ra?

Munfe ra wo mu tinma na ɲaxankate ra?

N na birin nabaxi wo xa kobɲa nun wo xa
yunubi wuyaxie nan ma fe ra.

16 Na nan a ra, mixi naxee bara wo tɔɔrɔ,

e fan tɔɔrɛ nan sɔtɔma.

Wo yaxui birin sigama nɛ konyiya kui.

Mixi naxee bara wo harige ba wo yi,

e fan harige bama nɛ e yi ra.

Mixi naxee bara wo xa taae kana,
n a niyama ne e tan fan xa taae xa kana.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne wo rakelide, n fa wo rayalande.

E bara wo xili Siyon rabeɓinxi,

¹⁸ kɔnɔ Alatala bara a masen,
n Yaxuba harige ragbilenma ne a bɔnsɔe ma,
n e xa lingirae rakelima ne,

n e xa taae tima ne taa fori kanaxi fari,

n e xa mange banxi yailan a yire fori.

¹⁹ E fama ne n matɔxɔde e xui itexi seewe kui.

N e rawuyama ne, e mu xurunma.

N e binyama ne, alako e naxa lu yaagi kui sɔnɔn.

²⁰ Yaxuba xa die man luma ne alɔ a singe,
a bɔnsɔe senbe sɔto n ya xɔri.

N e yaxuie gerema ne.

²¹ Mange minima ne Yaxuba bɔnsɔe,

e xa mange fama findide e xa mixi nde nan na.

N tan na a ramanima, a xa a makɔre n na,

xa na mu a ra mixi yo mu nɔma na rabade a yete
ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo findima ne n ma pama ra,
n fan findi wo Marigi Ala ra.

²³ Alatala xa xɔne nan ya,

a bɔɓe tema ne alɔ foye belebele,

a fa mixi paaxi xun nakana.

²⁴ Alatala xa xɔne mu bama

han a ge wali birin nabade a wama naxan xɔn.

Wo fama ne na birin fahaamude a waxati.»

31

*Isirayila xa kisi
Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Waxati nde fama, n findima ne Isirayila bonsɔɛ
birin Marigi Ala ra.
E tan fan findima ne n ma pama ra.»

² Alatala bara a masen,
«Alatala bara hinne Isirayila ra
a naxan natangaxi santidegema ra gbengberen
yire.
Isirayila fama ne malabui sɔtɔde.»

³ Alatala bara a masen n be kelifɛ yire makuye,
«N i xanuma ne abadan.
N ma hinne mu nonna i be.

⁴ Isirayila, n i rakelima ne, n i yailan.
I man beɛti bama ne seɛwe kui maxasee xui nun
fare ra.

⁵ I man sansi sima ne Samari geyae fari.
Boxi rawalimae sansi sima ne,
e man a bogi ba.

⁶ Lɔxɔɛ fama a lide,
kantamae xili tima ne Efirami geya fari,
«Wo keli, won xa te Siyon geya fari
won Marigi Ala na dennaxe.»

⁷ Alatala bara a masen,
«Wo xa seɛwa Yaxuba xa fe ra,
wo xa si birin xun ti Ala matɔxɔɛ ra.
Wo wo xui ramini, wo xa Alatala tantu,

naxan bara Isirayila rakisi, a xa jama naxan luxi.

⁸ N e ragbilenma ne kelife koola ma, kelife dunija yire birin.

Donxui nuna mabolonyie na e tagi.

Furi ginne nuna gine naxee na di barife na e ya ma.

Nama gbegebe gbilenma ne be.

⁹ E fama ne wa ra, e Ala maxandi.

N e ragbilenma ne ye yire kira fanyi xon ma.

E mu birama barima n tan nan findixi Isirayila baba ra,

Efirami bonsoe n ma di singe na a ra.

¹⁰ Si birin, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,

wo sa a masen dunija birin be.

Wo xa a fala,

«Naxan Isirayila rayensenxi,

a fama ne e malande, a fa e kanta

alo xuruse demadonyi a xa goore makantama ki naxe.»

¹¹ Wo xa na fala, barima Alatala fama Yaxuba xoreyade,

a e xun sara mixi ma naxan senbe gbo e be.

¹² E gbilenma ne, e xunnakeli soto Siyon fari.

E barake sotoma ne Alatala belexe,

alo mengi, weni neene, ture, yexee, nuna ningee.

E luma ne alo laakoe yire ye na dennaxe,

e mu tooroma sonon.

¹³ Gine dimedie luma ne fare boron na,

segetalae nuna xemoxie fan xulunyi raba.

E xa sunnunyi findima ne jalexinyi ra.

N e madunduma ne e xa toore kui, e xa seewa.

¹⁴ N sube turaxi fima ne serexedubee ma, n ma jama fa luga n harige ra.»

15 Alatala bara a masen,
 «Wa xui minima ne Rama sunnunyi na dennaxe.
 Raxele wama ne a xa die xa fe ra,
 a mu noma dundude barima a xa die mu na.»

16 Alatala bara a masen,
 «I sabari, i naxa wa sonon.
 N i xa wali sare ragbilenma ne i ma,
 i xa die man gbilenma ne kelife e yaxuie yire.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

17 «Yigi na i be yare,
 i xa die gbilenma ne e xonyi.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

18 «N bara Efirami wa xui me a a falama,
 <I bara n jaxankata, i bara n tooo,
 alo ninge naxan mu xuruxi.
 Yakosi, n mali n xa gbilen,
 barima i tan nan n Marigi Alatala ra.

19 Singe n nu bara gbilen i foxo ra,
 konon na dangi xanbi, n bara tuubi.
 N to n jere ki mato fa, n bara xono n yete ma.
 N bara yaagi, n xaxili bara ifu,
 barima kabi n dimedi temui n jere ki mu fan.>

20 Efirami n ma di, fisamante xa mu a ra, n naxan
 xanuxi?
 N mu noma dundude a xa fe ma,
 a xa fe luma ne n boje kui, n kinikinima ne a
 ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

21 «Isirayila seniye nxi, i xa tonxuma ti kira xon
 ma,
 i xa sebeli ti kira de ra naxan i ragbilenma i xa
 tae kui.
 Isirayila, i xa gbilen i xonyi.

22 N ma di xurutare, i n matandima han mun temui?

Alatala wama fe nεεεε ramnife dunija ma,
fe nεεεε, gine nan fa xεεε tan fenma.»

23 Isirayila Mangε Alatala bara a masen,
«N na Yudayakae ragbilen e xonyi kelife konyiya
kui,
mixi fama nε a falade Yudaya xa fe ra,
«Marigi xa hinne i ra yire tinxinxi, geya seniyenxi
fari.»

24 Yudayakae fama nε sabatide e xa boxi ma e xa
taae kui,

e xa walikee nun e xa xuruse makantamae.

25 N fama nε mixi taganxie malide,
n tōōε ba e ma.»

Annabi Yereimi xa masenyi

26 Na temui n naxa xunu. N nu bara xi a fanyi
ra.

Alatala xa masenyi

27 Alatala xa masenyi nan ya:

«Lōxōε fama fade n a niyama nε
Isirayila nun Yudaya bōnsōε xa wuya,
e xa xurusee xa gbo.

28 Temui dangixi n bara bira e fōxō ra
alako n xa e rapōn, n xa e tōōō, n xa e xun
nakana,

n xa e keru, n xa e naxankata.

Kōnō yakōsi n birama nε e fōxō ra
alako n xa e ti, n xa e xun napan.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «Na temui yi taali mu falama sōnōn,

«Babae na bogi se yōxōε don,

e xa die de barabarama ne.>

³⁰ Kankan faxama ne a yete kan ma yunubi xa fe
ra.

Mixi yo naxan na bogi se yoxoe don,
na kanyi nan de barabarama.»

³¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama a lide, n saate neene tongoma ne
Isirayila nun Yudaya bonsoe be.

³² A mu luma alo saate naxan nu tongoxi e babae
be,

n to e suxu, n e ramini Misira boxi ra.

E naxa na saate kana hali n to findixi e Marigi
ra.

³³ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila bonsoe
be:

Na waxati na dangi,

n na n ma seriye luma ne e boje ma,

n a sebe e sondonyi ma.

N findima ne e Marigi Ala ra,

e fan findi n gbe nama ra.

³⁴ Na waxati, mixi mu a boore xaranma sonon,

mixi mu a falama a ngaxakerenyie be,

<Wo xa Alatala fen,>

barima a birin n kolonma ne,

kelifi dimedi ma a sa doko fori ra.

N e xa yunubie xafarima ne,

n mu ratuma e xa wali kobi ma sonon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ Alatala bara a masen,

«Mange Alatala nan a niyama soge xa yanba
yanyi ra,

kike nun tunbuie xa yanba koe ra.

A mōrōnyi rakelima, a mōrōnyi ramaxama.»

³⁶ Alatala xa masenyi nan ya,
«Xa a sa li na mōoli mu rabama sōnōn,
na waxati, Isirayila bōnsōe fan mu findima si ra
n ya ra.»

³⁷ Alatala bara a masen,
«Xa a sa li koore nōma maniyade,
xa a sa li bōxi dōxō ki nōma kolonde,
na waxati n bara mēe Isirayila bōnsōe ra e xa
wali kobi xa fe ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁸ Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama fade yi taa man tima nē Alatala bē,
kelife Xananeli xa yire itexi ma han taa sode dē
tuxui yire.

³⁹ Luuti man italama nē a tinxinxi ra han Garebe
geya fari,
han Gowa mabiri ra.

⁴⁰ Gulunba, binbi nun tē xube wōlema dēnnaxē,
a nun xē naxee baxi Sediron gulunba ra,
han taa sode dē naxan xili falama Soe naadē,
naxan na tētē tuxui fuge ra,
na yire birin findima nē Alatala gbe ra.
A mu kanama sōnōn.»

32

Annabi Yeremi xē sarafe

¹ Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi bē
Yudaya mange Sedekiya xa mangeya jē fu.
Nebukadansari xa mangeya nu bara jē fu nun
solomasaxan li.

² Babilon mange xa soorie nu bara Darisalamu suxu. Annabi Yereimi nu saxi geeli kui Yudaya mange Sedekiya xonyi

³ a xa namijonme masenyi xa fe ra. Sedekiya nu bara a maxorin, «Munfe ra i a masenma a Alatala yi taa luma ne Babilon mange sago?

⁴ I man a fala a Alatala naxe, n tan Yudaya mange Sedekiya mu fama fotigolide Kalidikae yi, n fama lude Babilon mange nan sagoe, n xa n dentege a ya xori.

⁵ Munfe ra i a falama a Alatala a masenxi, <Babilon mange Sedekiya xaninma ne Babilon boxi ma. A luma ne naa han n fa temui. Xa wo so Kalidikae gerefe, na mu findima wo be xunnakeli ra.>»

⁶ Annabi Yereimi naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya:

⁷ I soxo Salumu xa di Xanameli fama ne i yire, a fa a fala i be, <N ma xe sara naxan na Anatoti, barima i tan nan noma a xun sarade ke seriye ki ma.>»

⁸ N soxo xa di Xanameli naxa fa n yire alo Alatala a masenxi n be ki naxe. A naxa n li geeli tete kui, a a fala n be, «N ma xe sara naxan na Anatoti, Bunyamin bonsoe xa boxi, barima i tan noma a xun sarade ke seriye ki ma. A xun sara.» N naxa a kolon Alatala xa masenyi kamalixi nan nu a ra.

⁹ N naxa n soxo xa di Xanameli xa xe sara, naxan nu na Anatoti. N naxa gbeti kilo firin maniya a be.

¹⁰ N naxa keedi sebe, n nan n ma tonxuma doxo a ma, n fa gbeti maniya sikeeli ra seede ya xori.

¹¹ N naxa na kɛɛdi matɔnxumaxi tongo, sɛriyɛ sɛbɛxi naxan kui, a nun kɛɛdi gbɛtɛ naxan maniyaxi na singe ra.

¹² N naxa na kɛɛdi so Baruki yi ra, Neriya xa di, Maxaseya xa mamadi. N bara na raba n soxo xa di Xanameli nun seede ya xɔri, naxee nu bara e belexɛ fɔxi sa kɛɛdi ma naxan xɛ sarafe, na xa fe sɛbɛxi kɛɛdi naxan ma. Yuwifi naxee nu na geeli tɛtɛ kui, e birin na toxi.

¹³ N naxa a fala Baruki bɛ,

¹⁴ «Isirayila Marigi Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya: Yi kɛɛdi firin tongo, xɛ sara fe sɛbɛxi naxee kui, tɔnxuma dɔxɔxi naxan ma, a nun boore tɔnxumatare, i xa e sa fɛɲɛ di kui alako e naxa kana, e xa bu.»

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Waxati fama fade, banxie, xɛɛ, nun wɛni sansie man matima nɛ yi bɔxi ma.»

¹⁶ N to na xɛ sara kɛɛdi so Neriya xa di Baruki yi ra, n naxa Alatala maxandi yi ki,

¹⁷ «N Marigi Alatala, naxan bara koore nun bɔxi daa i xa sɛnbɛ magaaxui ra, i tan nɔma fe birin na.

¹⁸ I hinnɛma mixie ra han e bɔnsɔɛ wulu nde, kɔnɔ i man nɔma die jaxankatade e babae xa yunubie ma.

I tan nan Ala kalanke ra naxan sɛnbɛ gbo, naxan xili Mangɛ Alatala.

¹⁹ I xa lɔnni gbo, i fe rabama sɛnbɛ ra.

I yae tixi ibunadama die ra kira birin xɔn, alako i xa e birin sare fi e xa wali ra.

²⁰ I bara laamatunyie ramini, i bara kaabanakoe raba Misira bɔxi ma han to.

I man bara na raba Isirayila nun dunija birin
ma,

han i bara xili xungbe soto yi waxati.

²¹ I bara i xa nama Isirayila ramini Misira
laamatunyie nun kaabanakoe ra.

I senbe magaaxuxi bara e birin naseren.

²² I bara yi boxi fi e ma,

i i kalixi naxan na e benbae be,
xiɛ nun kumi gboxi dennaxe.

²³ E to fa, e bara boxi soto,

konɔ e mu i xui rabatuxi,
e mu biraxi i xa seriyɛ foxo ra,
e mu i xa yaamarie suxuxi.

Na nan a niyaxi i bara e lu yi gbaloe kui.

²⁴ Kalidikae bara bendɛ malan alako e xa te tɛtɛ
fari.

Yi taa fama nɛ lude e sagoe.

A fama nɛ kanade santidɛgema, kaame, nun fure
naaxi ra.

I naxan masenxi a bara kamali i ya xori.

²⁵ Hali na birin to rabaxi,

i tan Marigi Alatala naxa a masen n be,
n xa xe sara gbeti ra seede ya xori.

N na birin nabaxi Kalidikae gere temui nɛ.»

²⁶ Alatala man naxa yi masenyi fi Annabi Yereimi
ma:

²⁷ «N tan nan daalise birin Marigi Alatala ra.

Fe nde na na n mu noma naxan na?

²⁸ Na nan a ra Alatala yi masenyi tima:

N fama nɛ yi taa sode Kalidikae yi ra.

Babilon mange Nebukadansari fama nɛ a sux-
ude.

²⁹ Kalidikae naxee soma yi taa kui,

e fama nε a birin gande tε ra.
 Wo surayi ganxi sεrεxε ra Bali kuye bε dεnnaxε,
 e na kanama nε.

Wo minse sεrεxε baxi ala gbεtεε bε dεnnaxε,
 e na fan kanama nε.

Wo xa kuye batui bara n naxɔnɔ.

³⁰ Kabi Isirayilakae nun Yudayakae dimedi
 tɛmɔi,

e bara fe raba naxan mu rafan n ma.

E bara n naxɔnɔ e xa wali kobi ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³¹ «Kabi e naxa yi taa ti han to,
 e fe rabama naxan n naxɔnɔma.

Na nan na ki n bara n kobe raso e ra,

³² Isirayilakae, Yudayakae, Darisalamukae,
 e xa mangεε, e xa kuntigie,

e xa sεrεxεdubεε, nun e xa namijɔnmεε,

e birin xa kɛwali kobie xa fe ra.

³³ E bara e kobe raso n na.

N nu bara e matinkan tɛmɔi birin,

kɔnɔ e mu n ma sεriyε suxu.

³⁴ E bara kuyee dɔxɔ n ma banxi kui,

n xili falama dεnnaxε.

E bara n ma banxi maɔxɔ na fe mɔɔli ra.

³⁵ E bara salidee ti Bali kuyee bε Ben Hinoma
 gulunba kui.

Menni e bara e xa die ba sεrεxε ra Mɔɔkɔ bε.

N mu naxan fala e bε,

naxan mu nɔma findide n ma maɔxunyi ra,

e bara na fe xɔnxi mɔɔli birin naba,

a fa findi yunubi ra Yudaya bε.»

³⁶ «Wo a falama a yi taa fama lude Babilɔn mangε
 nan sagoe,

santidegema, kaame, nun fure jaaxi saabui ra.
 Kɔnɔ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:
 37 «N fama ne Isirayilakae raminide pamanee ma,
 n e rayensenxi dennaxe n ma xone xungbe kui.

N boje nu bara te e ma,
 kɔnɔ n man fama ne e rasode yi taa kui bojesa
 ra.

38 E man findima ne n ma nama ra,
 n man findi e Marigi Ala ra.

39 N fama ne e lude xaxili keren nun kira keren
 xon,

alako e xa gaaxu n ya ra,
 e tan nun e bonsɔe xa lu heeri kui abadan.

40 N fama ne saate tongode e be naxan mu
 kanama abadan.

N mu gbilenma e foxo ra.

N fe fanyi rabama ne e be.

N nan n ma yaragaaxui luma ne e boje ma,
 alako e naxa e makuya n na.

41 N seewama ne fe fanyi rabafe ra e be.

N e rasabatima ne yi boxi kui
 n boje nun n nii birin na.»»

42 Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi fe fanyi birin nabama ne e be,
 alo n paxankate rabaxi e ra ki naxe.

Na sese mu kanama.

43 Mixi man fama ne xe sarade yi boxi ma,
 wo a falama naxan na,
 be bara findi gbaloe yire ra adama nun sube be.
 Birin bara lu Kalidikae sago.»

44 Kɔnɔ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo man fama ne xee sarade gbeti ra yi boxi ma.

Xe sara keedi man yailanma,
 tonxuma doxo e ma seede ya xori
 Bunyamin bonsoe xa boxi ma,
 Darisalamu rabilinyi, Yudaya xa taae kui,
 geya taae kui, Sefela boxi kui, nun Negewi
 gbengberen yire.
 N e xa mixi ragbilenma ne kelife konyiya kui.»

33

Darisalamu xa kisi

¹ Alatala man naxa masenyi nde ti Annabi
 Yereimi be geeli tete kui:

² «Alatala xa masenyi nan ya,
 naxan fe birin nabama,
 naxan fe birin nagirima,
 naxan xili Alatala.

³ N maxandi alako n xa i yaabi.
 N fe xungbee masenma ne i be,
 fe noxunxie i mu naxee kolon.

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen yi taa
 banxie xa fe ra,
 a nun Yudaya mange xa banxie xa fe ra,
 e birin fama ne birade alako mixie xa e yete
 ratanga yaxuie ma,
 naxee tema taa tete fari santidegema ra.

⁵ Gere na mini Kalidikae xonyi,
 na banxie fama ne rafede binbie ra,
 Alatala naxee faxama a xa xone kui.
 N na n ya noxunma ne yi taa ma e xa wali kobi
 xa fe ra.

⁶ Kono n fama ne yalanyi fide a ma,
 alako e xa lu bopesa nun heeri kui.

7 N Yudayakae nun Isirayilakae raminiḡa ne
koniya kui,
e man xa sabati be alo singe.

8 N e raseniyeḡa ne e xa kewali kobi birin ma,
e naxan nabaxi n na.

N e xa yunubie xafarima ne,
e naxan nabaxi n na e xa matandi kui.

9 N seewama ne yi taa xa fe ra.

Si birin fama ne n matoxode,
e n binya heeri xa fe ra,

n fama naxan nabade Isirayilakae be.

Duniḡa na a to n naxan nabama bekae be,
e de ixarama ne, e kaaba.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo a falama a be bara findi gbaloe yire ra,
adamadi mu na, sube mu na.

Kono mixi xui man fama ne ramede Yudaya taee
kui,

a nun Darisalamu xa kirae xon ma.

11 Nelexin sigi sama ne,
gine doxoḡe xulunyi raba,

tantui fan rasiga Mange Alatala ma,

barima Alatala fan, a xa hinne mu kanama
abadan.

Mixi beeti bama ne naxee tantui serexee xan-
inma Alatala xa horomobanxi kui.

N Isirayilakae raminiḡa ne koniya kui,
e xa sabati be alo singe.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

12 Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Yakosi adamadi nun sube yo mu na yi taa
kanaxi kui,

kɔnɔ n man fama nɛ a niyade gɔɔrɛ xa wuya be,
xuruse makantamae xa lu e fɛ ma.

¹³ Taa naxee na geyae fari,
naxee na Sefela bɔxi ma nun Negewi gbeng-
berenyi ma,
naxee na Bunyamin bɔnsɔɛ xa bɔxi ma nun
Darisalamu rabilinyi,
naxee na Yudaya bɔxi ma,
xurusee man xa lu e birin yi ra e kantamae fɛ
ma.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama nɛ a lide n ma masenyi fanyi
kamalima temui naxɛ,
n naxan tongo Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ bɛ.

¹⁵ Na lɔxɔɛ n Dawuda xa di nde raminima nɛ,
naxan tinxinyi nun seriye wali rabama yi bɔxi
kui.

¹⁶ Na lɔxɔɛ Yudaya kisima nɛ,
Darisalamu fa lu bɔɲɛsa kui.
Na di xili falama nɛ:
Alatala nan won ma tinxinyi ra.»

¹⁷ Alatala bara a masen,
«Dawuda xa di nde luma nɛ Isirayila xa kibanyi
kui temui birin.

¹⁸ N ya mu bama Lewika sɛrɛxɛdubɛɛ ra,
alako e xa sɛrɛxɛ gan daaxie ba,
e xa surayi gan sɛrɛxɛ ra,
e xa sɛrɛxɛ nde fan ba lɔxɔ yo lɔxɔ.»

¹⁹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yereimi bɛ:

²⁰ «Alatala bara a masen,

10x0 yo 10x0 n yanyi nun k0e raminima.
 Xa a sa li nu, na yanyi nun k0e raminife kanama,
 21 na temui n ma saate n naxan tongo n ma konyi
     Dawuda be,
 na fan kanama ne,
 a lima Dawuda xa di nde mu luma a xa kibanyi
     kui,
 Lewika serexedubee fan mu luma n ma wali raba
     ra.
 22 N a ragirima ne n ma konyi Dawuda xa die
     nun Lewika serexedubee ma,
 e wuya alo tunbui naxee na koore ma,
 alo meyenyi naxan na baa de ra.»

23 Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yereimi be:
 24 «I mu a mexi mixie naxan falama?
 E naxe a Alatala bara a xa jama sugandixi firinyi
     rabejin.
 E bara yo n ma jama ma na woyenyi ra,
 e mapoxunxi ne a n ma jama mu findixi si ra
     sonon.»

25 Alatala bara a masen,
 «Alo n saate tongoxi yanyi nun k0e raminife ra
     ki naxe,
 alo n saate tongoxi koore nun boxi raperefe ra ki
     naxe,
 26 n man saate tongoxi na ki ne meenife ra
     Yaxuba bons0e ma.
 Na mu kanama feo.
 N ma konyi Dawuda xa di nde luma ne Ibu-
     rahima, Isiyaga, nun Yaxuba bons0e xun
     na abadan.
 N e raminima ne konyiya kui,
 n kinikinima ne e ma.»

34

Darisalamukae xa kewali

¹ Babilon mange Nebukadansari, a xa soorie nun jamane birin naxee nu na a xa yaamari bun ma, e to gere so Darisalamu nun a rabilinyi, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

² «Isirayila Marigi Alatala bara a masen i be i xa siga Sedekiya yire. I xa a fala a be, <Yudaya mange Alatala xa masenyi nan ya: N yi taa sama ne Babilon mange sagoe, a fa a gan te ra.

³ I tan mu i bama a yi ra. Mixi i suxuma ne a jaaxi ra, e i ti Babilon mange ya i, wo fa de masara. Na dangi xanbi a i xaninma ne Babilon boxi ma.

⁴ Kono Yudaya mange Sedekiya, i tuli mati Alatala xa masenyi ra. Alatala bara a masen i mu faxama santidegema ra.

⁵ I faxama bonesa nan kui. I ragatama ne alo i benbae mangee naxee singe faxa. Surayi ganma ne i be, e i jonfe binya. N ma masenyi nan na ki.»»

⁶ Annabi Yeremi yi masenyi nan ti Yudaya mange Sedekiya be Darisalamu.

⁷ Babilon soori gali nu na Darisalamu gerefe, nun Yudaya taa gbete, alo Lakisi nun Aseka naxee nu findixi taa senbema ra Yudaya boxi ma.

⁸ Mange Sedekiya to saate tongo Darisalamukae be e xa xoreya fi e xa konyie ma, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be.

⁹ Sedekiya nu bara e yamari e xa e xa konyie Eburu xoreya, alako Eburu yo naxa lu konyiya kui.

¹⁰ Kuntigi nun ꝓama birin naxee nu bara lan na ma, e naxa yaamari rabatu, e naxa e xa konyie xɔɔɔya.

¹¹ Kɔnɔ a dɔnɔɔɔ ra, e naxa gbilen na natɛ ma, e man naxa e xa konyie rasuxu, e nu bara naxee xɔɔɔya.

¹² Na tɛmui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi bɛ,

¹³ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <N naxa saatɛ tongo wo babae bɛ n e ramini konyiya kui tɛmui naxɛ Misira bɔxi ma. N nu bara a masen e bɛ,

¹⁴ ꝓɛ solofere yo ꝓɛ solofere wo xa wo ngaxak-erenyi Eburu xɔɔɔya naxan nu bara a yetɛ findi konyi ra wo bɛ. A nɔma walide i bɛ ꝓɛ senni bun ma, kɔnɔ a solofere nde wo xa a ragbilen a xɔnyi. Kɔnɔ wo babae mu n xui suxu, e mu e tuli mati n na.

¹⁵ To wo tan bara n ma yaamari rabatu a sɛriyɛ ki ma, wo bara wo xa konyie xɔɔɔya. Na kui wo bara saatɛ tongo n bɛ n ma banxi kui n xili matɔɔɔma dɛnnaxɛ.

¹⁶ Kɔnɔ wo man bara gbilen na natɛ fɔxɔ ra, wo fa wo xa konyie makankan alako e man xa lu wo xa yaamari bun ma. Na kui wo bara yo n xili ma.»

¹⁷ Na nan a ra Alatala bara a masen wo bɛ, «Wo mu n xui rabatu xɔɔɔya fife ra wo xa konyie ma. Alatala xa masenyi nan ya: N fan bara natɛ tongo wo xa lu santidɛgɛma, fure ꝓaaxi, nun kaamɛ sagoe alako si birin naxee na dunɔꝓa xa wo xa ꝓaxankatɛ to.

¹⁸ Mixi naxee bara n ma saatɛ kana, e mu a rabaxi a sɛriyɛ ki ma, n e luma nɛ alɔ na ninge e

naxan ixaba a tagi, e fa dangi a xuntunyi firinyi tagi.

¹⁹ Yudaya kuntigie, Darisalamu kuntigie, mangɛ xa mixie, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun pama birin naxee bara dangi ninge xuntunyie tagi saate xirife ra,

²⁰ n e sama nɛ e yaxuie sago naxee wama e faxafe, e binbie fa findi xɔnie nun subee xa donse ra.

²¹ N Yudaya mangɛ Sedekiya nun a xa kuntigie sama nɛ e yaxuie sago, naxee wama e faxafe. N e luma nɛ Babilɔn mangɛ xa sɔɔrie yi ra, naxee jan bara keli wo xun ma.

²² Alatala xa masenyi nan ya: N yaamari fima nɛ alako e man xa fa yi taa xili ma, e xa a gere, e a suxu, e a gan tɛ ra. N Yudaya xa taae findima nɛ gbaloe yire ra, mixi yo mu lu naa.»

35

Rekabu bɔnsɔɛ

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi bɛ Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mangɛ xa waxati.

² «I xa siga Rekabu bɔnsɔɛ xilide, e xa fa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi. E na menni li, i xa e raso konkoe nde kui, i xa wɛni so e yi ra.»

³ N naxa siga Yereimi xa di Yaasaniya tongode, Xabasiniya xa mamadi, a nun a xunya xɛmɛmae nun a xa di xɛmɛmae. Nee findixi Rekabu bɔnsɔɛ nan na.

⁴ N naxa e xanin Alatala xa banxi, Yigidaliya xa di Hanan xa konkoe kui. Hanan findixi Ala xa konyi nan na. A xa konkoe nu na kuntigie xa konkoe nan sɛɛti ma. Na konkoe nu dɔxɔxi

Salamu xa di Maaseya xa konkoe nan fari, naxan findixi naade kantama ra.

⁵ N naxa weni so Rekabu bɔnsɔe xa mixie yi ra, n fa a fala e be e xa a min.

⁶ Kɔnɔ e naxa n yaabi, «Muxu tan mu weni minma, barima muxu baba Yonadabo, muxu benba Rekabu xa di, a bara muxu yamari, <Wo naxa weni min, wo tan nun wo xa die.

⁷ Wo naxa banxi ti, wo naxa sansi si, wo naxa weni bili si. Na sese naxa lu wo yi ra. A lanma wo xa lu kiri banxie nan kui wo xa dunijeigiri birin kui, alako wo xa bu yi bɔxi ma wo faxi dennaxe.»

⁸ Muxu bara bira Rekabu xa di Yonadabo xui birin fɔxɔ ra, naxan findixi muxu baba ra. Muxu tan mu weni minma muxu xa dunijeigiri kui, muxu nun muxu xa ginɛe nun muxu xa die.

⁹ Banxi yo, weni bili yo, xe yo, daaxae yo, na sese mu na muxu yi ra.

¹⁰ Muxu tan luma kiri banxie nan bun ma, alo muxu baba Yonadabo muxu yamarixi ki naxe.

¹¹ Babilɔn mangɛ Nebukadansari to gere so Isirayila, muxu naxa a fala, <Won xee Darisalamu, won xa won makuya Kalidikae nun Siriyakae xa sɔorie ra.> Na nan a ra muxu naxa fa sabati Darisalamu.»

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi be,

¹³ «Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, siga, a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, <Wo mu fahaamui sɔto yi masenyi kui? Wo mu n ma seriye rabatuma? Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Rekabu xa di Yonadabo to a xa die yamari e naxa weni min, e mu a minxi han to, e bara e

baba xa yaamari rabatu. N tan bara woyen wo be sanya wuyaxi, kono wo mu n xui suxu.

¹⁵ N bara n ma konyi namijonmee xee wo yire sanya wuyaxi a falafe ra wo be, wo xa gbilen wo xa kira jaaxi foxo ra, wo xa tuubi, wo naxa ala gbetee batu, alako wo xa no lude yi boxi kui n naxan fixi wo ma nun wo babae ma. Kono wo mu wo tuli matixi n na, wo mu n xui rabatuxi.

¹⁶ Rekabu xa di Yonadabo xa die biraxi e baba xa seriyee nan foxo ra, kono yi jama bara n tan matandi.

¹⁷ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n fama ne gbaloe ra Yudaya nun Darisalamuka birin ma alo n a masenxi ki naxe, barima n nu bara woyen, kono e mu n xui suxu, n nu bara e xili, kono e mu n ma xili ratin.»

¹⁸ Annabi Yereimi naxa a masen Rekabu bonsoe be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo to wo baba Yonadabo xa yaamari suxu, wo to bira a xa seriyee birin foxo ra,

¹⁹ Rekabu xa di Yonadabo xa die mu ganma a ra abadan. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.»

36

Mange Yehoyakimi xa kitaabui ganyi

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne naani nde Yudaya boxi ma, Alatala naxa a masen Annabi Yereimi be,

² «N naxan fala Isirayila nun Yudaya xa fe ra kabi Yosiya xa waxati han to, i xa na birin sebe keedi makuntanxi kui.

³ Temunde Yudayakae fama ne gaaxude n ma masenyi ya ra, a nun n ma fe jaaxi n naxan

nabama e ra, han e gbilenma e xa kira kobi ƒoxo ra temui naxe. Na nan noma a niyade n xa dije e xa yunubi ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa Neriya xa di Baruki xili, alako Alatala naxan masen Annabi Yeremi be, Baruki xa na birin sebe keedi makuntanxi ma.

⁵ E to ge na wali ra, Annabi Yeremi naxa yi yaamari fi Baruki ma, «E bara n makankan be, n mu noma sigade Alatala xa banxi kui.

⁶ I tan xa siga Alatala xa banxi kui sunyi loxo, i xa yi sebeli birin xaran jama be, a nun Yudayakae naxee kelixi taa gbetse, alako e xa Alatala xa masenyi kolon, n naxan fala i be, i naxan sebe keedi makuntanxi kui.

⁷ Alatala bara xono e ma a jaaxi ra, kono temunde xa e gbilen e xa kira kobi ƒoxo ra, Alatala noma ne e xa maxandi suxude.»

⁸ Neriya xa di Baruki naxa Alatala xa masenyi xaran Alatala xa banxi kui, alo Annabi Yeremi a yamarixi ki naxe.

⁹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya je suuli, kike solomanaani nde Yudaya boxi ma, a naxa Darisalamukae nun Yudayakae maxili e xa sunyi raba Alatala be Darisalamu.

¹⁰ Na loxo Baruki naxa Annabi Yeremi xa woyenyi birin xaran Alatala xa banxi kui jama ya xori. A nu na mange xa sebeliti Gemaraya xa konkoe nan kui, Alatala xa banxi koore ra, sode neene de ra. Safan xa di Gemaraya nan nu a ra.

¹¹ Gemaraya xa di Mike to Alatala xa masenyi me naxan sebexi kitaabui kui,

¹² a naxa goro, a siga mange xa sebeliti xa konkoe mange xa banxi kui, kuntigi birin nu e malanma dennaxe. Mange xa sebeliti Elisama,

Semaya xa di Delaya, Akibori xa di Elinatan, Safan xa di Gemaraya, Xananiya xa di Sedekiya, a nun kuntigi gbetee nu na na.

¹³ Mike naxa Baruki xa masenyi birin tagi raba e be, a naxan xaranxi kitaabui kui jama ya xori.

¹⁴ Na temui kuntigie naxa Netaniya xa di Yehudi xee, Selemiya xa mamadi, Kuusi bonsoe, a xa sa a fala Baruki be, «Kitaabui tongo i naxan xaranxi jama birin tagi, i fa a ra.» Neriya xa di Baruki naxa kitaabui tongo, a naxa siga e yire.

¹⁵ E naxa a fala a be, «Doxo, i xa yi sebeli xaran muxu be.» Baruki naxa a xaran.

¹⁶ E to ge na masenyi ramede, e naxa kontofli, e fa a fala Baruki be, «Muxu xa yi birin tagi raba mange be.»

¹⁷ E naxa Baruki maxorin, «A tagi raba muxu be i yi sebexi ki naxe? Yereimi nan na falaxi i be?»

¹⁸ Baruki naxa e yaabi, «Annabi Yereimi nan yi woyenyi birin fala n be a xui itexi ra. N naxa a sebe kitaabui kui dube ra.»

¹⁹ Kuntigie naxa a fala Baruki be, «Wo nun Yereimi, wo sa wo noxun. Mixi yo naxa a kolon wo na dennaxe.»

²⁰ Kuntigie naxa siga mange yire a xa tete kui, e fa Yereimi xa masenyi birin tagi raba a be. E nu bara kitaabui lu mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui.

²¹ Mange naxa Yehudi xee a xa sa fa kitaabui ra. Yehudi naxa a tongo mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui, a fa a xaran mange nun a xa kuntigie be.

22 Na waxati mange nu na a xa ɲeme banxi kui, a magoroxi kolopooti fe ma te ra a kui. Na temui kike solomanaani nde nan nu a ra.

23 Yehudi to ge yire ndee xarande, mange naxa menni xaba a xa sebeliti xa fine ra, a a wole te i. A lu na nan naba ra han kitaabui birin naxa ge gande.

24 Na kui mange nun a xa mixi naxee na masenyi me, e mu gaaxu, e mu e xa donmae iboo sunnunyi kui.

25 Kono Elinatan, Delaya, nun Gemaraya nu bara mange mayandi alako a naxa na kitaabui gan, kono a mu e xui rame.

26 Mange naxa a fala a xa di Yerameeli be, a nun Asiriyeli xa di Seraya nun Abedeeli xa di Selemiya be, e xa sebeliti Baruki nun Annabi Yereimi suxu, kono Alatala nu bara e noxun e ma.

27 Mange to bara ge kitaabui gande, Annabi Yereimi naxan sebexi Baruki saabui ra, Alatala naxa a masen Annabi Yereimi be,

28 «I man xa keedi makuntanxi tongo, i xa woyenyi birin sebe a ma naxan nu na boore kitaabui kui, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi.

29 I xa a fala Yudaya mange Yehoyakimi be, «Alatala xa masenyi nan ya: I tan nan kitaabui ganxi, i nu fa a fala munfe ra a sebexi Babilon mange fama ne yi boxi birin kanade, adamadie nun subee birin sonto?»»

30 Na nan a toxi, Alatala yi masenxi Yudaya mange Yehoyakimi xa fe ra: «A xa mixi yo mu fama doxode Dawuda xa mange kibanyi kui. A fure fama rabeinde soge nan ma, a fa lu xinbeli

kui kœe ra.

³¹ N fama ne a paxankatade, e nun a bœnsœe nun a xa walikœe, e xa wali kobi xa fe ra. N man fama ne paxankate dœxœde Darisalamukae nun Yudayakae ma alo n a masenxi ki naxe, barima e mu n xui suxuxi.»

³² Annabi Yeremi naxa keedi makuntanxi gbete tongo, a a so sebeliti Neriya xa di Baruki yi ra. Annabi Yeremi naxa gbilen masenyi ti ra Baruki be, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi. A man naxa wœyen gbete sa na fari.

37

Sedekiya nun Annabi Yeremi

¹ Babilœn mange Nebukadansari naxa Yosiya xa di Sedekiya ti Yudaya mange ra Yehoyakimi xa di Yehoyakini jœxœe ra.

² Sedekiya, a xa kuntigie, nun bœxi jama mu e tuli mati Alatala xa masenyi ra Annabi Yeremi naxan masenxi.

³ Sedekiya naxa Selemiya xa di Yehukala nun Maaseya xa di Sefaniya xœe Annabi Yeremi yire a falafe ra, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be.»

⁴ Annabi Yeremi mu nu saxi geeli kui sinden, a nu nœma jœrede jama ya ma alo a nu wama a xœn ma ki naxe.

⁵ Misira mange xa sœorie to mini Misira bœxi ra, Kalidikae naxa na xibaarui me, e naxa keli Darisalamu e nu na gerefe dennaxe.

⁶ Na waxati Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

⁷ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo a masen Yudaya mange be, naxan wo xexi n yire alako n xa Alatala maxandi wo be, Misira mange xa soori naxee minixi wo malide, e fama ne gbilende e xonyi Misira.

⁸ Na temui Kalidikae man gbilenma ne be, e fa yi taa suxu, e a gan te ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Wo naxa wo yete madaxu, wo naxa a manoxun Kalidikae bara makuya wo ra. E mu fama wo lude.

¹⁰ Hali wo Kalidikae xa soorie bonbo, naxee na wo gerefe, e xa soori maxoxi ndee fama ne kelide alako e xa yi taa gan te ra.»

¹¹ Kalidikae xa soorie to keli Darisalamu Misira mange xa soorie xa fe ra,

¹² Annabi Yereimi naxa wa kelife Darisalamu, a xa siga Bunyamin bonsoe xa boxi ma alako a xa a ke nde tongo naa.

¹³ A to Bunyamin naade li kelife Darisalamu, Selemiya xa di Yiriya, Xananiya xa mamadi naxa a suxu, a a fala a be, «I na sigafe Kalidikae nan yire.»

¹⁴ Annabi Yereimi naxa a yaabi, «I wule. N mu sigafe Kalidikae xa yire.» Konɔ Yiriya mu la a ra, a naxa Annabi Yereimi suxu, a a xanin kuntigie xon ma.

¹⁵ Kuntigie naxa xonɔ Annabi Yereimi ma, e a bonbo, e a sa geeli kui, dennaxe findixi Yonatan sebeliti xa banxi ra.

¹⁶ E naxa Annabi Yereimi raso yire jaaxi nde kui menni, a luxi dennaxe temui xonnakuye.

¹⁷ Mange Sedekiya naxa Annabi Yereimi xili, a fa a maxorin gundo ra, «Alatala bara masenyi

nde fi i ma?» Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Iyo. Babilon mange fama ne i suxude.»

¹⁸ Annabi Yeremi man naxa a fala mange Sedekiya be, «N haake mundun nabaxi i ra, xa na mu i xa kuntigie ra, xa na mu jama ra, wo n saxi geeli kui naxan ma?

¹⁹ Wo xa namipɔnmɛe na minden, naxee a falama Babilon mange mu fama wo tan nun yi boxi suxude?

²⁰ Yakosi i xa i tuli mati n na. Mange, n bara i mayandi, i xa n ma woyenyi suxu. I naxa n naso Yonatan sebeliti xonyi sonon, alako n naxa faxes!»

²¹ Mange Sedekiya naxa yaamari fi e xa Annabi Yeremi lu geeli tete kui, e man xa taami xuntunyi so a yi ra loxo yo loxo kelifa taami gande. E xa na raba han taami jonma taa kui temui naxe. Na nan a toxi Annabi Yeremi naxa lu geeli tete kui.

38

Annabi Yeremi wolife kolonyi kui

¹ Matan xa di Sefataya, Pasura xa di Gedalaya, Selemiya xa di Yehukala, Malakiya xa di Pasura, e naxa Annabi Yeremi xa masenyi me a naxan masenxi jama be a falafa ra,

² «Alatala bara a masen, mixi yo naxan luma yi taa kui, na kanyi faxama santidegema, kaame, xa na mu a ra fure jaaxi nan na. Konon naxan a yete dentegema Kalidikae be, na kanyi tan kisima ne.

³ Alatala bara a masen, yi taa fama ne lude Babilon mange xa soorie sagoe.»

⁴ Kuntigie naxa a fala mange be, «A lanma yi mixi xa faxes, barima a taa geresoe senbe nan

bama. A xa masenyi na limaniya bafe ꞓama ma. A mu wama taa xa xunnafanyi xɔn, a wama a xa tɔɔre nan xɔn.»

⁵ Mange Sedekiya naxa e yaabi, «Awa yire, n bara a lu wo yi ra.»

⁶ Na kui e naxa Annabi Yeremi suxu, e a ragoro luuti ra mange xa di Malakiya xa kɔlɔnyi kui sɔorie xa tete tagi. Ye nu bara ꞓɔn naa, kɔnɔ Annabi Yeremi naxa biri boora kui.

⁷ Mange batula Ebedi Meleki Etiyopika naxa a me e nu bara Annabi Yeremi ragoro kɔlɔnyi kui. Mange nu dɔxɔxi Bunyamin sode de ra.

⁸ Ebedi Meleki naxa mini mange xa banxi, a sa a fala mange be,

⁹ «N ma mange, yi mixie bara fe ꞓaaxi raba Annabi Yeremi ra, e a ragoroxi kɔlɔnyi nan kui. A faxama ne kaame ra menni, barima taami bara ꞓɔn taa kui.»

¹⁰ Mange naxa Ebedi Meleki Etiyopika yamari, «I xa mixi tongo saxan tongo, wo sa Annabi Yeremi rate kɔlɔnyi kui beenu a xa faxa.»

¹¹ Ebedi Meleki naxa na mixie tongo, e naxa siga mange xa banxi kui, naafuli ragata yire bun ma. E to dugi fori ndee tongo, e naxa e ragoro Annabi Yeremi ma kɔlɔnyi kui luuti ra.

¹² Ebedi Meleki Etiyopika naxa a fala Annabi Yeremi be, «Yi dugi fori sa luuti fari i belexe bun ma.» Annabi Yeremi naxa na raba.

¹³ E naxa Annabi Yeremi rate luuti ra, han a naxa te naa ra. Na temui a naxa lu sɔorie xa tete kui.

¹⁴ Mange Sedekiya naxa xera ti Annabi Yeremi ma, e xa naralan Alatala xa hɔrɔmɔlingira naade saxan nde. Mange naxa a fala Annabi Yeremi be,

«N wama i maxorinfe fe nde ma, kono i naxa sese noxun n ma.»

¹⁵ Annabi Yereimi naxa Sedekiya yaabi, «Xa n sa i yaabi nondi ra, i mu n faxama xe? I tondima ne n ma marasi suxude.»

¹⁶ Na temui Sedekiya naxa a kali gundo ra Annabi Yereimi be, «N bara n kali Alatala jipe ra naxan won nakisima, n mu i faxama, n man mu i soma mixie yi ra naxee wama i faxafe.»

¹⁷ Na kui Annabi Yereimi naxa a fala Sedekiya be, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, xa i yete dentegede Babilon mange xa kuntigie be, i tan nun i xa denbaya kisima ne, yi taa fan mu ganma te ra sonon.»

¹⁸ Kono xa i tondi i yete dentegede Babilon mange xa kuntigie be, yi taa fama ne lude Kalidikae sagoe, e fa a gan te ra, i fan lu e yi ra.»

¹⁹ Mange Sedekiya naxa a fala Annabi Yereimi be, «N gaaxuxi Yuwifie nan ya ra naxee na Kalidikae yi ra, barima xa e sa n so nee yi ra, e n tooroma ne a jaaxi ra.»

²⁰ Annabi Yereimi naxa a yaabi, «E mu na rabama. A lanma i xa Alatala xa yaamari suxu n naxan falaxi i be. Na kui fe birin sooneyama ne i be, i kisima ne.»

²¹ Kono xa i tondi i yete sode e yi ra, i fama ne yi paxankate sode Alatala naxan masenxi n be.

²² Gine naxee na Yudaya mange xa banxi kui, e xaninma ne Babilon mange xa kuntigie yire. Na ginne fama ne a falade,

<Wo xanuntenyie bara wo madaxu,
wo bara biri boora kui,
wo defanboore bara wo yanfa.>

²³ I xa ginɛe nun i xa di birin fama nɛ xaninde Kalidikae xɔn ma. Wo mu ratangama e ma. Babilɔn mangɛ fama nɛ wo suxude, a yi taa gan tɛ ra.»

²⁴ Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi bɛ, «Won ma dɛ masarɛ xa findi gundo ra, alako i naxa faxa.

²⁵ Xa a sa li kuntigie naxa a kolon won bara dɛ masara, e fa i maxɔrin, <Wo nun mangɛ munse falaxi wo boore bɛ? Na fe birin fala muxu bɛ alako i naxa faxa,>

²⁶ i xa e yaabi, <N nu bara mangɛ mayandi a xa n namini Yonatan xa banxi kui, alako n naxa faxa.>»

²⁷ Kuntigie naxa fa Annabi Yeremi yire, e naxa maxɔrinyi ndee ti a ma. Annabi Yeremi naxa e yaabi alɔ mangɛ a yamarixi ki naxɛ. E naxa gbilen dundui kui.

²⁸ Annabi Yeremi naxa lu sɔɔrie xa tɛtɛ kui han Darisalamu suxu tɛmɛi naxɛ.

39

Darisalamu suxufe

¹ Darisalamu suxu yi ki nɛ: Sedekiya Yudaya mangɛ xa mangɛya jɛ solomanaani nde kike fu nde kui, Babilɔn mangɛ Nebukadansari nun a xa sɔɔri gali naxa Darisalamu rabilin.

² Sedekiya xa mangɛya jɛ fu nun keren kike naani xi solomanaani nde kui, Babilɔnkae naxa taa tɛtɛ yire nde kana.

³ Na kui Babilɔn kuntigie naxa so, e dɔxɔ taa naadɛ xungbe ra, Nerigali Sareseri, Sangari Nebo, Saresekimi sɔɔri yareratie xa mangɛ, a nun Babilɔn kuntigi gbɛtɛɛ.

⁴ Yudaya mange Sedekiya nun a xa soorie to e to, e naxa e gi. E naxa mini taa kui ko'e ra mange xa laako'e yire, naade ra naxan na tete firin tagi, Araba kira xon ma.

⁵ Kalidi soorie naxa bira e foxo ra, e naxa Sedekiya li Yeriko gulunba yire. E to a suxu, e naxa a xanin Babilon mange Nebukadansari xon ma Ribila Xamata boxi ma. Nebukadansari naxa yaamari nde fi a xa fe ra.

⁶ Babilon mange naxa Sedekiya xa die nun Yudaya kuntigi birin kon naxaba Ribila, Sedekiya ya xori.

⁷ Na dangi xanbi a naxa Sedekiya tan yae soxo, a fa yolonxoniyi sa a ma a xaninfe ra Babilon.

⁸ Kalidikae naxa te sa mange nun jama xa banxie ma, e fa Darisalamu tete birin nabira.

⁹ Soori mange Nebusaradan naxa mixi donxo'e xanin Babilon, naxee nu bara e yete ragbilen a ma a nun naxee nu bara lu taa kui.

¹⁰ Konso a naxa setaree lu Yudaya boxi ma, alako e xa meeni weni bilie nun daaxae ma.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari nu bara yaamari fi soori mange Nebusaradan ma Annabi Yeremi xa fe ra,

¹² «I xa meeni Yeremi ma, i naxa fe jaaxi yo raba a ra. I xa a waxonfe birin naba a be.»

¹³ Soori mange Nebusaradan, kuntigi Nebusasion, mandurulae xa mange Nerigali Sareseri, nun Babilon mange xa kuntigie,

¹⁴ e naxa Yeremi tongo geeli tete kui, e a so Axikama xa di Gedalaya yi ra, Safan xa mamadi, alako e xa a xanin a xonyi. Na ki Annabi Yeremi naxa lu a xa mixie ya ma.

15 Annabi Yereimi nu na geeli tete kui temui naxe, Alatala naxa a masen a be,

16 «Sa a fala Ebedi Meleki Etiyopika be, <Isiray-ila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fama ne gbaloe ra yi taa xili ma alo n a masenxi ki naxe. Na findima fe jaaxi nan na wo be, fe fanyi mu a ra. Na birin nabama i ya xori ne.

17 Alatala xa masenyi nan ya: Na loxoε n i ratangama ne i yaxuie ma.

18 N i rakisima ne, alako i naxa faxesan-tidegema ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

40

Annabi Yereimi xoreyafe

1 Soori mange Nebusaradan to Annabi Yereimi ramini Rama, Alatala naxa masenyi ti a be. A a tongo Rama temui naxe, Yereimi nu xirixi yoloxonyi ra Darisalamukae nun Yudayakae tagi naxee nu na xaninfe Babilon boxi ma.

2 Soori xunyi naxa Annabi Yereimi xili, a a fala a be, «I Marigi Alatala nu bara yi jaxankate xa fe fala yi taa xili ma.

3 Alatala bara a xa masenyi rakamali barima wo bara yunubi raba a ra. Wo yi birin sotoxi ne barima wo bara tondi a xui suxude.

4 N bara i xoreya yi yoloxonyi ma naxee na i belexe ma. Xa i wama fafe Babilon, n meenima i ma. Xa i mu wama na xon, i xa lu be, i xa siga i wama dennaxe xon.»

5 A to bu a yaabide, soori xunyi naxa a fala a be, «Gbilen Axikama xa di Gedalaya xon, Safan xa mamadi, Babilon mange naxan tixi mange ra Yudaya tae xun. I noma lude jama ya ma, xa

na mu a ra i noma sigade i wama dennaxe xon.»
Soori xunyi naxa baloe nun bunse fi a ma, a naxa
a lu a xa siga.

⁶ Annabi Yeremi naxa siga Axikama xa di
Gedalaya xon Misipa, a naxa lu jama ya ma
naxan nu bara lu boxi ma.

⁷ Soori mangεe nun soori naxee nu na boxi ma,
e naxa a kolon Babilon mange nu bara Axikama
xa di Gedalaya ti mange ra boxi fari, a man bara
tin setare ndee, xεmεe, ginεe, nun die, e xa lu
boxi ma.

⁸ Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa die
Yoxanan nun Yonatan, Tanxumeti xa di Seraya,
Efayi Netofaka, nun Makatika xa di Yaasaniya, a
nun e xa mixie, e birin naxa siga Gedalaya xon
Misipa.

⁹ Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi,
naxa a kali e tan nun e xa mixie be, «Wo naxa
siike Kalidikae rabatufe ra. Wo xa lu be, wo xa
Babilon mange rabatu alako fe birin xa sooneya
wo be.

¹⁰ N tan xa lu be Misipa, n xa Kalidikae rabatu
naxee n lima be. Wo tan xa nu weni bogie ba,
sogofure bogi see, nun ture. Wo xa sabati wo xa
taae kui.»

¹¹ Yuwifi naxee nu na Mowaba, Amoni, Edon,
nun yire gbete, e naxa a kolon a Babilon mange
nu bara jama donxoe lu Yudaya Axikama xa di
Gedalaya, Safan xa mamadi xa yaamari bun ma.

¹² E naxa gbilen Yudaya Gedalaya xunyi
Misipa, kelife boxie ma e nu bara yensen ye
dennaxe. E naxa weni bogi gbege ba, a nun
sogofure bogi se wuyaxie.

¹³ Kareya xa die Yoxanan nun soori yareratie naxee nu noxunxi wula i, e naxa siga Gedalaya xon Misipa,

¹⁴ e fa a fala a be, «I bara a kolon a Amoni mange Baali bara Netaniya xa di Sumayila xee i yire alako a xa i faxa?» Axikama xa di Gedalaya mu la e ra.

¹⁵ Kareya xa die Yoxanan naxa a fala Gedalaya be gundo ra Misipa, «I xa tin n xa Netaniya xa di Sumayila faxa. Mixi yo mu a kolonma. Munfe ra i a luma a xa i faxa? Munfe ra a a luxi Yudayakae naxee na i seeti ma e xa yensen ye?»

¹⁶ Axikama xa di Gedalaya naxa Kareya xa di Yoxanan yaabi, «I naxa na raba. I naxan falafe Sumayila xun ma na ki, wule na a ra.»

41

Gedalaya faxa ki

¹ Kike solofere nde, Netaniya xa di Sumayila, Elisama xa mamadi, mange xa kuntigi nde naxan fatanxi mange bonsoe ra, a naxa siga Axikama xa di Gedalaya yire Misipa, a nun kuntigi fu. E to ge e degede yire keren,

² Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi fu, e naxa Axikama xa di Gedalaya faxa santidegema ra. Safan xa mamadi Gedalaya, Babilon mange nu bara naxan doxo mange ra, a faxa na ki ne.

³ Sumayila naxa Yuwifie nun Kalidi soorie birin faxa naxee nu na Gedalaya fe ma.

⁴ Na waxati mixi yo mu a kolon Gedalaya nu bara faxa. Na kuye iba,

⁵ mixi tongo solomasaxan naxa fa kelife Sikemi, Silo, nun Samari. E de xabe nu bixi, e xa dugie ibooxi, e fate nu maxabaxi. E fa serexee nun surayi nan na Alatala xa banxi yire.

⁶ Netaniya xa di Sumayila naxa mini Misipa e ralande. E nu na wafe. A naxa a fala e be, «Wo fa Axikama xa di Gedalaya yire.»

⁷ E to taa tagi li, Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixie naxa e kon naxaba, e fa e woli kolonyi kui.

⁸ Konɔ mixi fu naxa Sumayila mayandi, «I naxa muxu faxa, barima donse gbege na muxu yi ra, a ragataxi wula i, alo fundenyi maniyɛ, ture, nun kumi.» Na kui a mu tin e nun e ngaxakerenyie faxade.

⁹ Sumayila Gedalaya xa mixie furee ragoro kolonyi naxan kui, mange Asa nu bara na ge Isirayila mange Baasa xa fe ra.

¹⁰ Sumayila naxa pama donxɔe suxu Misipa, mange xa di ginɛe nun mixi gbeteɛ, Babilon soori mange Nebusaradan nu bara naxee taxu Axikama xa di Gedalaya ra. Sumayila naxa e xanin Amonikae xɔn.

¹¹ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxee nu na a fe ma, e naxa Netaniya xa di Sumayila xa kewali paaxi kolon.

¹² E naxa mixie malan alako e xa Netaniya xa di Sumayila gere. E naxa a li Gabayon xure xungbe yire.

¹³ Sumayila nu mixi naxee suxuxi Misipa, e to Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie to, e naxa seewa,

¹⁴ e naxa keli Sumayila xun ma, e bira Kareya

xa di Yoxanan fɔxɔ ra.

¹⁵ Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi solomasaxan naxa e gi Yoxanan ya ra, e siga Amonikae yire.

¹⁶ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxa Misipa jama donxɔɛ xanin Gabayon, Netaniya xa di Sumayila nu bara naxee suxu. Geresoe, ginɛɛ, nun mangɛ xa mixie nu na e ya ma. Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa.

¹⁷ E naxa jɛrɛ han Kimehami Betɛlɛɛmu sɛɛti ma. E nu na sigafe Misira boxi ma,

¹⁸ alako e xa e makuya Kalidikae ra. E nu bara gaaxu e ya ra, barima Netaniya xa di Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa, Babilɔn mangɛ nu bara naxan ti mangɛ ra.

42

Annabi Yereimi xa marasi

¹ Soori yareratie, Kareya xa di Yoxanan, Hosaya xa di Yesaniya, nun jama birin keli dimɛdie ma, sa dɔxɔ forie ra, e naxa siga

² Annabi Yereimi yire, e a fala a bɛ, «Yandi, i xa i Marigi Alatala maxandi muxu bɛ, yi jama donxɔɛ xa fe ra naxan luxi. Singe muxu nu wuya, kɔnɔ yakɔsi muxu bara xurun alo i a toxi ki naxɛ.

³ I Marigi Alatala, a xa kira masen muxu bɛ muxu jɛrɛma naxan ma.»

⁴ Annabi Yereimi naxa e yaabi, «N bara a mɛ. N wo Marigi Alatala maxandima wo bɛ alo wo a fala ki naxɛ. N nondi birin masenma nɛ wo bɛ Alatala wo yaabima naxan na.»

⁵ E naxa a fala a be, «Alatala bara findi muxu xa seede fanyi ra, naxan mu seriye kanama. Muxu birama i Marigi Alatala xa masenyi nan foxo ra a naxan falama muxu be.

⁶ Xa a findi fe joxunxi ra, xa a findi fe xoxoxe ra, muxu fama ne muxu Marigi Alatala xui rabatude muxu naxan fenxi i saabui ra. Fe birin sooneyama ne muxu be xa muxu bira muxu Marigi Alatala waxonfe foxo ra.»

⁷ Xi fu to dangi, Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi be.

⁸ Annabi Yeremi naxa Kareya xa di Yoxanan xili, soori yareratie, nun jama birin kelife dimedie ma, sa doxo forie ra.

⁹ A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, wo n xexi naxan foxo ra.

¹⁰ Xa wo lu yi boxi ma, n wo xun nakelima ne, n mu wo xun nakanama. Wo luma ne alo sansi n naxan sixi, naxan mu talama sonon, barima n naxan nabaxi wo ra, a bara findi nimise ra n be.

¹¹ Wo naxa gaaxu Babilon mange ya ra, naxan wo raserenxi. Wo naxa gaaxu a ya ra, barima won birin na a ra, n mu wo sama a sagoe. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² N kinikinima ne wo ma, a fan fa kinikinide wo ma. A fama ne wo ragbilende wo xa boxi ma.»

¹³ «Kono xa wo a fala, <Muxu tan mu luma be,> xa wo mu wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra,

¹⁴ xa wo a fala, <Ade, muxu sigama ne Misira, gere mu na dennaxe, gere feri fe xui mu mema dennaxe, kaame mu muxu suxuma dennaxe. Muxu xa sabati menni,>

15 awa na kui Isirayila Marigi Alatala bara a masen Yudaya bɔnsɔɛ dɔnxɔɛ bɛ, <Xa wo nate tongo sigafe ra Misira, xa wo sa sabati na bɔxi ma,

16 santidegema wo lima nɛ naa, wo gaaxuma naxan ya ra. Kaame wo suxuma, wo kontɔfilixi naxan na. Wo faxama nɛ Misira bɔxi ma.

17 Naxan birin nate tongoma sabatife ra Misira, e birin faxama nɛ santidegema, kaame, xa na mu a ra fure ɲaaxi ra. Mixi yo mu kisima, mixi yo mu ratangama na ɲaxankate ma n fama naxan dɔxɔde e ma.

18 Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Xa wo sigama Misira, n xɔnɔma nɛ wo ma alɔ n xɔnɔxi Darisalamukae ma ki naxe. Wo gbaloe nan sɔtɔma, wo xili findi konbi wɔyenyi ra, wo yaagi, wo mu yi bɔxi to sɔnɔn.>

19 Alatala bara a masen wo tan Yudayaka dɔnxɔɛɛ bɛ, <Wo naxa siga Misira de! Wo xa n ma masenyi fahaamu a fanyi ra.>>

20 «Wo to n xɛɛ wo Marigi Alatala maxandide, wo bara tantan. Wo bara a fala n bɛ, <Muxu Marigi Alatala maxandi muxu bɛ. Muxu Marigi Alatala naxan masenma muxu bɛ, i xa nu na fala muxu bɛ, muxu mu tondima na rabade.>

21 To n bara na masenyi ti wo bɛ, kɔnɔ wo mu wama wo tuli matife Alatala xui ra. A naxan masenxi n bɛ wo xa fe ra, wo mu wama na ramefe.

22 Wo xa a kolon a wo na sabati Misira bɔxi ma, wo faxama nɛ santidegema, kaame, xa na mu a ra fure ɲaaxi ra.>

43

Annabi Yeremi xaninfe Misira

¹ Annabi Yeremi to γε Marigi Alatala xa masenyi tide n̄ama be, alɔ Alatala a yamarixi ki naxε,

² Hosaya xa di Asaraya, Kareya xa di Yoxanan, nun yeε igboe gbεtεε, e naxa a fala Annabi Yeremi be, «I wule! Muxu Marigi Alatala mu i xεεxi a falafe ra wo naxa sabati Misira.

³ Neriya xa di Baruki tan na i tutunfe alako i xa muxu lu Kalidikae sagoe, e xa muxu faxa, xa na mu a ra e xa muxu xanin Babilɔn.»

⁴ Kareya xa di Yoxanan, sɔɔri yareratie, nun n̄ama, e naxa tondi Marigi xa yaamari ra lufe Yudaya bɔxi ma.

⁵ Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔrie yareratie naxa Yudaya n̄ama dɔnxɔε xanin Misira, naxee nu bara gbilen Yudaya kelife n̄amanε ma e nu yensenxi dennaxε.

⁶ E naxa xεmεε, ginεε, dimedie, mangε xa di ginεε, nun mixi birin xanin, sɔɔri mangε Nebusaradan naxee taxuxi Axikama xa di Gεdalaya ra, Safan xa mamadi. Annabi Yeremi nun Neriya xa di Baruki fan nu na e ya ma.

⁷ E to tondi e tuli matide Alatala ra, e naxa n̄ama birin xanin Misira bɔxi ma Tapanxεsi.

⁸ Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be Tapanxεsi,

⁹ «Γεmε xungbe ndee sa Misira mangε xa buntunyi tima dennaxε Tapanxεsi. I xa na raba Yudayakae ya xɔri,

¹⁰ i fa yi masenyi ti e be: <N tan Isirayila Marigi Alatala a niyama nε n ma konyi Babilɔn mangε

Nebukadansari xa a xa kibanyi ti be yi gema nɔxunxie fari,

¹¹ a fama Misira gereɗe tɛmɛi naxɛ. Na kui naxee lan e xa faxa, nee faxama nɛ. Naxee lan e xa suxu, nee suxuma nɛ. Naxee lan e xa soxo santidegema ra, nee soxoma nɛ.

¹² N tɛ sama nɛ Misira xa kuyee xa banxie. Nebukadansari e ganma nɛ, a kuyee xaninma nɛ. A nɔ Misira ra alɔ xuruse demadonyi noma a xa dugi ra ki naxɛ, a fa keli boɓesa kui.

¹³ A kuye batudee kanama nɛ Beti Semesi Misira boxi ma, a Misira kuyee xa banxie ganma nɛ tɛ ra.»

44

Misira xa xunnakane

¹ Masenyi naxan tixi Annabi Yeremi be Yuwifia xa fe ra, naxee bara sabati Misira boxi ma, Migidoli, Tapanxesi, Nofi, nun Patiroso taa kui:

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo bara a to n jaxankate naxan doxo Darisalamu nun Yudaya taa birin ma. To menni birin kanaxi, mixi yo mu na.

³ Na rakelixa e xa fe jaaxie nan ma, e n naxono naxan na, alɔ surayi bafe serexe ra kuyee be, a nun kuyee batufe, wo tan nun wo babae mu naxee kolon.

⁴ N bara n ma konyi namijonmɛe xɛɛ wo yire tɛmɛi birin a falafe ra wo naxa yi kewali raba n naxan xonxi.

⁵ Kono e mu na ramexi, e mu e tuli matixi na masenyi ra. E mu gbilenxi e xa fe jaaxi foxo ra, e mu baxi surayi ganfe e xa kuyee be.

⁶ N ma xɔnɛ bara yensen Yudaya taae nun Darisalamu xa kirae ma, dennaxe findixi gbaloe ra alo wo a toma ki naxe to.»

⁷ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na yi fe jaaxi rabafe wo yete ra? Wo na a niyafe xemee, ginɛe, dimɛdie, nun diyɔrɛ keren mu luma Yudaya boxi ma.

⁸ Wo na n naxɔnofe wo xa surayi serexe ra wo naxan bama kuyee be Misira boxi ma, wo wo gi dennaxe. Na kui wo fama ne yaagi sotoɔde si birin tagi naxee na dunija.

⁹ Wo bara neemu wo babae xa fe jaaxie ra, Yudaya mangɛe xa kewali kobie ra, e xa ginɛe xa fe jaaxie ra, wo xa fe jaaxie nun wo xa ginɛe xa fe jaaxie ra, e naxan nabaxi Yudaya boxi ma nun Darisalamu kirae xɔn?

¹⁰ Han to e mu e yete ragbilenxi n ma, e mu gaaxuxi n ya ra, e mu biraxi n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra n naxan fixi wo nun wo babae ma.»

¹¹ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n bara nate tongo fe jaaxi rabafe ra wo ra, n xa Yudaya birin soto.

¹² Yudayaka donxɔe naxee bara nate tongo sabatife ra Misira boxi ma, e birin faxama ne naa santidegema nun kaame ra, kelife dimɛdie ma, a sa doxo forie ra. Santidegema nun kaame a niyama ne e xili xa findi konbi woyenyi ra, e xa gbaloe nun yaagi soto.

¹³ N fe rabama ne mixie ra naxee sabatixi Misira boxi ma, alo n naxan nabaxi Darisalamu santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.

14 Mixi naxee e gixi Misira kelife Yudaya, keren mu kisima. E nu wama gbilenfe Yudaya boxi nan ma, kono e mu gbilenma sonon, fo mixi keren keren.»

15 Xeme birin naxee nu a kolon e xa ginse nu surayi bama serexe ra ala gbete be, nun gine naxee nu na na malanyi kui, nun nama naxan nu sabatixi Misira boxi ma Patiroso taa kui, e naxa Annabi Yereimi yaabi,

16 «Muxu mu wama muxu tuli matife yi masenyi ra i naxan masenxi Alatala xili ra.

17 Muxu wama birafe muxu xa masenyi nan foxo ra. Muxu wama surayi bafe serexe ra Koore Mange Gine nan be, muxu wama minse fan bafe serexe ra a tan nan be, alo muxu nun muxu babae, a nun muxu xa mangee nun kuntigie a rabaxi ki naxe Yudaya xa tae nun Darisalamu kui. Na waxati baloe nu na muxu yi ra a fanyi ra, muxu nu seewaxi, toore yo mu nu na.

18 Kono kabi muxu naxa ba surayi nun minse bafe serexe ra Koore Mange Gine be, se birin naxa jon muxu yi ra bafe gere nun kaame ra.»

19 Gine man naxa a fala, «Muxu to nu surayi nun minse bama serexe ra Koore Mange Gine be, muxu xa morie nu tinma muxu xa taami yailan Mange Gine misaali ra, muxu xa minse ba serexe ra a be.»

20 Annabi Yereimi naxa nama birin yaabi, xeme nun gine,

21 «Wo surayi naxan ganxi Yudaya tae kui nun Darisalamu, wo tan nun wo babae, wo xa mangee nun wo xa kuntigie, nun nama birin,

Alatala mu kolon soto xe na ma? Na fe mu luxi xe a boje kui?

²² Alatala mu nu noma tinde wo xa fe jaaxie nun wo xa fe xonxie ra wo nu luma naxan naba ra. Na kui wo xa boxi bara kana, a findi gbaloe yire ra. Wo bara yaagi soto, wo xa mixie bara faha alo wo a toma ki naxe to.

²³ Na birin nabaxi ne barima wo bara surayi gan serexe ra, na findi yunubi ra Alatala mabiri. Wo mu tin Alatala xui suxude, wo mu tin jerede a xa seriyε, a xa yaamari, nun a xa marasi foxo ra. To loxoε wo yi toore sotoxi na nan ma.»

²⁴ Annabi Yereimi man naxa a fala pama nun ginεe be, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee faxi Misira boxi ma.

²⁵ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan nun wo xa ginεe bara nate tongo wo xa wo yete waxonfe raba. Wo bara a fala, <Muxu wama muxu xa laayidi rakamalife, muxu xa surayi nun minse ba serexe ra Koore Mange Gine be.> Awa, yakosi wo fama na birin nabade alo wo a fala ki naxe.

²⁶ Na kui, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee sabatixi Misira boxi ma. <N bara n kali n xili binye ra, n tan Alatala, Yudayaka yo naxan sabatixi Misira, a mu n xili falama sonon, a mu a falama Alatala njje.

²⁷ N joxo sama ne e xon ma alako e xa jaxankata, e naxa heeri yo soto. Xeme Yudayaka naxee birin na Misira, e fama ne faxade gere nun kaame ra.

²⁸ Keren keren naxee mu faxama naa, nee kelima ne Misira gbilenfe ra Yudaya. Konon naxee

birin kelixi Yudaya alako e xa sabati Misira bɔxi ma, e fama nɛ a kolonde masenyi naxan kamalima, n gbe, xa na mu a ra e gbe.»

²⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Tɔnxuma nan ya alako wo xa a kolon n wo naxankatama nɛ, n ma masenyi birin kamalima nɛ.

³⁰ Alatala xa masenyi nan ya: N Misira mangɛ Hofora luma nɛ a yaxuie sagoe, naxee wama a faxafe. N a rabama nɛ alo n Yudaya mangɛ Sedekiya luxi Babilɔn mangɛ Nebukadansari sago ki naxɛ, naxan bara wa a faxafe.»

45

Annabi Yeremi xa masenyi Baruki bɛ

¹ Yudaya mangɛ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya nɛ naani nde, Neriya xa di Baruki to Annabi xa masenyi sɛbɛ kitaabui kui, Annabi Yeremi naxa a fala Baruki bɛ,

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya i tan Baruki bɛ,

³ I bara a fala, <Tɔɔrɛ na n bɛ, barima Alatala bara fe xɔrɔxɔɛ dɔxɔ n xun ma. N bara tagan a mayandide, malabui yo mu na n bɛ.»>

⁴ «Alatala naxa a masen n bɛ n xa yi wɔyenyi fala i bɛ, <I bara a to, n naxan birin yailanxi, n na birin kanama nɛ. N naxan birin sixi, n na birin talama nɛ. N na birin nabama nɛ yi bɔxi ra.

⁵ Awa, i tan i wama munse xɔn? I naxa fe tofanyi fen, barima n fama nɛ dunipa birin naxankatade. N naxan nabama i bɛ, na nan ya: I sigama dɛdɛ, n i luma nɛ simaya kui. Alatala xa masenyi nan na ki.»>

46

Masenyi Misira be

¹ Alatala xa masenyi nan ya sie xa fe ra:

² «Masenyi nan ya Misira xa fe ra.

Masenyi nan ya Misira mange Neko xa soorie xa fe ra,

naxee nu na Efirati xure seeti ma Karakemisi,
Babilon mange Nebukadansari e bonbo temui naxe,

Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa mangeya ne naani nde.»

³ «Wo soori makantase lanmadie nun a xungbee tongo.

Wo xa wo maso gere xili ma.

⁴ Wo xa soe doxo see yailan.

Soe ragimae, wo xa te soe fari.

Xunyi makantase xa lu wo yi ra,

wo xa tanbee suxu wo yi ra,

wo xa sanyi makantase sa wo sanyie ma.»

⁵ «Munse dangife?

E na serenfe gaaxui ra, e na gbilenfe xanbi.

E xa senbemaie bara bira, e na gbilenfe e gi ra gaaxui kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Senbemaie mu kisima, suusa mixie mu e ratangama.

E birin birama ne koola ma Efirati xure de ra.»

⁷ Nde tema alo Nili xure, naxan ye banbaran xe?

⁸ Misira nan tefe alo Nili xure naxan ye banbaran xe.

A bara a fala,
 «N tema ne duniya birin ma,
 n xa taa birin kana, n xa pamae sonto.

⁹ Soe ragimae, wo te!

Soori ragisee, wo xa gere ti senbe ra!
 Etiyopikae nun Putikae gbangbalanyie,
 wo xa mini wo xa soori makantasee ra!
 Lidikae, wo xa mini xalie ra!

¹⁰ Mange Alatala xa gbejoxoxe loxoxe nan ya.

Marigi a gbejoxoma ne a yaxuie ma santidεgema
 ra.

E wuli raminima ne,
 a findi serexe ra Mange Alatala be pamanε ma
 naxan na koola ma Efirati mabiri.

¹¹ Misiraka dimedie, wo xa te Galadi mabiri seri
 fende,

kono na mu noma wo rayalande.

¹² Duniya birin bara wo xa yaagi to,

e bara wo xui me,

barima wo xa soorie na e ya isofe e bore ra,

e birin bara bira.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki

Babilon mange Nebukadansari xa gere Misira
 xili ma.»

¹⁴ «Wo xa na masenyi ti Misira boxi ma.

Migidoli xa na me, Nofi nun Tapanxesi xa na me.

Wo xa a fala, «Wo keli, wo xa geresose rafala,

barima santidεgema kanyie bara wo rabilin!»

¹⁵ Munfe ra wo xa soorie mu noma e yaxuie ra?

E mu noma barima Alatala nan e rabirafe.

¹⁶ Soori wuyaxie bara bira.

E bara gbilen a fala ra,

«Won xa gbilen won xonyi,

won ma mixie na dennaxe,
alako won xa won makuya gere jaaxi ra.»

17 Menni e fama ne a falade,
«Misira mange senbe mu na,
a woyenma ne tun, konɔ a mu fata gere sode.»»

18 «Mange Alatala xa masenyi nan ya,
N jije.
Naxan senbe gbo alo Taboro geya,
naxan senbe gbo alo Karemele geya baa sesti ma,
a na fafe.

19 Misirakae, wo xa kote yailan sigafe ra konyiya
kui.

Nofi findima ne gbaloe yire ra,
a ganma ne, a xa mixi yo mu kisima.

20 Misira maniya ninge tofanyi ra,
konɔ tugitugi jaaxi na fafe kelife koola ma a xili
ma.

21 Misira xa soori xone,
naxee gere soma kobiri xa fe ra,
e fan gbilenma ne Misira foxo ra e siga e gi ra.
Na gbaloe gbo e be,
e mu noma na naxankate ra.

22 Misira a gima ne alo boximase a yaxuie ya ra,
naxee fama senbe ra,
alo beera kanyi naxee fama wondi segede.

23 Alatala xa masenyi nan ya:
E fama ne na wondi segede, hali a senbe gbo.
E noma ne na ra barima e wuya alo tugumie.

24 Misira bara yaagi,
e bara lu pamane sagoe naxan na koola ma.»

25 Isirayila Mange Alatala bara a masen,

«N fama ne Amon Tebeseka jaxankatade.
 N fama ne Misira mange,
 a xa alae nun a xa kuntigie halakide.
 N mixi birin tɔɔɔma ne naxee xaxili tixi Misira
 mange ra.

²⁶ N nee luma ne e yaxuie sagoe,
 naxee wama e faxafe,
 alo Babilon mange Nebukadansari nun a xa
 mixie.
 Na dangi xanbi, mixi man sabatima ne Misira
 boxi ma.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁷ «I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu.
 Isirayila, i naxa seren,
 barima n i rakisima ne jamanε makuye ma.
 N i bɔnsɔε raminima ne e xa konyiya kui.
 Yaxuba bɔnsɔε gbilenma ne,
 e fa lu bɔɔesa kui e yaxuie xanbi.

²⁸ Alatala xa masenyi nan ya:
 I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu,
 barima n si birin sɔntɔma ne n wo rayensen ye
 dennaxe.
 Kɔnɔ n mu i tan sɔntɔma.
 N i jaxankatama a seriyε ki nan gbansan ma,
 barima n mu nɔma nɔndi kiiti lude na.»

47

Masenyi Filisitakae be

¹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be
 Filisitakae xa fe ra beenu Misira mange xa Gasa
 gere.

² «Alatala xa masenyi nan ya:
 Mixi fama ne kelifε kɔɔla ma

naxee luxi alo ye xungbe xure kui,
 naxan banbaranma, a fa taae kana.
 Taakae birin e wa xui raminiima ne.
³ Soe nun soori ragisee xui na taa li,
 babae mu e xa die malima,
 senbemaee mu senbetaree malima.
⁴ Filisitakae gbaloe loxoee bara a li.
 Tire nun Sidon mu Filisitakae xa mali sotoma
 sonon,
 barima Alatala bara e sonto a nun Kafatorokae.
⁵ Gasa bara kana, Asikalon bara a sabari.»

«Mixi naxee luxi filii ma,
 wo wo yete maxabama sunnunyi kui han mun
 temui?
⁶ Wo a falama, «Alatala xa santidegeema walima
 han mun temui?
 A raso a tee kui, i boje magoro!»
⁷ N xa a fala wo be, a santidegeema malabuma di?
 Alatala nan a yamarixi,
 a xa siga han Asikalon baa de ra.
 A xa wali nan na ki.»

48

Masenyi Mowabakae be

¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «Naxankate na Nebo be, na taa bara kana.
 Yaagi na Kiriyatayimi be, na taa bara suxu,
 a xa yire makantaxi bara findi gbaloe magaaxuxi
 ra.
² Matoxoe mu na Mowaba be sonon.
 Xesibonkae luma sunnunyi nan kui.
 Ndee naxe, «Won xa a rapon dunija mixie tagi.»
 Wo tan xaxilitaree, wo fan ma fe jonma ne,

santidegema na wo ƒoxo ra.

³ Xoronayimi gbelegbelema ne,
a birin bara bira, a birin bara kana.

⁴ Mowaba bara kana, a xa die e wa xui raminima.

⁵ E tema ne Luxiti geya fari wa ra.

Wa xui mema ne Xoronayimi kira xon gbaloe xa
fe ra.

⁶ Wo wo gi, wo xa wo nii ratanga,
wo xa wo noxon wula i.

⁷ Wo tan naxee wo xaxili tixi wo xa naafuli ra,
wo fan suxuma ne.

Kemosi soma ne konyiya kui,
a nun a xa serexedubee nun a xa kuntigie.

⁸ Taa yo taa fama ne kanade, keren mu kisima.

E xa daaxae fan kanama ne Alatala xa yaamari
saabui ra.

⁹ Mowaba xa a gi alo xoni naxan jere ma koore
ma.

A xa taae fama ne kanade, mixi yo mu luma naa.

¹⁰ Danke na mixi be naxan mu Alatala xa wali
rabama.

Danke na mixi be naxan mu a xa santidegema
rawalima.»

¹¹ «Kabi a dimedi temui, Mowaba bara lu bojesa
kui,

mixi yo mu a tooro,
mixi yo mu a rasoxi konyiya kui.

Kabi temui xonnakuye a naxa lu a yete ra.

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

Kono loxoe na fafe, mixie a tooroma ne, e a xun
nakana.

¹³ Mowaba yaagima ne Kemosi xon ma,
alo Isirayila yaagixi Beteli xon ma ki naxe.
Singe Isirayila xaxili nu tixi Beteli ra.

14 Wo nɔma a falade di,
 <Gbangbalanyi nan muxu ra,
 sɔɔri gali na muxu yi ra?>

15 Mowaba bara kana, a xa taae na ganfe,
 a xa segetalae bara faxa.

Mange xa masenyi nan na ki,
 naxan findixi Mange Alatala ra.»

16 «Mowaba xa gbaloe na fafe,
 a gbe mu luxi a xa tɔɔɔ a jaaxi ra.

17 Mowaba dɔxɔbooree, wo yo a ma.
 Wo tan naxee a kolon, wo xa maxɔrinyi ti,
 <Munse a niyaxi Mowaba xa mangeya magaax-
 uxi xa kana?>

18 Dibon, wo wo magoro, wo xa lu bɔxi ma,
 barima naxan Mowaba kana,
 a fama ne wo xa yire makantaxie fan fɔxɔ ra.

19 Arowerikae, wo mame ti kira de ra,
 wo xa gi mixi maxɔrin, <Munse niyaxi?>

20 Mowaba bara yaagi a jaaxi ra.

Wo xa gbelegbele,
 wo xa a fala Arinon xure de ra,
 a Mowaba bara kana.»

21 «Kiiti bara pamane li naxan na Xolon, Yaseri,
 Mefaati,

22 Dibon, Nebo, Beti Dibilatayima,

23 Kiriyaṡayimi, Beti Gamulu, Beti Meyoni,

24 Keriyoti, Bosara, nun Mowaba taa birin,
 naxee makɔre, naxee makuya.

25 Mowaba senbe bara kana, Mowaba bara bira.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

26 «Mowaba bara a yete igbo Alatala ma.

Na nan na ki fo a xa bira
alo mixi siisixi naxan na boxunfe.
A xa lu na yaagi kui.

27 Wo mu yoxi xe Isirayila ma?

Wo bara a to muxe ti ra?

Munfe ra wo yoma a ma?

28 Mowabakae, wo xa wo gi,

kelifa wo xa taae kui sigafe ra geyae fari.

Wo xa lu alo ganbe naxan a tee sama geme
longori ra.

29 Muxu bara Mowaba xa yete igboja kolon.

A boje gbo, a laxi a yete ra,

a mu wama marasi xon, a sondonyi mu fan.

30 Alatala xa masenyi nan na ki.»

«N a xa yete igboja kolon,

konon a mu findima a ra.

A xa woyen xungbe mu kamalima.

31 Na nan a ra Mowaba mu rafanxi n ma.

N mu noma woyen fanyi falade a xa fe ra,

n ma woyenyi xoxoxo Kire Xaresetikae xa fe ra.

32 N bara kinikini sansi bilie ma naxee na Sibima,
sigafe Yaaseri ma.

Wo xa sansie bara Yaaseri baa li, e bara dangi na
ra,

konon mixi ndee bara na birin kana.

Wo mu na weni bogi toma sonon.

33 Nelexinyi nun seewe mu luma wo xa daaxae
sonon.

Seewe bara non Mowaba boxi ma.

Weni mu yailanma nelexinyi ra sonon.

Gere sonxoe gbansan nan luma naa.

34 Xesibon xa sonxoe Eleyale lima ne,

Yahasikae na mε.

Kelife Sowari ma, sa dɔxɔ Xoronayimi ra han
Egelati Selisiya, e birin
na wa xui mεma nε, barima Nimirin xa xuree
bara xɔri.

35 Alatala xa masenyi nan ya:

N wama Mowaba rapɔnfe nε
a nun mixi naxan birin tema kuyee batude yire
itexie fari.

36 N bɔpε tɔɔrɔma nε Mowaba bε,
n bɔpε tɔɔrɔ Kiriya Xaresetikae bε,
barima e harige bara kana.

37 E bara e xunyi bi, e bara e dε xabe maxaba,
e bara e fate yati maxaba,
e bara sunnun donma ragoro e ma sunnunyi kui.

38 Mowaba banxi birin bara findi ɲon yire ra,
barima n bara e kana alɔ feɲε fori.
Alatala xa masenyi nan na ki.

39 Wo xa wo xui ite, Mowaba bara gaaxu,
e bara lu yaagi kui, e dɔxɔboore birin bara yo e
ma.»

40 Alatala bara a masen,
«A ɲerema nε koore ma alɔ sege, a fa goro
Mowaba xun ma.

41 Keriyoti bara suxu,
a xa yire makantaxie bara kana.
Mowaba senbεmae bɔpεe bara lu
alɔ gine naxan na di barife.

42 Mowaba kanama nε, a mu findima si ra sɔnɔn,
barima a bara a yete igbo Alatala ma.

43 Gaaxui luma nε Mowaba bε,
a bira yili kui, a suxu gantanyi ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

44 «Naxan a gima gaaxui ra, a birama ne yili kui.
Naxan nate yili ra, a suxuma ne gantanyi ra,
barima Mowaba naxankata waxati bara a li.

45 Gi mixie tima ne Xesibon fari, barima e senbe
bara non.

Te bara so Xesibon, a Mowabaka mixi naaxie xun
nakanama ne.

46 Gbaloe na Mowaba be.

Kemosikae bara loe,
e xa die bara siga konyiya kui.

47 Konon n Mowabakae ragbilenma ne waxati
ranonyi.

N bara na nate tongo Mowaba xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

49

Masenyi Amonikae, Edonkae,

Damasikae, Kedarikae, nun Elamakae be

¹ Alatala bara a masen Amonikae xa fe ra:
«Di mu na Isirayilakae be?

Ke tongomae mu na e be?

Munfe ra Amoni mange Gadi boxi sotoxi,
a xa mixie fa lu na taa kui?»

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Loxoe fama a lide,

n fama ne Raaba gerede Amoni boxi ma.

A findima gbaloe yire nan na,

taa naxee na a rabilinyi e birin gan.

Na waxati Isirayila man boxi masotoma ne
naxan nu bara ba a yi ra.

³ Xesibon, wo xa wa Ayi be naxan bara kana.

Raabakae, wo xa wa, wo xa sunnun donma
ragoro wo ma,

ᵐᵒᵏ fe bara a li.

Wo xa wo gi tete fari,

barima wo xa mange bara xanin konyiya kui, a
nun serexedubee nun kuntigie.

⁴ Munfe ra wo xaxili tixi wo xa laakoe wali ra?
Munfe ra wo laxi wo yete xa naafuli ra, matandi-
lae?

Wo a falama, <Nde noma won na?>

Koᵓᵓ wo senbe fama ne kanade.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

N fama ne wo magaaxude

a nun wo rabilinyi.

Wo birin xaninma ne, mixi keren mu kisima.

⁶ Na dangi xanbi, n man Amonikae xun nakelima
ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ Masenyi nan ya Edonkae be:

Mange Alatala bara a masen,

«Loᵓᵓni mu na Teman soᵓᵓᵓ?

Marasi bara ᵐᵒᵏ a xa die ya ma?

Fahaamui bara kana?

⁸ Wo wo gi, wo xa wo kobe raso.

Dedankae, wo xa wo noᵓᵓun geyae fari,

barima n fama ne Esayu xa gbaloe ra.

A naxankata waxati bara a li.

⁹ Naxee fama wo xa bogise bade, e mu sese luma
naa.

Naxee fama wo mupade,

e se birin kanama ne alo e wama a xoᵓᵓ ma ki
naxe.

¹⁰ N fama ne se birin bade Esayu yi ra.

A mu nõma a nõxunde, barima n na yire birin kolon.

A bõnsõε, a ngaxakerenyie, nun a dõxõbooree, e birin xun nakanama nε, e birin lõε.

11 Wo xa kiridie lu na, n tan nan fama e balode. Wo xa kaape ginεε xa e xaxili ti n tan nan na.

12 Alatala bara a masen:

Hali naxan mu fe jaaxi rabaxi, a fama nε tõõrõde.

Wo tan naxee fe jaaxi rabaxi, a mu lanma xε wo fan xa tõõrõ?

Wo tõõrõma nε.»

13 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali n yεte ra,

Bosara kanama nε, a yaagi sõtõ.

Bosara nun a rabilinyi danke nan sõtõma, naa fa findi gbaloe yire ra.»

14 Alatala bara xibaaru fi n ma,

a bara xεεraε xεε si birin ma:

«Wo xa fa, wo xa wo malan, wo xa gere ti.»

15 A naxε Edonkaε bε, «N bara wo xurun sie ya ma,

wo bara yaagi sõtõ adamadie tagi.

16 Wo xa yεte igbona, wo xa bõjete bara wo yanfa.

Wo tan naxee sabatixi geyae fari,

wo tan naxee xa banxie na yire itexi alõ sεge tεε, n wo rabirama nε.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

17 «Edon findima nε gbaloe yire ra.

Dangi mixie de ixarama ne,
e kaaba na jaxankate tofe ra.

¹⁸ Alatala bara a masen wo be,

wo xun nakanama ne

alo Sodoma nun Gomora xun nakanaxi ki naxe.

Mixi yo mu luma naa sonon.

¹⁹ N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure
fe ma,

a siga sube fende yire gbete.

N Edon kerima ne a xonyi, n fa mangε sugandixi
ti naa.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

²⁰ Na kui wo xa a rame

a Alatala nate naxan tongoxi Edon nun Te-
mankae xili ma.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

²¹ Dunija birin fama ne e xa bire kolonde,

na xibaarui rayensen ye han Xulunyumi baa
yire.

²² Na loxoe e yaxuie maniyama sege nan na

naxan jere ma koore ma e matofe ra,

e fa dusu Bosara xun na.

Na loxoe Edon senbemaε luma ne

alo gine naxee na di barife.»

²³ Masenyi, naxan masenxi Damasi be, na nan
ya:

«Xamata nun Arapadi bara yaagi,

barima e bara xibaaru jaaxi me.

E boje bara ramaxa alo moronyi naxan na baa
ma,

naxan mu noma a raxarade.

²⁴ Damasi senbe bara jon, a wama a gife gaaxui
kui.

Kontɔfili nun tɔɔre bara a suxu alo gine naxan
na di barife.

25 Na taa tofanyi n nu jɛlɛxinxi naxan na,
na bara findi taa rabɛninxi ra?

26 Na lɔxɔɛ, naa fonikee birama nɛ taa kui,
naa sɔɔrie fan dundu.

Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

27 N tɛ sama nɛ Damasi tɛtɛ ma,
Ben Hadada xa yire makantaxi gan.»

28 Masenyi nan ya Kedari nun Xasori xa mangɛya
xa fe ra,

Babilɔn mangɛ Nebukadansari naxan gerexi:

Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa Kedari gere.

Wo xa jamanɛ kana naxan na fuge ra.

29 Wo xa e xa kiri banxie, e xa xurusee,
e xa kote birin, nun e xa jɔxɔmɛɛ suxu.

Wo xa a fala e bɛ,

«Fe xɔrɔxɔɛ na wo life yire birin.»

30 Alatala xa masenyi nan ya:

Xasorikae, wo xa wo gi,

wo xa yili ge wo wo nɔxunma dennaxe,

barima Babilɔn mangɛ Nebukadansari bara natɛ

tongo wo xa fe ra,

a bara a janige a xa wo gere.»

31 Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa si nde gere naxan bɔjɛ saxi.

A xa naadɛ mu balanxi, a yiree mu makantaxi.

A na a kerenyi nan ma.

32 Wo fama nɛ e xa jɔxɔmɛɛ nun e xa xuruse
wuyaxie sɔtɔde.

Yi mixi naxee e de xabe seeti bima,
 n e ralɔema ne foye kui, e xa tɔɔɔ yire birin.
 33 Xasori findima ne wulai bare yire ra, gbaloe
 na dennaxe.
 Mixi yo mu sabatima menni sɔnɔn.»

34 Alatala nan yi masenyi tixi Annabi Yeremi be
 Elama xa fe ra

Yudaya mange Sedekiya xa mangeya folɛ temui:

35 Mange Alatala bara a masen,
 «N Elama xa xali kanama ne, naxan findixi a
 senbe ra.

36 N gere tima ne a be yire birin,
 n xa a ralɔe foye kui.

Na gere dangi xanbi, si birin fama ne gi mixi nde
 sɔtode kelife Edon.

37 N fama ne Elamakae raserende e yaxuie ya ra
 naxee wama e faxafe.

N e naxankatama ne n ma xɔne kui,
 n ma santidɛgema fa e birin sɔntode.
 Alatala xa masenyi nan na ki.

38 N ma kibanyi luma ne Elama,
 n e xa mange nun e xa kuntigie faxa.
 Alatala xa masenyi nan na ki.

39 Kɔnɔ waxati dɔnxɔe ra,
 n man Edonkae ragbilenma ne kelife konyiya
 kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

50

Masenyi Babilɔn be

1 Alatala xa masenyi a naxan fixi Annabi Yeremi
 ma Babilɔnkae xa fe ra,

naxee na Kalidi bōxi ma.

² «Wo xa a fala si birin bε, wo xa e rakolon a ra, wo xa tōnxuma ti na xa fe ra, wo naxa a nōxun. Wo xa a fala, <Babilōn bara suxu, a xa ala kuye Beli nun Merodaki bara yaagi, e bara gaaxu,

³ barima si nde kelife kōōla ma, na tefe e xili ma. Si nan a ra naxan findixi gbaloe raba ra, mixi yo, sube yo, sese mu luxi sōnōn, e birin bara e gi.>»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati Isirayilakae nun Yudayakae gbilenma nε.

E fama nε wa ra, e e Marigi Alatala fen.

⁵ E maxōrinyi tima nε Siyon xa fe ra, e e xunti naa ra.

<Won xεε, won xa saate xiri won nun Alatala tagi, saate naxan mu nεemuma won na sōnōn.>

⁶ N ma pama nu luxi nε alō xuruse lōexie.

E kantamae bara e ralōε geyae fari.

E nu te, e nu goro, e mu a kolon e na dεdε.

⁷ Naxee na e to, e e tōōrō.

E yaxuie bara a fala, <Muxu fōxi mu a ra.

E yi sōtōxi nε barima e bara yunubi raba Alatala ra,

naxan nu bara tinxinyi masen e bε,

e babae xaxili nu tixi naxan na.>»

Alatala xa masenyi Isirayilakae bε

⁸ «Wo wo gi, wo xa mini Babilōn, wo mini Kalidi bōxi ra.

Wo xa lu alō sikōtε naxan tixi xurusee ya ra.

⁹ N tan yati sie rakelima nε Babilōn xili ma, kelife kōōla ma.

E fama ne gere xɔrɔxɔe tide e be.
E xa tanbee senbe gbo, e xa gere sooneyama ne.

¹⁰ Kalidi boxi fama ne kanade,
e yaxuie fa e waxonse tongode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

¹¹ «Iyo, wo xa seewa, wo xa jɛlexin,
wo tan naxee bara n ke xun nakana.
Iyo, wo xa tungan alo ningee,
wo xa wo xui ramini alo soee.

¹² Wo nga bara yaagi,
naxan wo barixi a bara lu yaagi kui.

A bara findi si donxɔe ra,
a xa boxi bara findi gbengberenyi ra, yire
maxaraxi ra.

¹³ Alatala bara xɔnɔ a ma,
a xa boxi mu rasabatima sɔnon.
A bara findi gbaloe yire ra.

Mixi naxan ne dangima naa,
na kanyi de ixarama ne,
e kaaba na gbaloe ma.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

¹⁴ «Wo xa ti Babilon ya ra gere ki ma.

Xali kanyie, wo xa tanbee woli e ma.

Wo xa gere ti senbe ra,
barima a bara yunubi raba Alatala ra.

¹⁵ Wo xa sɔnxɔe rate a ma.

A wama a yete nan fife wo ma, a xa banxie bara
kana,

a xa tete bara bira Alatala gberɔxɔe saabui ra.

Wo fan xa wo gberɔxɔ.

Wo xa a raba a ra alo a a rabaxi wo ra ki naxe.

¹⁶ Wo xa xee sae nun xee xabamae faxa Babilon.
Santidegema xa a niya e birin xa e gi e xɔnyi ma.

17 Isirayila luxi ne alo xuruse loxi,
 yete bara naxee keru.
 Asiri mange nan singe a tooro,
 Babilon mange fan fa a halaki a donxoe ra.»

18 Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala a masenxi,
 «N Babilon mange nun a xa pama paxankatama
 ne
 alo n a rabaxi Asiriya mange ra ki naxe.

19 N Isirayila ragbilenma ne a xonyi,
 a xa goore man xa lu Karemele nun Basan,
 a xa wasa fe fanyi ra Efirami nun Galadi geyae
 fari.

20 Alatala xa masenyi nan ya:
 Na waxati n dijema ne Isirayila xa yunubie ma,
 n dije Yudaya xa yunubie fan ma,
 barima n bara mixi donxoe xa yunubie xafari.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

21 «Wo te Meratayimi boxi ma Pekodikae xili ma.
 Wo xa e raton, wo xa n ma yaamari birin
 nakamali.

22 Gere sonxoe na e xa boxi ma, gbaloe na a ra.

23 Babilon senbema bara kana,
 naxan nu luxi alo derema dunja birin kui.
 Yakosi a bara findi gbaloe yire ra.

24 N bara Babilon suxu gantanyi ra a mu naxan
 toxi.
 N bara i to, n bara i masoto barima Ala matandi
 nan nu i ra.

25 Alatala nan gere soxi Babilon a xa xone kui.
 Mange Alatala na walife Kalidi boxi ma.

26 Dunja birin xa fa Babilon,
 wo xa e xa banxie rabi e sansi bogie ragatama
 dennaxe.

Na birin xa raton, sese naxa lu.

²⁷ Wo xa e xa tuurae birin kon naxaba xuruse
kon naxabama dennaxe.

Naxankate na e be, e xa kiiti waxati bara a li.

²⁸ Mixi naxee kelixi Babilon konyiya kui,
e na masenyi tife Siyon,

«Muxu Marigi Alatala bara a gberoxo,
a bara a xa horomolingira gberoxo.»

²⁹ Xali kanyie xa fa Babilon xili ma,
naxee fata tanbe wolide.

Wo xa Babilon nabilin, mixi yo naxa mini.

Wo xa a xa kewali sare ragbilen a ma,
wo xa a raba a ra alo a rabaxi mixi gbete ra ki
naxe.

A bara a yete igbo Alatala ma, Isirayila
seniyentoe.

³⁰ Na nan a ra a xa fonikee fama birade taa kui,
a xa soorie dundu na temui.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

³¹ «I tan yete igboe,
n xa i paxankata.

I xa kiiti loxoe bara a li.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

³² «Na yete igboe birama ne, mixi yo mu a
rakelima.

N a xa taee ganma ne, n a rabilinyi birin kana.

³³ Mange Alatala bara a masen,

Isirayilakae nun Yudayakae na paxankate kui.

Mixi naxee e rasoxi konyiya kui e tondima ne e
rabeinde.

³⁴ Konoe e xunsarama senbe gbo, a xili Mange
Alatala.

A e xun mafalama ne alako e xa boɓesa soto,
Babilonkae xun xa rakana.

³⁵ Santidegema xa Kalidikae faxa,
a xa Babilonkae, e xa kuntigie, nun e xa
karamoxɔe sɔntɔ.

³⁶ Santidegema xa e xa namijonme wule falee
fafa.

Xaxilitaree nan e ra.
Santidegema xa e xa soorie fafa.
E xa lu gaaxui kui.

³⁷ Santidegema xa e xa soee fafa,
a xa e xa soori ragisee kana.
Santidegema xa e xa soori saraxie fafa.
E xa lu alo ginɛe.

Santidegema xa e xa naafuli kana, e xa xanin.

³⁸ E xa xuree xa xori.
Kuye boxi na a ra.

Kuyee nan mixi madaxuma.

³⁹ Na nan a ra wulai subee luma naa,
wulai baree, baratɛe, nun xoni jaaxie.
Mixi yo mu sabatima naa sɔnɔn.

⁴⁰ A luma ne alo Sodoma nun Gomora Ala naxan
kana.

Mixi mu toma naa, adamadi yo mu sabatima naa.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴¹ «Nama na fafe kelifɛ koɔla ma.
Si senbema na a ra, naxan xa mangɛe na duniya
yire birin.

⁴² Xali nun tanɛe na e yi ra.
E jaaxu, e mu kinikini kolon.
E xui gbo alo moɔɔnyi xui.
E jereɛma soe nan fari, e fata gere ra.
E na fafe Babilon nan foxo ra.

⁴³ Babilon mange to na me,
a senbe naxa kana, a boje naxa gaaxu,
alo gine naxan na di barife.

⁴⁴ N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure
fe ma,
a siga sube fende yire gbete.
N Babilon kerima ne a xonyi, n fa mange
sugandixi ti a xun.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

Nde noma n natondide?

⁴⁵ Na kui wo xa wo tuli mati Alatala xa nate ra,
a naxan tongoxi Babilon xili ma,
a naxan janigexi Kalidi xa boxi xa fe ra.
A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

⁴⁶ Dunija na a kolon a Babilon bara suxu,
e serenma ne, e fa lu gaaxui kui.»

51

Babilon raponyi Alatala xa masenyi

¹ Alatala bara a masen,
«N turunnaade xema ne Babilon xili ma,
² turunnaade naxan findixi a yaxuie ra.

E fama ne a rayensende foye kui,
e a harige birin ba a yi ra,
e ti a kanke a yire birin.

³ Xali woli xa a kanke makantase tongo.
A naxa kinikini Babilon segetalae ma, a xa e
sonto.

⁴ Kalidika faxaxie toma ne e xa boxi ma yire
birin,
e rabiraxi kirae ma, e soxoxi a jaaxi ra.»

5 «Mange Alatala mu Isirayila nun Yudaya
 raboloma,
 hali e xa yunubie to bara gbo e ma e xonyi
 Isirayila seniyentɔe ya xori.

6 Wo xa keli Babilɔn bɔxi ma.
 Kankan xa a yete rakisi,
 barima Alatala fama ne a gbe jɔxɔde,
 a e sare ragbilen e ma.

7 Singe, Alatala nan nu findixi saabui ra Babilɔn
 be,
 dunija birin xa jaxankata,
 e xa madaxu alo siisilae.

8 Kɔnɔ yakɔsi a gbe mu luxi a xa bira, a xun xa
 rakana.

Wo xa a kunfa ba,
 wo xa kata seri sɔtɔde a be alako a xa yalan.»
Isirayilakae xa masenyi

9 «Won bara kata Babilɔn rayalande,
 kɔnɔ a mu sɔneyaxi.

Won xa a lu naa, won xa siga won xonyi,
 barima a xa yunubie bara gbo ye.

10 Alatala bara won nakisi tinxinyi ra.

Won xa won Marigi Alatala xa kaabanakoe
 dentegɛ Siyon.

11 Tanbee yailan, xali sase rafe.

Alatala bara a niya Mede mange bɔje xa te,
 a xa Babilɔn jaxankata a Marigi be.

Alatala gbejɔxɔe nan na ki a xa hɔrɔmɔbanxi xa
 fe ra.

12 Wo xa tɔnxuma rate Babilɔn xa tete xili ma,
 wo xa sɔorie xa wuya, e xa e yete yailan gere xili
 ma.

Alatala fama ne a sago rabade,

a a xa nate rakamali Babilonkae xili ma.»

Namijnɔnme xa masenyi

¹³ Wo tan Babilonka naafuli kanyi naxee sabatixi
xure de ra,

wo non waxati bara a li.

¹⁴ Mange Alatala bara a kali a yete xili ra,

«N fama ne soorie ra wo xili ma,

e wuya alo tugumi gali, e fa sonxoe belebele
rate.»

¹⁵ Alatala dunija daaxi a senbe nan na,

a xare sa a xa lonni ra,

a koore itala a xa fe kolonyi ra.

¹⁶ A na galanyi rabula, tune ye kelima ne koore
ma,

nuxui te boxi xun ma.

A seyamakonyi raminima tune,

a foye ramini a kelide.

¹⁷ Adamadi findixi xaxilitare nan na naxan mu
fahaamui soto,

xema xabui yaagi soto ma ne a xa kuyee saabui
ra,

naxee findixi kuye wule jengitaree ra.

¹⁸ Se fufafu nan na e ra, lonnila yoma naxan ma.

E fama ne jonde e xa kiiti waxati.

¹⁹ Annabi Yaxuba Marigi tan mu na ki xe,

barima Daali mange na a ra naxan xili Alatala
Senbema,

naxan a xa pama daa a yete be.

Alatala xa masenyi Isirayila be

²⁰ «I tan findixi n ma geresose nan na,

n sie rayensenma naxan na,

n mangeya xun nakanama naxan saabui ra,

²¹ n soe nun a ragima xa fe danma naxan na,

n soori ragise kanama naxan saabui ra,
 22 n xeme nun gine sontoma naxan na,
 n segetala nun ginedimedi faxama naxan saabui
 ra,

23 n xurusee nun a demadonyie rayensenma
 naxan na,
 n xe sae nun e xa ninge rayensenma naxan
 saabui ra,
 n mangε nun kuntigie rayensenma naxan na.

24 N sare ragbilenma ne Babilon boxi nun Ba-
 bilonkae ma,
 e xa fe jaaxie xa fe ra e naxan nabaxi Siyon na.
 Alatala xa masenyi nan na ki.

25 N tixi i kanke, i tan mangeya xungbe naxan
 dunija xun nakana.

Alatala xa masenyi nan na ki.
 N na n xonye italama ne i xili ma,
 n i radin tentenyi ra,
 n i findi geya ra naxan kui igeli.

26 Tide yo mu luma i ma sonon, sese mu tima i
 xonyi.

I mu findima a ra abadan.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «Wo xa tonxuma rate dunija ma.
 Wo xa gere sara xui ramini sie tagi.
 Wo xa keli, gere xa ti Babilon xili ma.
 Mangeya birin xa fa kelifa Ararati, Mini, nun
 Asikenasi.

Soori mangε xa sugandi wo ya ma,
 wo xa soe xa wuya alo tugumi gali.

28 Sie xa fa gere xili ma,
 Mede xa mangεe nun a xa kuntigie,
 a nun e yamarima jamanε naxee ma.

29 Babilon boxi serenma ne toore kui,
barima Alatala xa natse mu kanama.
Na boxi fama ne xun nakanade,
mixi yo mu sabatima menni sonon.

30 Babilon xa soorie mu gere tima sonon,
e luma e xa yire kantaxie nan kui tun.
E senbe bara non, e fa luxi ne alo ginee.
E xa banxie birin ganxi, e xa tete naade kanaxi.

31 Xerae lu ra ne fa ra mange xonyi,
e a fala a be a yaxuie bara dennaxe suxu.

32 E bara xure igiridee suxu,
e bara te so xee ra,
Babilon soorie bara lu gaaxui kui.

33 N tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan
ya,
Babilon taa luxi ne alo lonyi sansi xori boronma
dennaxe.

A xa xe xaba temui na fafe.»

Isirayilakae xa masenyi

34 «Babilon Mange Nebukadansari bara won
tooro,

a bara won xaxili ifu,
a bara won lu alo beki igeli.

A luxi ne alo sube magaaxuxi naxan bara won
don,

naxan luga won na, a won boxun.

35 A fe naaxi naxan nabaxi won tan Siyonkae ra,
na xa gbilen Babilon ma.

A nii naxee baxi Darisalamu,
na sare xa gbilen Babilonkae ma.»

Alatala xa masenyi

36 Na kui Alatala naxe,

«Wo xa a mato, n fama ne wo xun mafalade,
n fa wo gbe nonode.

N Babilon baa xorima ne, n a xa dulonyie xarama ne.

³⁷ Babilon findima ne yire kanaxi ra wulai baree luma dennaxe.

Mixie mu tinma lude na yire magaaxuxi.

³⁸ A xa nama xaaxexi alo yete, e e xui raminima alo yete yore,

³⁹ konon e na keli, n e findima siisilae nan na, naxee yeleva han, konon e na xi, e mu xunuma sonon.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴⁰ «N e ragoroma ne alo yete naxee kon naxabama,

alo yete nun si kontonyie.

⁴¹ Babilon xungbe, dunija birin naxan matoxoma,

na biraxi di?

Munse a niyaxi a xa findi gbaloe ra sie tagi?

⁴² Baa fama ne a makotode, moronyie din a ra.

⁴³ A xa tae bejinma ne, e findi gbengberenyi ra, mixi mu sabatima dennaxe.

Hali biyaasilae mu luma naa.

⁴⁴ N e xa kuye Beli naxankatama ne,

n fa a niya a xa mixie bejin a naxee soto.

Mixie mu kelima namanee ma fafe a batude sonon.

Babilon xa tete birama ne kerenyi ra.»

⁴⁵ «N ma nama, wo xa keli naa.

Wo xa wo gi, barima Alatala xa xone bulama menni ne.

⁴⁶ Limaniya naxa ba wo yi ra,

wo naxa gaaxu woyenyi ra naxee fama mede naa.

Woyenyi luma fala ra ne senbemaе xa fe ra nun
gere xa fe ra.

47 Waxati fama a lide n Babilon xa kuyee
ɲaxankatama temui naxe.

A xa boxi birin luma yaagi kui na temui ne,
a xa mixie fa sontode.

48 Na kui koore nun boxi fama ne ɲelexinde a xa
bire xa fe ra,

a yaxuie sago ma, yaxui naxee kelixi koola ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Namijonme xa masenyi

49 «Babilon xa bira Isirayilaka mixi faxaxie xa fe
ra,

alo mixi gbegbe faxaxi dunija ma ki naxe
Babilon belexe foxi ra.

50 Wo tan naxee bara wo yete ratanga san-
tidegema ma,

wo naxa dugundi, wo xa siga.

Hali wo na yire makuye,

wo xa ratu Alatala ma, wo ɲoxo xa sa Darisalamu
xon.»

Isirayila xa masenyi

51 «Won bara yaagi soto, won bara konbi,

won mu noma won xun nakelide sonon,

barima si gbeteе bara so yire seniyenxie kui
Alatala xa hɔromobanxi yire.»

Alatala xa masenyi

52 Alatala xa masenyi nan ya,

«N na ge Babilon xa kuyee ɲaxankatade,

a xa ɲama luma wa ra ne boxi birin ma.

53 Hali Babilon xa fe fama sooneyade nu,

a xa xunnakeli soto,

n fama ne a niyade a xa fe birin xa kana.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

54 «Xui xoxoxoe minima Babilon boxi ma a xa
kanari nan xa fe ra.

55 Alatala fama ne Babilon xun nakanade,
a e xa sonxoe dan.
E yaxuie dinma ne e ra alo baa mawonyie,
e xui xaape a naaxi ra.

56 Kanaritie birama ne Babilonkae foxo ra,
e e xa soorie suxu, e e xa xalie igira,
barima Alatala gbexoxoe tima ne,
a e sare birin nagbilen e ma.

57 N e xa mangee, kungtie, lonnilae nun soorie
findima siisilae nan na,
naxee luma xi ra abadan,
e mu xunuma fefe ma.
Mange xa masenyi nan na ki,
naxan xili Alatala Senbema.»

58 «Alatala xa masenyi nan ya,
Babilon xa tete xungbe birama ne,
a xa naade itexie gan,
a xa nama a yete ratagan fe fufafu ma,
a wali naxan nabaxi, na birin gan te ra.»

59 Annabi Yereimi to Yudaya mange Sedekiya
mati Babilon a xa mangeya je naani nde ra, a
naxa yi masenyi so Neriya xa di Seraya yi ra,
naxan findixi Maxaseya xa mamadi ra.

60 A nu bara Babilon xa gbaloe xa fe birin sebe
keedi nde ma, a nu lanma e xa naxee soto.

61 A naxa a fala Seraya be, «I na Babilon boxi
li, i xa yi masenyi birin xaran i xui itexi ra.

62 Na temui, i xa a fala, <Alatala, i bara a masen
a yi yire birin fama ne kanade, mixie nun xuruse
mu toma be sonon, yi boxi fa findi gbengberenyi
ra.>

⁶³ I na gε yi sebeli xarande, i xa a xiri gεmε nde ra, i fa na gεmε woli Efirati xure xɔɔra.

⁶⁴ Na tεmui i xa a fala, <Babilɔn fan dulama na ki nε, a mu tema sɔnɔn gbaloe xa fe ra Alatala naxan nagirixi a ma. A xa jama xun mu rakelima sɔnɔn.>»

Annabi Yereḡi xa masenyi danxi be nε.

52

Darisalamu birafe

¹ Sedekiya mangεya sɔtɔ a jε mɔxɔjɛn nun keren nan ma, a fa jε fu nun keren mangεya raba Darisalamu. A nga nu findixi Yereḡi xa di Xamutali naxan keli Libina ma.

² Sedekiya naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xɔri alɔ Yehoyakimi nu bara a raba ki naxe.

³ Darisalamu nun Yudaya nu bara fe xɔrɔxɔe sɔtɔ Alatala xa xɔne xa fe ra. A raɔnyɔi Alatala naxa a gbilen e fɔxɔ ra.

Na tεmui Sedekiya naxa mangε Nebukadansari matandi.

⁴ Na kui a xa mangεya jε solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Babilɔn mangε Nebukadansari naxa fa a nun a xa sɔɔri gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa nɔ tede tεtε fari.

⁵ Taa naxa lu suxui kui han mangε Sedekiya xa mangεya jε fu nun keren nde ra.

⁶ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame nu bara senbe sɔtɔ taa kui, donse yo mu nu na jama yi ra sɔnɔn.

⁷ Taa tete to kana, soorie naxa e gi naade ra naxan na tete firinyie tagi, mange xa malabude fe ma, e fa siga Araba fili ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁸ Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa bira e xa mange foxo ra, e fa a suxu Yeriko fili ma. Mange xa soorie naxa e gi a xun ma, e yensen ye.

⁹ Kalidikae naxa mange suxu, e a xanin Babilon mange xon ma Ribila a makiitife ra.

¹⁰ E naxa Sedekiya xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae kana.

¹¹ Na dangi xanbi, Babilon mange naxa a xiri wure gbeeli yolonxonyi ra, a a xanin Babilon. Menni a naxa lu geeli kui han a faxesa temui naxe.

¹² Kike suuli nde xi fu nde ra, Nebukadansari xa mangeya je fu nun solomanaani nde Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mange xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

¹³ A naxa Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁴ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹⁵ Nebusaradan, Babilon soori mange naxa Darisalamu pama donxoe xanin Babilon, alo setaree, walikoe, nun mixi naxee e yete so Babilon mange yi ra.

¹⁶ Konso a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹⁷ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁸ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, finɛe, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁹ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xɛɛma nun gbeti ra.

²⁰ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a dɔxɔde fu nun firinyi naxee nu na a bun ma, e masolixi tuurɛe ra, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi bɛ, na birin findixi wure gbeeli gbegbe nan na, naxan xasabi mu nu nu nɔma kolonde.

²¹ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nɔngɔn ya fu nun solomasaxan lima, e rabilinyi nu nɔngɔn ya fu nun firin lima. Nee nu yailanxi wure gbeeli nan na naxan tilinyi suxui tagi lima, e kui igelixi.

²² Na kinki xunyie nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli kɔɔbɛ bogi maniyɛe ra. Nee xa maiteya nu nɔngɔn ya suuli lima.

²³ Kɔɔbɛ bogi maniyɛ tongo solomanaani nun senni nu na tande mabiri, naani nu na banxi kui mabiri, naxee birin nalanxi lan kɛɛɛ ma.

²⁴ Babilɔn sɔɔri mangɛ naxa sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Seraya, sɛrɛxɛdubɛ firin nde Sefaniya, nun hɔrɔmɔbanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

²⁵ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: sɔɔri mangɛ, mangɛ rasima solofere naxee toxi taa kui, kuntigi nde naxan nu sɔɔrie sugandima, nun na taakɛe mixi tongo senni.

²⁶ Babilɔn sɔɔri mangɛ Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilɔn mangɛ xɔn ma Ribila.

²⁷ Babilɔn mangɛ naxa e faxa Ribila, Xamata

bɔxi ma. Yudayakae tongoxi e xa bɔxi ma na ki ne.

²⁸ Mixi xasabi nan ya Nebukadansari naxan xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma:

A xa mangeya je solofere nde, Yudayaka mixi wulu saxan mixi mɔxɔɔɔn nun saxan.

²⁹ A xa mangeya je fu nun solomasaxan nde, Darisalamuka mixi keme solomasaxan, mixi tongo saxan nun firin.

³⁰ A xa mangeya je mɔxɔɔɔn nun saxan nde, Yudayaka mixi keme solofere, mixi tongo naani nun suuli.

Na birin lanxi mixi wulu naani, mixi keme senni nan ma.

³¹ Yudaya mange Yehoyakini xa sigɛ je tongo saxan nun solofere nde ra Babilɔn bɔxi ma, a kike fu nun firin nde, xi mɔxɔɔɔn nun suuli nde ra, Efili Merodaki naxa findi Babilɔn mange ra, a fa Yudaya mange Yehoyakini ramini geeli.

³² A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mange gbeteɛ ra, a tan nun naxee nu a ra Babilɔn bɔxi ma.

³³ Yehoyakini naxa a xa geelimanɩ sosee masara, a nu fa a dege mange xa teebili ra temui birin.

³⁴ Babilɔn mange naxa a jɔxɔ sa a xa fe xɔn ma a fanyi ra, a naxa a ki a xa simaya birin kui.

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2